

ЗАКОН
О ПОТВРЂИВАЊУ МИНАМАТА КОНВЕНЦИЈЕ О
ЖИВИ

Члан 1.

Потврђује се Минамата конвенција о живи, сачињена у Кумамотоу, Јапан, 10. октобра 2013. године, у оригиналу на арапском, кинеском, енглеском, француском, руском и шпанском језику.

Члан 2.

Текст Минамата конвенције о живи у оригиналу на енглеском језику и преводу на српски језик гласи:

MINAMATA CONVENTION ON MERCURY

The Parties to this Convention,

Recognizing that mercury is a chemical of global concern owing to its long-range atmospheric transport, its persistence in the environment once anthropogenically introduced, its ability to bioaccumulate in ecosystems and its significant negative effects on human health and the environment,

Recalling decision 25/5 of 20 February 2009 of the Governing Council of the United Nations Environment Programme to initiate international action to manage mercury in an efficient, effective and coherent manner,

Recalling paragraph 221 of the outcome document of the United Nations Conference on Sustainable Development «The future we want», which called for a successful outcome of the negotiations on a global legally binding instrument on mercury to address the risks to human health and the environment,

Recalling the United Nations Conference on Sustainable Development's reaffirmation of the principles of the Rio Declaration on Environment and Development, including, inter alia, common but differentiated responsibilities, and acknowledging States' respective circumstances and capabilities and the need for global action,

Aware of the health concerns, especially in developing countries, resulting from exposure to mercury of vulnerable populations, especially women, children, and, through them, future generations,

Noting the particular vulnerabilities of Arctic ecosystems and indigenous communities because of the biomagnification of mercury and contamination of traditional foods, and concerned about indigenous communities more generally with respect to the effects of mercury,

Recognizing the substantial lessons of Minamata Disease, in particular the serious health and environmental effects resulting from the mercury pollution, and the need to ensure proper management of mercury and the prevention of such events in the future,

Stressing the importance of financial, technical, technological, and capacity-building support, particularly for developing countries, and countries with economies in transition, in order to strengthen national capabilities for the management of mercury and to promote the effective implementation of the Convention,

Recognizing also the activities of the World Health Organization in the protection of human health related to mercury and the roles of relevant multilateral environmental agreements, especially the Basel Convention on the Control of Transboundary Movements of Hazardous Wastes and Their Disposal and the Rotterdam Convention on the Prior Informed Consent Procedure for Certain Hazardous Chemicals and Pesticides in International Trade,

Recognizing that this Convention and other international agreements in the field of the environment and trade are mutually supportive,

Emphasizing that nothing in this Convention is intended to affect the rights and obligations of any Party deriving from any existing international agreement,

Understanding that the above recital is not intended to create a hierarchy between this Convention and other international instruments,

Noting that nothing in this Convention prevents a Party from taking additional domestic measures consistent with the provisions of this Convention in an effort to protect human health and the environment from exposure to mercury in accordance with that Party's other obligations under applicable international law,

Have agreed as follows:

Article 1
Objective

The objective of this Convention is to protect the human health and the environment from anthropogenic emissions and releases of mercury and mercury compounds.

Article 2
Definitions

For the purposes of this Convention:

- (a) «Artisanal and small-scale gold mining» means gold mining conducted by individual miners or small enterprises with limited capital investment and production;
- (b) «Best available techniques» means those techniques that are the most effective to prevent and, where that is not practicable, to reduce emissions and releases of mercury to air, water and land and the impact of such emissions and releases on the environment as a whole, taking into account economic and technical considerations for a given Party or a given facility within the territory of that Party. In this context:
 - (i) «Best» means most effective in achieving a high general level of protection of the environment as a whole;
 - (ii) «Available» techniques means, in respect of a given Party and a given facility within the territory of that Party, those techniques developed on a scale that allows implementation in a relevant industrial sector under economically and technically viable conditions, taking into consideration the costs and benefits, whether or not those techniques are used or developed within the territory of that Party, provided that they are accessible to the operator of the facility as determined by that Party; and
 - (iii) «Techniques» means technologies used, operational practices and the ways in which installations are designed, built, maintained, operated and decommissioned;
- (c) «Best environmental practices» means the application of the most appropriate combination of environmental control measures and strategies;
- (d) «Mercury» means elemental mercury (Hg(0), CAS No. 7439-97-6);
- (e) «Mercury compound» means any substance consisting of atoms of mercury and one or more atoms of other chemical elements that can be separated into different components only by chemical reactions;
- (f) «Mercury-added product» means a product or product component that contains mercury or a mercury compound that was intentionally added;

- (g) «Party» means a State or regional economic integration organization that has consented to be bound by this Convention and for which the Convention is in force;
- (h) «Parties present and voting» means Parties present and casting an affirmative or negative vote at a meeting of the Parties;
- (i) «Primary mercury mining» means mining in which the principal material sought is mercury;
- (j) «Regional economic integration organization» means an organization constituted by sovereign States of a given region to which its member States have transferred competence in respect of matters governed by this Convention and which has been duly authorized, in accordance with its internal procedures, to sign, ratify, accept, approve or accede to this Convention; and
- (k) «Use allowed» means any use by a Party of mercury or mercury compounds consistent with this Convention, including, but not limited to, uses consistent with Articles 3, 4, 5, 6 and 7.

Article 3

Mercury supply sources and trade

1. For the purposes of this Article:

(a) References to «mercury» include mixtures of mercury with other substances, including alloys of mercury, with a mercury concentration of at least 95 per cent by weight; and

(b) «Mercury compounds» means mercury (I) chloride (known also as calomel), mercury (II) oxide, mercury (II) sulphate, mercury (II) nitrate, cinnabar and mercury sulphide.

2. The provisions of this Article shall not apply to:

(a) Quantities of mercury or mercury compounds to be used for laboratory-scale research or as a reference standard; or

(b) Naturally occurring trace quantities of mercury or mercury compounds present in such products as non-mercury metals, ores, or mineral products, including coal, or products derived from these materials, and unintentional trace quantities in chemical products; or

(c) Mercury-added products.

3. Each Party shall not allow primary mercury mining that was not being conducted within its territory at the date of entry into force of the Convention for it.

4. Each Party shall only allow primary mercury mining that was being conducted within its territory at the date of entry into force of the Convention for it for a period of up to fifteen years after that date. During this period, mercury from such mining shall only be used in manufacturing of mercury-added products in accordance with Article 4, in manufacturing processes in accordance with Article 5, or be disposed in accordance with Article 11, using operations which do not lead to recovery, recycling, reclamation, direct re-use or alternative uses.

5. Each Party shall:

(a) Endeavour to identify individual stocks of mercury or mercury compounds exceeding 50 metric tons, as well as sources of mercury supply generating stocks exceeding 10 metric tons per year, that are located within its territory;

(b) Take measures to ensure that, where the Party determines that excess mercury from the decommissioning of chlor-alkali facilities is available, such mercury is disposed of in accordance with the guidelines for environmentally sound

management referred to in paragraph 3 (a) of Article 11, using operations that do not lead to recovery, recycling, reclamation, direct re-use or alternative uses.

6. Each Party shall not allow the export of mercury except:

(a) To a Party that has provided the exporting Party with its written consent, and only for the purpose of:

- (i) A use allowed to the importing Party under this Convention; or
- (ii) Environmentally sound interim storage as set out in Article 10; or

(b) To a non-Party that has provided the exporting Party with its written consent, including certification demonstrating that:

(i) the non-Party has measures in place to ensure the protection of human health and the environment and to ensure its compliance with the provisions of Articles 10 and 11; and

(ii) Such mercury will be used only for a use allowed to a Party under this Convention or for environmentally sound interim storage as set out in Article 10.

7. An exporting Party may rely on a general notification to the Secretariat by the importing Party or non-Party as the written consent required by paragraph 6. Such general notification shall set out any terms and conditions under which the importing Party or non-Party provides its consent. The notification may be revoked at any time by that Party or non-Party. The Secretariat shall keep a public register of all such notifications.

8. Each Party shall not allow the import of mercury from a non-Party to whom it will provide its written consent unless the non-Party has provided certification that the mercury is not from sources identified as not allowed under paragraph 3 or paragraph 5 (b).

9. A Party that submits a general notification of consent under paragraph 7 may decide not to apply paragraph 8, provided that it maintains comprehensive restrictions on the export of mercury and has domestic measures in place to ensure that imported mercury is managed in an environmentally sound manner. The Party shall provide a notification of such decision to the Secretariat, including information describing its export restrictions and domestic regulatory measures, as well as information on the quantities and countries of origin of mercury imported from non-Parties. The Secretariat shall maintain a public register of all such notifications. The Implementation and Compliance Committee shall review and evaluate any such notifications and supporting information in accordance with Article 15 and may make recommendations, as appropriate, to the Conference of the Parties.

10. The procedure set out in paragraph 9 shall be available until the conclusion of the second meeting of the Conference of the Parties. After that time, it shall cease to be available, unless the Conference of the Parties decides otherwise by simple majority of the Parties present and voting, except with respect to a Party that has provided a notification under paragraph 9 before the end of the second meeting of the Conference of the Parties.

11. Each Party shall include in its reports submitted pursuant to Article 21 information showing that the requirements of this Article have been met.

12. The Conference of the Parties shall at its first meeting provide further guidance in regard to this Article, particularly in regard to paragraphs 5 (a), 6 and 8, and shall develop and adopt the required content of the certification referred to in paragraphs 6 (b) and 8.

13. The Conference of the Parties shall evaluate whether the trade in specific mercury compounds compromises the objective of this Convention and consider whether specific mercury compounds should, by their listing in an additional annex adopted in accordance with Article 27, be made subject to paragraphs 6 and 8.

Article 4 Mercury-added products

1. Each Party shall not allow, by taking appropriate measures, the manufacture, import or export of mercury-added products listed in Part I of Annex A after the phase-out date specified for those products, except where an exclusion is specified in Annex A or the Party has a registered exemption pursuant to Article 6.

2. A Party may, as an alternative to paragraph 1, indicate at the time of ratification or upon entry into force of an amendment to Annex A for it, that it will implement different measures or strategies to address products listed in Part I of Annex A. A Party may only choose this alternative if it can demonstrate that it has already reduced to a de minimis level the manufacture, import, and export of the large majority of the products listed in Part I of Annex A and that it has implemented measures or strategies to reduce the use of mercury in additional products not listed in Part I of Annex A at the time it notifies the Secretariat of its decision to use this alternative. In addition, a Party choosing this alternative shall:

(a) Report at the first opportunity to the Conference of the Parties a description of the measures or strategies implemented, including a quantification of the reductions achieved;

(b) Implement measures or strategies to reduce the use of mercury in any products listed in Part I of Annex A for which a de minimis value has not yet been obtained;

(c) Consider additional measures to achieve further reductions; and

(d) Not be eligible to claim exemptions pursuant to Article 6 for any product category for which this alternative is chosen.

No later than five years after the date of entry into force of the Convention, the Conference of the Parties shall, as part of the review process under paragraph 8, review the progress and the effectiveness of the measures taken under this paragraph.

3. Each Party shall take measures for the mercury-added products listed in Part II of Annex A in accordance with the provisions set out therein.

4. The Secretariat shall, on the basis of information provided by Parties, collect and maintain information on mercury-added products and their alternatives, and shall make such information publicly available. The Secretariat shall also make publicly available any other relevant information submitted by Parties.

5. Each Party shall take measures to prevent the incorporation into assembled products of mercury-added products the manufacture, import and export of which are not allowed for it under this Article.

6. Each Party shall discourage the manufacture and the distribution in commerce of mercury-added products not covered by any known use of mercury-added products prior to the date of entry into force of the Convention for it, unless an assessment of the risks and benefits of the product demonstrates environmental or human health benefits. A Party shall provide to the Secretariat, as appropriate, information on any such product, including any information on the environmental and human health risks and benefits of the product. The Secretariat shall make such information publicly available.

7. Any Party may submit a proposal to the Secretariat for listing a mercury-added product in Annex A, which shall include information related to the availability, technical and economic feasibility and environmental and health risks and benefits of the non-mercury alternatives to the product, taking into account information pursuant to paragraph 4.

8. No later than five years after the date of entry into force of the Convention, the Conference of the Parties shall review Annex A and may consider amendments to that Annex in accordance with Article 27.

9. In reviewing Annex A pursuant to paragraph 8, the Conference of the Parties shall take into account at least:

(a) Any proposal submitted under paragraph 7;

(b) The information made available pursuant to paragraph 4; and

(c) The availability to the Parties of mercury-free alternatives that are technically and economically feasible, taking into account the environmental and human health risks and benefits.

Article 5

Manufacturing processes in which mercury or mercury compounds are used

1. For the purposes of this Article and Annex B, manufacturing processes in which mercury or mercury compounds are used shall not include processes using mercury-added products, processes for manufacturing mercury-added products or processes that process mercury-containing waste.

2. Each Party shall not allow, by taking appropriate measures, the use of mercury or mercury compounds in the manufacturing processes listed in Part I of Annex B after the phase-out date specified in that Annex for the individual processes, except where the Party has a registered exemption pursuant to Article 6.

3. Each Party shall take measures to restrict the use of mercury or mercury compounds in the processes listed in Part II of Annex B in accordance with the provisions set out therein.

4. The Secretariat shall, on the basis of information provided by Parties, collect and maintain information on processes that use mercury or mercury compounds and their alternatives, and shall make such information publicly available. Other relevant information may also be submitted by Parties and shall be made publicly available by the Secretariat.

5. Each Party with one or more facilities that use mercury or mercury compounds in the manufacturing processes listed in Annex B shall:

(a) Take measures to address emissions and releases of mercury or mercury compounds from those facilities;

(b) Include in its reports submitted pursuant to Article 21 information on the measures taken pursuant to this paragraph; and

(c) Endeavour to identify facilities within its territory that use mercury or mercury compounds for processes listed in Annex B and submit to the Secretariat, no later than three years after the date of entry into force of the Convention for it, information on the number and types of such facilities and the estimated annual amount of mercury or mercury compounds used in those facilities. The Secretariat shall make such information publicly available.

6. Each Party shall not allow the use of mercury or mercury compounds in a facility that did not exist prior to the date of entry into force of the Convention for it using the manufacturing processes listed in Annex B. No exemptions shall apply to such facilities.

7. Each Party shall discourage the development of any facility using any other manufacturing process in which mercury or mercury compounds are intentionally used that did not exist prior to the date of entry into force of the Convention, except where the Party can demonstrate to the satisfaction of the Conference of the Parties that the manufacturing process provides significant environmental and health benefits and that there are no technically and economically feasible mercury-free alternatives available providing such benefits.

8. Parties are encouraged to exchange information on relevant new technological developments, economically and technically feasible mercury-free alternatives, and possible measures and techniques to reduce and where feasible to eliminate the use of mercury and mercury compounds in, and emissions and releases of mercury and mercury compounds from, the manufacturing processes listed in Annex B.

9. Any Party may submit a proposal to amend Annex B in order to list a manufacturing process

in which mercury or mercury compounds are used. It shall include information related to the availability, technical and economic feasibility and environmental and health risks and benefits of the non-mercury alternatives to the process.

10. No later than five years after the date of entry into force of the Convention, the Conference of the Parties shall review Annex B and may consider amendments to that Annex in accordance with Article 27.

11. In any review of Annex B pursuant to paragraph 10, the Conference of the Parties shall take into account at least:

- (a) Any proposal submitted under paragraph 9;
- (b) The information made available under paragraph 4; and
- (c) The availability for the Parties of mercury-free alternatives which are technically and economically feasible taking into account the environmental and health risks and benefits.

Article 6

Exemptions available to a party upon request

1. Any State or regional economic integration organization may register for one or more exemptions from the phase-out dates listed in Annex A and Annex B, hereafter referred to as an «exemption», by notifying the Secretariat in writing:

- (a) On becoming a Party to this Convention; or
- (b) In the case of any mercury-added product that is added by an amendment to Annex A or any manufacturing process in which mercury is used that is added by an amendment to Annex B, no later than the date upon which the applicable amendment enters into force for the Party.

Any such registration shall be accompanied by a statement explaining the Party's need for the exemption.

2. An exemption can be registered either for a category listed in Annex A or B or for a sub-category identified by any State or regional economic integration organization.

3. Each Party that has one or more exemptions shall be identified in a register. The Secretariat shall establish and maintain the register and make it available to the public.

4. The register shall include:

- (a) A list of the Parties that have one or more exemptions;
- (b) The exemption or exemptions registered for each Party; and
- (c) The expiration date of each exemption.

5. Unless a shorter period is indicated in the register by a Party, all exemptions pursuant to paragraph 1 shall expire five years after the relevant phase-out date listed in Annex A or B.

6. The Conference of the Parties may, at the request of a Party, decide to extend an exemption for five years unless the Party requests a shorter period. In making its decision, the Conference of the Parties shall take due account of:

(a) A report from the Party justifying the need to extend the exemption and outlining activities undertaken and planned to eliminate the need for the exemption as soon as feasible;

(b) Available information, including in respect of the availability of alternative products and processes that are free of mercury or that involve the consumption of less mercury than the exempt use; and

(c) Activities planned or under way to provide environmentally sound storage of mercury and disposal of mercury wastes.

An exemption may only be extended once per product per phase-out date.

7. A Party may at any time withdraw an exemption upon written notification to the Secretariat. The withdrawal of an exemption shall take effect on the date specified in the notification.

8. Notwithstanding paragraph 1, no State or regional economic integration organization may register for an exemption after five years after the phase-out date for the relevant product or process listed in Annex A or B, unless one or more Parties remain registered for an exemption for that product or process, having received an extension pursuant to paragraph 6. In that case, a State or regional economic integration organization may, at the times set out in paragraphs 1 (a) and (b), register for an exemption for that product or process, which shall expire ten years after the relevant phase-out date.

9. No Party may have an exemption in effect at any time after 10 years after the phase-out date for a product or process listed in Annex A or B.

Article 7

Artisanal and small-scale gold mining

1. The measures in this Article and in Annex C shall apply to artisanal and small-scale gold mining and processing in which mercury amalgamation is used to extract gold from ore.

2. Each Party that has artisanal and small-scale gold mining and processing subject to this Article within its territory shall take steps to reduce, and where feasible eliminate, the use of mercury and mercury compounds in, and the emissions and releases to the environment of mercury from, such mining and processing.

3. Each Party shall notify the Secretariat if at any time the Party determines that artisanal and small-scale gold mining and processing in its territory is more than insignificant. If it so determines the Party shall:

(a) Develop and implement a national action plan in accordance with Annex C;

(b) Submit its national action plan to the Secretariat no later than three years after entry into force of the Convention for it or three years after the notification to the Secretariat, whichever is later; and

(c) Thereafter, provide a review every three years of the progress made in meeting its obligations under this Article and include such reviews in its reports submitted pursuant to Article 21.

4. Parties may cooperate with each other and with relevant intergovernmental organizations and other entities, as appropriate, to achieve the objectives of this Article. Such cooperation may include:

(a) Development of strategies to prevent the diversion of mercury or mercury compounds for use in artisanal and small-scale gold mining and processing;

(b) Education, outreach and capacity-building initiatives;

(c) Promotion of research into sustainable non-mercury alternative practices;

(d) Provision of technical and financial assistance;

(e) Partnerships to assist in the implementation of their commitments under this Article; and

(f) Use of existing information exchange mechanisms to promote knowledge, best environmental practices and alternative technologies that are environmentally, technically, socially and economically viable.

Article 8 Emissions

1. This Article concerns controlling and, where feasible, reducing emissions of mercury and mercury compounds, often expressed as «total mercury», to the atmosphere through measures to control emissions from the point sources falling within the source categories listed in Annex D.

2. For the purposes of this Article:

(a) «Emissions» means emissions of mercury or mercury compounds to the atmosphere;

(b) «Relevant source» means a source falling within one of the source categories listed in Annex D. A Party may, if it chooses, establish criteria to identify the sources covered within a source category listed in Annex D so long as those criteria for any category include at least 75 per cent of the emissions from that category;

(c) «New source» means any relevant source within a category listed in Annex D, the construction or substantial modification of which is commenced at least one year after the date of:

(i) Entry into force of this Convention for the Party concerned; or

(ii) Entry into force for the Party concerned of an amendment to Annex D where the source becomes subject to the provisions of this Convention only by virtue of that amendment;

(d) «Substantial modification» means modification of a relevant source that results in a significant increase in emissions, excluding any change in emissions resulting from by-product recovery. It shall be a matter for the Party to decide whether a modification is substantial or not;

(e) «Existing source» means any relevant source that is not a new source;

(f) «Emission limit value» means a limit on the concentration, mass or emission rate of mercury or mercury compounds, often expressed as «total mercury», emitted from a point source.

3. A Party with relevant sources shall take measures to control emissions and may prepare a national plan setting out the measures to be taken to control emissions and its expected targets, goals and outcomes. Any plan shall be submitted to the Conference of the Parties within four years of the date of entry into force of the Convention for that Party. If a Party develops an implementation plan in accordance with Article 20, the Party may include in it the plan prepared pursuant to this paragraph.

4. For its new sources, each Party shall require the use of best available techniques and best environmental practices to control and, where feasible, reduce emissions, as soon as practicable but no later than five years after the date of entry into force of the Convention for that Party. A Party may use emission limit values that are consistent with the application of best available techniques.

5. For its existing sources, each Party shall include in any national plan, and shall implement, one or more of the following measures, taking into account its national circumstances, and the economic and technical feasibility and affordability of the measures, as soon as practicable but no more than ten years after the date of entry into force of the Convention for it:

(a) A quantified goal for controlling and, where feasible, reducing emissions from relevant sources;

- (b) Emission limit values for controlling and, where feasible, reducing emissions from relevant sources;
 - (c) The use of best available techniques and best environmental practices to control emissions from relevant sources;
 - (d) A multi-pollutant control strategy that would deliver co-benefits for control of mercury emissions;
 - (e) Alternative measures to reduce emissions from relevant sources.
6. Parties may apply the same measures to all relevant existing sources or may adopt different measures in respect of different source categories. The objective shall be for those measures applied by a Party to achieve reasonable progress in reducing emissions over time.
7. Each Party shall establish, as soon as practicable and no later than five years after the date of entry into force of the Convention for it, and maintain thereafter, an inventory of emissions from relevant sources.
8. The Conference of the Parties shall, at its first meeting, adopt guidance on:
- (a) Best available techniques and on best environmental practices, taking into account any difference between new and existing sources and the need to minimize cross-media effects; and
 - (b) Support for Parties in implementing the measures set out in paragraph 5, in particular in determining goals and in setting emission limit values.
9. The Conference of the Parties shall, as soon as practicable, adopt guidance on:
- (a) Criteria that Parties may develop pursuant to paragraph 2 (b);
 - (b) The methodology for preparing inventories of emissions.
10. The Conference of the Parties shall keep under review, and update as appropriate, the guidance developed pursuant to paragraphs 8 and 9. Parties shall take the guidance into account in implementing the relevant provisions of this Article.
11. Each Party shall include information on its implementation of this Article in its reports submitted pursuant to Article 21, in particular information concerning the measures it has taken in accordance with paragraphs 4 to 7 and the effectiveness of the measures.

Article 9

Releases

1. This Article concerns controlling and, where feasible, reducing releases of mercury and mercury compounds, often expressed as «total mercury», to land and water from the relevant point sources not addressed in other provisions of this Convention.
2. For the purposes of this Article:
- (a) «Releases» means releases of mercury or mercury compounds to land or water;
 - (b) «Relevant source» means any significant anthropogenic point source of release as identified by a Party that is not addressed in other provisions of this Convention;
 - (c) «New source» means any relevant source, the construction or substantial modification of which is commenced at least one year after the date of entry into force of this Convention for the Party concerned;
 - (d) «Substantial modification» means modification of a relevant source that results in a significant increase in releases, excluding any change in releases resulting from by-product recovery. It shall be a matter for the Party to decide whether a modification is substantial or not;
 - (e) «Existing source» means any relevant source that is not a new source;

(f) «Release limit value» means a limit on the concentration or mass of mercury or mercury compounds, often expressed as «total mercury», released from a point source.

3. Each Party shall, no later than three years after the date of entry into force of the Convention for it and on a regular basis thereafter, identify the relevant point source categories.

4. A Party with relevant sources shall take measures to control releases and may prepare a national plan setting out the measures to be taken to control releases and its expected targets, goals and outcomes. Any plan shall be submitted to the Conference of the Parties within four years of the date of entry into force of the Convention for that Party. If a Party develops an implementation plan in accordance with Article 20, the Party may include in it the plan prepared pursuant to this paragraph.

5. The measures shall include one or more of the following, as appropriate:

(a) Release limit values to control and, where feasible, reduce releases from relevant sources;

(b) The use of best available techniques and best environmental practices to control releases from relevant sources;

(c) A multi-pollutant control strategy that would deliver co-benefits for control of mercury releases;

(d) Alternative measures to reduce releases from relevant sources.

6. Each Party shall establish, as soon as practicable and no later than five years after the date of entry into force of the Convention for it, and maintain thereafter, an inventory of releases from relevant sources.

7. The Conference of the Parties shall, as soon as practicable, adopt guidance on:

(a) Best available techniques and on best environmental practices, taking into account any difference between new and existing sources and the need to minimize cross-media effects;

(b) The methodology for preparing inventories of releases.

8. Each Party shall include information on its implementation of this Article in its reports submitted pursuant to Article 21, in particular information concerning the measures it has taken in accordance with paragraphs 3 to 6 and the effectiveness of the measures.

Article 10

Environmentally sound interim storage of mercury, other than waste mercury

1. This Article shall apply to the interim storage of mercury and mercury compounds as defined in Article 3 that do not fall within the meaning of the definition of mercury wastes set out in Article 11.

2. Each Party shall take measures to ensure that the interim storage of such mercury and mercury compounds intended for a use allowed to a Party under this Convention is undertaken in an environmentally sound manner, taking into account any guidelines, and in accordance with any requirements, adopted pursuant to paragraph 3.

3. The Conference of the Parties shall adopt guidelines on the environmentally sound interim storage of such mercury and mercury compounds, taking into account any relevant guidelines developed under the Basel Convention on the Control of Transboundary Movements of Hazardous Wastes and Their Disposal and other relevant guidance. The Conference of the Parties may adopt requirements for interim storage in an additional annex to this Convention in accordance with Article 27.

4. Parties shall cooperate, as appropriate, with each other and with relevant intergovernmental organizations and other entities, to enhance capacity-building for the environmentally sound interim storage of such mercury and mercury compounds.

Article 11

Mercury wastes

1. The relevant definitions of the Basel Convention on the Control of Transboundary Movements of Hazardous Wastes and Their Disposal shall apply to wastes covered under this Convention for Parties to the Basel Convention. Parties to this Convention that are not Parties to the Basel Convention shall use those definitions as guidance as applied to wastes covered under this Convention.

2. For the purposes of this Convention, mercury wastes means substances or objects:

- (a) Consisting of mercury or mercury compounds;
- (b) Containing mercury or mercury compounds; or
- (c) Contaminated with mercury or mercury compounds,

in a quantity above the relevant thresholds defined by the Conference of the Parties, in collaboration with the relevant bodies of the Basel Convention in a harmonized manner, that are disposed of or are intended to be disposed of or are required to be disposed of by the provisions of national law or this Convention. This definition excludes overburden, waste rock and tailings from mining, except from primary mercury mining, unless they contain mercury or mercury compounds above thresholds defined by the Conference of the Parties.

3. Each Party shall take appropriate measures so that mercury waste is:

(a) Managed in an environmentally sound manner, taking into account the guidelines developed under the Basel Convention and in accordance with requirements that the Conference of the Parties shall adopt in an additional annex in accordance with Article 27. In developing requirements, the Conference of the Parties shall take into account Parties' waste management regulations and programmes;

(b) Only recovered, recycled, reclaimed or directly re-used for a use allowed to a Party under this Convention or for environmentally sound disposal pursuant to paragraph 3 (a);

(c) For Parties to the Basel Convention, not transported across international boundaries except for the purpose of environmentally sound disposal in conformity with this Article and with that Convention. In circumstances where the Basel Convention does not apply to transport across international boundaries, a Party shall allow such transport only after taking into account relevant international rules, standards, and guidelines.

4. The Conference of the Parties shall seek to cooperate closely with the relevant bodies of the Basel Convention in the review and update, as appropriate, of the guidelines referred to in paragraph 3 (a).

5. Parties are encouraged to cooperate with each other and with relevant intergovernmental organizations and other entities, as appropriate, to develop and maintain global, regional and national capacity for the management of mercury wastes in an environmentally sound manner.

Article 12

Contaminated sites

1. Each Party shall endeavour to develop appropriate strategies for identifying and assessing sites contaminated by mercury or mercury compounds.

2. Any actions to reduce the risks posed by such sites shall be performed in an environmentally sound manner incorporating, where appropriate, an assessment of the risks to human health and the environment from the mercury or mercury compounds they contain.
3. The Conference of the Parties shall adopt guidance on managing contaminated sites that may include methods and approaches for:
 - (a) Site identification and characterization;
 - (b) Engaging the public;
 - (c) Human health and environmental risk assessments;
 - (d) Options for managing the risks posed by contaminated sites;
 - (e) Evaluation of benefits and costs; and
 - (f) Validation of outcomes.
4. Parties are encouraged to cooperate in developing strategies and implementing activities for identifying, assessing, prioritizing, managing and, as appropriate, remediating contaminated sites.

Article 13

Financial resources and mechanism

1. Each Party undertakes to provide, within its capabilities, resources in respect of those national activities that are intended to implement this Convention, in accordance with its national policies, priorities, plans and programmes. Such resources may include domestic funding through relevant policies, development strategies and national budgets, and bilateral and multilateral funding, as well as private sector involvement.
2. The overall effectiveness of implementation of this Convention by developing country Parties will be related to the effective implementation of this Article.
3. Multilateral, regional and bilateral sources of financial and technical assistance, as well as capacity- building and technology transfer, are encouraged, on an urgent basis, to enhance and increase their activities on mercury in support of developing country Parties in the implementation of this Convention relating to financial resources, technical assistance and technology transfer.
4. The Parties, in their actions with regard to funding, shall take full account of the specific needs and special circumstances of Parties that are small island developing States or least developed countries.
5. A Mechanism for the provision of adequate, predictable, and timely financial resources is hereby defined. The Mechanism is to support developing country Parties and Parties with economies in transition in implementing their obligations under this Convention.
6. The Mechanism shall include:
 - (a) The Global Environment Facility Trust Fund; and
 - (b) A specific international Programme to support capacity-building and technical assistance.
7. The Global Environment Facility Trust Fund shall provide new, predictable, adequate and timely financial resources to meet costs in support of implementation of this Convention as agreed by the Conference of the Parties. For the purposes of this Convention, the Global Environment Facility Trust Fund shall be operated under the guidance of and be accountable to the Conference of the Parties. The Conference of the Parties shall provide guidance on overall strategies, policies, programme priorities and eligibility for access to and utilization of financial resources. In addition, the Conference of the Parties shall provide guidance on an indicative list of categories of activities that could receive support from the Global Environment Facility Trust Fund.

The Global Environment Facility Trust Fund shall provide resources to meet the agreed incremental costs of global environmental benefits and the agreed full costs of some enabling activities.

8. In providing resources for an activity, the Global Environment Facility Trust Fund should take into account the potential mercury reductions of a proposed activity relative to its costs.

9. For the purposes of this Convention, the Programme referred to in paragraph 6 (b) will be operated under the guidance of and be accountable to the Conference of the Parties. The Conference of the Parties shall, at its first meeting, decide on the hosting institution for the Programme, which shall be an existing entity, and provide guidance to it, including on its duration. All Parties and other relevant stakeholders are invited to provide financial resources to the Programme, on a voluntary basis.

10. The Conference of the Parties and the entities comprising the Mechanism shall agree upon, at the first meeting of the Conference of the Parties, arrangements to give effect to the above paragraphs.

11. The Conference of the Parties shall review, no later than at its third meeting, and thereafter on a regular basis, the level of funding, the guidance provided by the Conference of the Parties to the entities entrusted to operationalize the Mechanism established under this Article and their effectiveness, and their ability to address the changing needs of developing country Parties and Parties with economies in transition. It shall, based on such review, take appropriate action to improve the effectiveness of the Mechanism.

12. All Parties, within their capabilities, are invited to contribute to the Mechanism. The Mechanism shall encourage the provision of resources from other sources, including the private sector, and shall seek to leverage such resources for the activities it supports.

Article 14

Capacity-building, technical assistance and technology transfer

1. Parties shall cooperate to provide, within their respective capabilities, timely and appropriate capacity-building and technical assistance to developing country Parties, in particular Parties that are least developed countries or small island developing States, and Parties with economies in transition, to assist them in implementing their obligations under this Convention.

2. Capacity-building and technical assistance pursuant to paragraph 1 and Article 13 may be delivered through regional, subregional and national arrangements, including existing regional and subregional centres, through other multilateral and bilateral means, and through partnerships, including partnerships involving the private sector. Cooperation and coordination with other multilateral environmental agreements in the field of chemicals and wastes should be sought to increase the effectiveness of technical assistance and its delivery.

3. Developed country Parties and other Parties within their capabilities shall promote and facilitate, supported by the private sector and other relevant stakeholders as appropriate, development, transfer and diffusion of, and access to, up-to-date environmentally sound alternative technologies to developing country Parties, in particular the least developed countries and small island developing States, and Parties with economies in transition, to strengthen their capacity to effectively implement this Convention.

4. The Conference of the Parties shall, by its second meeting and thereafter on a regular basis, and taking into account submissions and reports from Parties including those as provided for in Article 21 and information provided by other stakeholders:

- (a) Consider information on existing initiatives and progress made in relation to alternative technologies;
 - (b) Consider the needs of Parties, particularly developing country Parties, for alternative technologies; and
 - (c) Identify challenges experienced by Parties, particularly developing country Parties, in technology transfer.
5. The Conference of the Parties shall make recommendations on how capacity-building, technical assistance and technology transfer could be further enhanced under this Article.

Article 15

Implementation and compliance committee

1. A mechanism, including a Committee as a subsidiary body of the Conference of the Parties, is hereby established to promote implementation of, and review compliance with, all provisions of this Convention. The mechanism, including the Committee, shall be facilitative in nature and shall pay particular attention to the respective national capabilities and circumstances of Parties.
2. The Committee shall promote implementation of, and review compliance with, all provisions of this Convention. The Committee shall examine both individual and systemic issues of implementation and compliance and make recommendations, as appropriate, to the Conference of the Parties.
3. The Committee shall consist of 15 members, nominated by Parties and elected by the Conference of the Parties, with due consideration to equitable geographical representation based on the five regions of the United Nations; the first members shall be elected at the first meeting of the Conference of the Parties and thereafter in accordance with the rules of procedure approved by the Conference of the Parties pursuant to paragraph 5; the members of the Committee shall have competence in a field relevant to this Convention and reflect an appropriate balance of expertise.
4. The Committee may consider issues on the basis of:
 - (a) Written submissions from any Party with respect to its own compliance;
 - (b) National reports in accordance with Article 21; and
 - (c) Requests from the Conference of the Parties.
5. The Committee shall elaborate its rules of procedure, which shall be subject to approval by the second meeting of the Conference of the Parties; the Conference of the Parties may adopt further terms of reference for the Committee.
6. The Committee shall make every effort to adopt its recommendations by consensus. If all efforts at consensus have been exhausted and no consensus is reached, such recommendations shall as a last resort be adopted by a three-fourths majority vote of the members present and voting, based on a quorum of two-thirds of the members.

Article 16

Health aspects

1. Parties are encouraged to:
 - (a) Promote the development and implementation of strategies and programmes to identify and protect populations at risk, particularly vulnerable populations, and which may include adopting science-based health guidelines relating to the exposure to mercury and mercury compounds, setting targets for mercury exposure reduction, where appropriate, and public education, with the participation of public health and other involved sectors;

(b) Promote the development and implementation of science-based educational and preventive programmes on occupational exposure to mercury and mercury compounds;

(c) Promote appropriate health-care services for prevention, treatment and care for populations affected by the exposure to mercury or mercury compounds; and

(d) Establish and strengthen, as appropriate, the institutional and health professional capacities for the prevention, diagnosis, treatment and monitoring of health risks related to the exposure to mercury and mercury compounds.

2. The Conference of the Parties, in considering health-related issues or activities, should:

(a) Consult and collaborate with the World Health Organization, the International Labour Organization and other relevant intergovernmental organizations, as appropriate; and

(b) Promote cooperation and exchange of information with the World Health Organization, the International Labour Organization and other relevant intergovernmental organizations, as appropriate.

Article 17

Information exchange

1. Each Party shall facilitate the exchange of:

(a) Scientific, technical, economic and legal information concerning mercury and mercury compounds, including toxicological, ecotoxicological and safety information;

(b) Information on the reduction or elimination of the production, use, trade, emissions and releases of mercury and mercury compounds;

(c) Information on technically and economically viable alternatives to:

(i) Mercury-added products;

(ii) Manufacturing processes in which mercury or mercury compounds are used; and

(iii) Activities and processes that emit or release mercury or mercury compounds; including information on the health and environmental risks and economic and social costs and benefits of such alternatives; and

(d) Epidemiological information concerning health impacts associated with exposure to mercury and mercury compounds, in close cooperation with the World Health Organization and other relevant organizations, as appropriate.

2. Parties may exchange the information referred to in paragraph 1 directly, through the Secretariat, or in cooperation with other relevant organizations, including the secretariats of chemicals and wastes conventions, as appropriate.

3. The Secretariat shall facilitate cooperation in the exchange of information referred to in this Article, as well as with relevant organizations, including the secretariats of multilateral environmental agreements and other international initiatives. In addition to information from Parties, this information shall include information from intergovernmental and nongovernmental organizations with expertise in the area of mercury, and from national and international institutions with such expertise.

4. Each Party shall designate a national focal point for the exchange of information under this Convention, including with regard to the consent of importing Parties under Article 3.

5. For the purposes of this Convention, information on the health and safety of humans and the environment shall not be regarded as confidential. Parties that exchange other information pursuant to this Convention shall protect any confidential information as mutually agreed.

Article 18

Public information, awareness and education

1. Each Party shall, within its capabilities, promote and facilitate:
 - (a) Provision to the public of available information on:
 - (i) The health and environmental effects of mercury and mercury compounds;
 - (ii) Alternatives to mercury and mercury compounds;
 - (iii) The topics identified in paragraph 1 of Article 17;
 - (iv) The results of its research, development and monitoring activities under Article 19; and
 - (v) Activities to meet its obligations under this Convention;
 - (b) Education, training and public awareness related to the effects of exposure to mercury and mercury compounds on human health and the environment in collaboration with relevant intergovernmental and non-governmental organizations and vulnerable populations, as appropriate.
2. Each Party shall use existing mechanisms or give consideration to the development of mechanisms, such as pollutant release and transfer registers where applicable, for the collection and dissemination of information on estimates of its annual quantities of mercury and mercury compounds that are emitted, released or disposed of through human activities.

Article 19

Research, development and monitoring

1. Parties shall endeavour to cooperate to develop and improve, taking into account their respective circumstances and capabilities:
 - (a) Inventories of use, consumption, and anthropogenic emissions to air and releases to water and land of mercury and mercury compounds;
 - (b) Modelling and geographically representative monitoring of levels of mercury and mercury compounds in vulnerable populations and in environmental media, including biotic media such as fish, marine mammals, sea turtles and birds, as well as collaboration in the collection and exchange of relevant and appropriate samples;
 - (c) Assessments of the impact of mercury and mercury compounds on human health and the environment, in addition to social, economic and cultural impacts, particularly in respect of vulnerable populations;
 - (d) Harmonized methodologies for the activities undertaken under subparagraphs (a), (b) and (c);
 - (e) Information on the environmental cycle, transport (including long-range transport and deposition), transformation and fate of mercury and mercury compounds in a range of ecosystems, taking appropriate account of the distinction between anthropogenic and natural emissions and releases of mercury and of remobilization of mercury from historic deposition;
 - (f) Information on commerce and trade in mercury and mercury compounds and mercury-added products; and
 - (g) Information and research on the technical and economic availability of mercury-free products and processes and on best available techniques and best environmental practices to reduce and monitor emissions and releases of mercury and mercury compounds.

2. Parties should, where appropriate, build on existing monitoring networks and research programmes in undertaking the activities identified in paragraph 1.

Article 20

Implementation plans

1. Each Party may, following an initial assessment, develop and execute an implementation plan, taking into account its domestic circumstances, for meeting the obligations under this Convention. Any such plan should be transmitted to the Secretariat as soon as it has been developed.

2. Each Party may review and update its implementation plan, taking into account its domestic circumstances and referring to guidance from the Conference of the Parties and other relevant guidance.

3. Parties should, in undertaking work in paragraphs 1 and 2, consult national stakeholders to facilitate the development, implementation, review and updating of their implementation plans.

4. Parties may also coordinate on regional plans to facilitate implementation of this Convention.

Article 21

Reporting

1. Each Party shall report to the Conference of the Parties, through the Secretariat, on the measures it has taken to implement the provisions of this Convention and on the effectiveness of such measures and the possible challenges in meeting the objectives of the Convention.

2. Each Party shall include in its reporting the information as called for in Articles 3, 5, 7, 8 and 9 of this Convention.

3. The Conference of the Parties shall, at its first meeting, decide upon the timing and format of the reporting to be followed by the Parties, taking into account the desirability of coordinating reporting with other relevant chemicals and wastes conventions.

Article 22

Effectiveness evaluation

1. The Conference of the Parties shall evaluate the effectiveness of this Convention, beginning no later than six years after the date of entry into force of the Convention and periodically thereafter at intervals to be decided by it.

2. To facilitate the evaluation, the Conference of the Parties shall, at its first meeting, initiate the establishment of arrangements for providing itself with comparable monitoring data on the presence and movement of mercury and mercury compounds in the environment as well as trends in levels of mercury and mercury compounds observed in biotic media and vulnerable populations.

3. The evaluation shall be conducted on the basis of available scientific, environmental, technical, financial and economic information, including:

(a) Reports and other monitoring information provided to the Conference of the Parties

pursuant to paragraph 2;

(b) Reports submitted pursuant to Article 21;

(c) Information and recommendations provided pursuant to Article 15; and

(d) Reports and other relevant information on the operation of the financial assistance, technology transfer and capacity-building arrangements put in place under this Convention.

Article 23

Conference of the parties

1. A Conference of the Parties is hereby established.
2. The first meeting of the Conference of the Parties shall be convened by the Executive Director of the United Nations Environment Programme no later than one year after the date of entry into force of this Convention. Thereafter, ordinary meetings of the Conference of the Parties shall be held at regular intervals to be decided by the Conference.
3. Extraordinary meetings of the Conference of the Parties shall be held at such other times as may be deemed necessary by the Conference, or at the written request of any Party, provided that, within six months of the request being communicated to the Parties by the Secretariat, it is supported by at least one third of the Parties.
4. The Conference of the Parties shall by consensus agree upon and adopt at its first meeting rules of procedure and financial rules for itself and any of its subsidiary bodies, as well as financial provisions governing the functioning of the Secretariat.
5. The Conference of the Parties shall keep under continuous review and evaluation the implementation of this Convention. It shall perform the functions assigned to it by this Convention and, to that end, shall:
 - (a) Establish such subsidiary bodies as it considers necessary for the implementation of this Convention;
 - (b) Cooperate, where appropriate, with competent international organizations and intergovernmental and non-governmental bodies;
 - (c) Regularly review all information made available to it and to the Secretariat pursuant to Article 21;
 - (d) Consider any recommendations submitted to it by the Implementation and Compliance Committee;
 - (e) Consider and undertake any additional action that may be required for the achievement of the objectives of this Convention; and
 - (f) Review Annexes A and B pursuant to Article 4 and Article 5.
6. The United Nations, its specialized agencies and the International Atomic Energy Agency, as well as any State not a Party to this Convention, may be represented at meetings of the Conference of the Parties as observers. Any body or agency, whether national or international, governmental or non-governmental, that is qualified in matters covered by this Convention and has informed the Secretariat of its wish to be represented at a meeting of the Conference of the Parties as an observer may be admitted unless at least one third of the Parties present object. The admission and participation of observers shall be subject to the rules of procedure adopted by the Conference of the Parties.

Article 24

Secretariat

1. A Secretariat is hereby established.
2. The functions of the Secretariat shall be:

- (a) To make arrangements for meetings of the Conference of the Parties and its subsidiary bodies and to provide them with services as required;
- (b) To facilitate assistance to Parties, particularly developing country Parties and Parties with economies in transition, on request, in the implementation of this Convention;
- (c) To coordinate, as appropriate, with the secretariats of relevant international bodies, particularly other chemicals and waste conventions;
- (d) To assist Parties in the exchange of information related to the implementation of this Convention;
- (e) To prepare and make available to the Parties periodic reports based on information received pursuant to Articles 15 and 21 and other available information;
- (f) To enter, under the overall guidance of the Conference of the Parties, into such administrative and contractual arrangements as may be required for the effective discharge of its functions; and
- (g) To perform the other secretariat functions specified in this Convention and such other functions as may be determined by the Conference of the Parties.

3. The secretariat functions for this Convention shall be performed by the Executive Director of the United Nations Environment Programme, unless the Conference of the Parties decides, by a three-fourths majority of the Parties present and voting, to entrust the secretariat functions to one or more other international organizations.

4. The Conference of the Parties, in consultation with appropriate international bodies, may provide for enhanced cooperation and coordination between the Secretariat and the secretariats of other chemicals and wastes conventions. The Conference of the Parties, in consultation with appropriate international bodies, may provide further guidance on this matter.

Article 25

Settlement of disputes

1. Parties shall seek to settle any dispute between them concerning the interpretation or application of this Convention through negotiation or other peaceful means of their own choice.

2. When ratifying, accepting, approving or acceding to this Convention, or at any time thereafter, a Party that is not a regional economic integration organization may declare in a written instrument submitted to the Depositary that, with regard to any dispute concerning the interpretation or application of this Convention, it recognizes one or both of the following means of dispute settlement as compulsory in relation to any Party accepting the same obligation:

- (a) Arbitration in accordance with the procedure set out in Part I of Annex E;
- (b) Submission of the dispute to the International Court of Justice.

3. A Party that is a regional economic integration organization may make a declaration with like effect in relation to arbitration in accordance with paragraph 2.

4. A declaration made pursuant to paragraph 2 or 3 shall remain in force until it expires in accordance with its terms or until three months after written notice of its revocation has been deposited with the Depositary.

5. The expiry of a declaration, a notice of revocation or a new declaration shall in no way affect proceedings pending before an arbitral tribunal or the International Court of Justice, unless the parties to the dispute otherwise agree.

6. If the parties to a dispute have not accepted the same means of dispute settlement pursuant to paragraph 2 or 3, and if they have not been able to settle their dispute through the means mentioned in paragraph 1 within twelve months following notification by one Party to another that a dispute exists between them, the dispute shall be submitted to a conciliation commission at the request of any party to the dispute. The procedure set out in Part II of Annex E shall apply to conciliation under this Article.

Article 26

Amendments to the convention

1. Amendments to this Convention may be proposed by any Party.
2. Amendments to this Convention shall be adopted at a meeting of the Conference of the Parties. The text of any proposed amendment shall be communicated to the Parties by the Secretariat at least six months before the meeting at which it is proposed for adoption. The Secretariat shall also communicate the proposed amendment to the signatories to this Convention and, for information, to the Depositary.
3. The Parties shall make every effort to reach agreement on any proposed amendment to this Convention by consensus. If all efforts at consensus have been exhausted, and no agreement reached, the amendment shall as a last resort be adopted by a three-fourths majority vote of the Parties present and voting at the meeting.
4. An adopted amendment shall be communicated by the Depositary to all Parties for ratification, acceptance or approval.
5. Ratification, acceptance or approval of an amendment shall be notified to the Depositary in writing. An amendment adopted in accordance with paragraph 3 shall enter into force for the Parties having consented to be bound by it on the ninetieth day after the date of deposit of instruments of ratification, acceptance or approval by at least three-fourths of the Parties that were Parties at the time at which the amendment was adopted. Thereafter, the amendment shall enter into force for any other Party on the ninetieth day after the date on which that Party deposits its instrument of ratification, acceptance or approval of the amendment.

Article 27

Adoption and amendment of annexes

1. Annexes to this Convention shall form an integral part thereof and, unless expressly provided otherwise, a reference to this Convention constitutes at the same time a reference to any annexes thereto.
2. Any additional annexes adopted after the entry into force of this Convention shall be restricted to procedural, scientific, technical or administrative matters.
3. The following procedure shall apply to the proposal, adoption and entry into force of additional annexes to this Convention:
 - (a) Additional annexes shall be proposed and adopted according to the procedure laid down in paragraphs 1–3 of Article 26;
 - (b) Any Party that is unable to accept an additional annex shall so notify the Depositary, in writing, within one year from the date of communication by the Depositary of the adoption of such annex. The Depositary shall without delay notify all Parties of any such notification received. A Party may at any time notify the Depositary, in writing, that it withdraws a previous notification of non-acceptance in respect of an additional annex, and the annex shall thereupon enter into force for that Party subject to subparagraph (c); and
 - (c) On the expiry of one year from the date of the communication by the Depositary of the adoption of an additional annex, the annex shall enter into force for

all Parties that have not submitted a notification of non-acceptance in accordance with the provisions of subparagraph (b).

4. The proposal, adoption and entry into force of amendments to annexes to this Convention shall be subject to the same procedures as for the proposal, adoption and entry into force of additional annexes to the Convention, except that an amendment to an annex shall not enter into force with regard to any Party that has made a declaration with regard to amendment of annexes in accordance with paragraph 5 of Article 30, in which case any such amendment shall enter into force for such a Party on the ninetieth day after the date it has deposited with the Depositary its instrument of ratification, acceptance, approval or accession with respect to such amendment.

5. If an additional annex or an amendment to an annex is related to an amendment to this Convention, the additional annex or amendment shall not enter into force until such time as the amendment to the Convention enters into force.

Article 28

Right to vote

1. Each Party to this Convention shall have one vote, except as provided for in paragraph 2.

2. A regional economic integration organization, on matters within its competence, shall exercise its right to vote with a number of votes equal to the number of its member States that are Parties to this Convention. Such an organization shall not exercise its right to vote if any of its member States exercises its right to vote, and vice versa.

Article 29

Signature

This Convention shall be opened for signature at Kumamoto, Japan, by all States and regional economic integration organizations on 10 and 11 October 2013, and thereafter at the United Nations Headquarters in New York until 9 October 2014.

Article 30

Ratification, acceptance, approval or accession

1. This Convention shall be subject to ratification, acceptance or approval by States and by regional economic integration organizations. It shall be open for accession by States and by regional economic integration organizations from the day after the date on which the Convention is closed for signature. Instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the Depositary.

2. Any regional economic integration organization that becomes a Party to this Convention without any of its member States being a Party shall be bound by all the obligations under the Convention. In the case of such organizations, one or more of whose member States is a Party to this Convention, the organization and its member States shall decide on their respective responsibilities for the performance of their obligations under the Convention. In such cases, the organization and the member States shall not be entitled to exercise rights under the Convention concurrently.

3. In its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, a regional economic integration organization shall declare the extent of its competence in respect of the matters governed by this Convention. Any such organization shall also inform the Depositary, who shall in turn inform the Parties, of any relevant modification of the extent of its competence.

4. Each State or regional economic integration organization is encouraged to transmit to the Secretariat at the time of its ratification, acceptance, approval or accession of the Convention information on its measures to implement the Convention.

5. In its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, any Party may declare that, with regard to it, any amendment to an annex shall enter into force only upon the deposit of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession with respect thereto.

Article 31

Entry into force

1. This Convention shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit of the fiftieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

2. For each State or regional economic integration organization that ratifies, accepts or approves this Convention or accedes thereto after the deposit of the fiftieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, the Convention shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit by such State or regional economic integration organization of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

3. For the purposes of paragraphs 1 and 2, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by member States of that organization.

Article 32

Reservations

No reservations may be made to this Convention.

Article 33

Withdrawal

1. At any time after three years from the date on which this Convention has entered into force for a Party, that Party may withdraw from the Convention by giving written notification to the Depositary.

2. Any such withdrawal shall take effect upon expiry of one year from the date of receipt by the Depositary of the notification of withdrawal, or on such later date as may be specified in the notification of withdrawal.

Article 34

Depositary

The Secretary-General of the United Nations shall be the Depositary of this Convention.

Article 35

Authentic texts

The original of this Convention, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Depositary.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized to that effect, have signed this Convention.

Done at Kumamoto, Japan, on this tenth day of October, two thousand and thirteen.

ANNEX A**Mercury-added products**

The following products are excluded from this Annex:

- (a) Products essential for civil protection and military uses;
- (b) Products for research, calibration of instrumentation, for use as reference standard;
- (c) Where no feasible mercury-free alternative for replacement is available, switches and relays, cold cathode fluorescent lamps and external electrode fluorescent lamps (CCFL and EEFL) for electronic displays, and measuring devices;
- (d) Products used in traditional or religious practices; and
- (e) Vaccines containing thiomersal as preservatives.

Part I: Products subject to Article 4, paragraph 1

Mercury-added products	Date after which the manufacture, import or export of the product shall not be allowed (phase-out date)
Batteries, except for button zinc silver oxide batteries with a mercury content < 2 % and button zinc air batteries with a mercury content < 2 %	2020
Switches and relays, except very high accuracy capacitance and loss measurement bridges and high frequency radio frequency switches and relays in monitoring and control instruments with a maximum mercury content of 20 mg per bridge, switch or relay	2020
Compact fluorescent lamps (CFLs) for general lighting purposes that are ≤ 30 watts with a mercury content exceeding 5 mg per lamp burner	2020
Linear fluorescent lamps (LFLs) for general lighting purposes: (a) Triband phosphor < 60 watts with a mercury content exceeding 5 mg per lamp; (b) Halophosphate phosphor ≤ 40 watts with a mercury content exceeding 10 mg per lamp	2020
High pressure mercury vapour lamps (HPMV) for general lighting purposes	2020
Mercury in cold cathode fluorescent lamps and external electrode fluorescent lamps (CCFL and EEFL) for electronic displays: (a) short length (≤ 500 mm) with mercury content exceeding 3.5 mg per lamp	2020

(b) medium length (> 500 mm and ≤ 1 500 mm) with mercury content exceeding 5 mg per lamp (c) long length (> 1 500 mm) with mercury content exceeding 13 mg per lamp	
Cosmetics (with mercury content above 1ppm), including skin lightening soaps and creams, and not including eye area cosmetics where mercury is used as a preservative and no effective and safe substitute preservatives are available ¹	2020
Pesticides, biocides and topical antiseptics	2020
The following non-electronic measuring devices except non-electronic measuring devices installed in large-scale equipment or those used for high precision measurement, where no suitable mercury-free alternative is available: (a) barometers; (b) hygrometers; (c) manometers; (d) thermometers; (e) sphygmomanometers.	2020

Part II: Products subject to Article 4, paragraph 3

Mercury-added products	Provisions
Dental amalgam	Measures to be taken by a Party to phase down the use of dental amalgam shall take into account the Party's domestic circumstances and relevant international guidance and shall include two or more of the measures from the following list: (i) Setting national objectives aiming at dental caries prevention and health promotion, thereby minimizing the need for dental restoration; (ii) Setting national objectives aiming at minimizing its use; (iii) Promoting the use of cost-effective and clinically effective mercury-free alternatives for dental restoration; (iv) Promoting research and development of quality mercury-free materials for dental restoration; (v) Encouraging representative professional organizations and dental

¹ The intention is not to cover cosmetics, soaps or creams with trace contaminants of mercury

	<p>schools to educate and train dental professionals and students on the use of mercury-free dental restoration alternatives and on promoting best management practices;</p> <p>(vi) Discouraging insurance policies and programmes that favour dental amalgam use over mercury-free dental restoration;</p> <p>(vii) Encouraging insurance policies and programmes that favour the use of quality alternatives to dental amalgam for dental restoration;</p> <p>(viii) Restricting the use of dental amalgam to its encapsulated form;</p> <p>(ix) Promoting the use of best environmental practices in dental facilities to reduce releases of mercury and mercury compounds to water and land.</p>
--	---

ANNEX B

Manufacturing processes in which mercury or mercury compounds are used

Part I: Processes subject to Article 5, paragraph 2

Manufacturing processes using mercury or mercury compounds	Phase-out date
Chlor-alkali production	2025
Acetaldehyde production in which mercury or mercury compounds are used as a catalyst	2018

Part II: Processes subject to Article 5, paragraph 3

Mercury using process	Provisions
Vinyl chloride monomer production	<p>Measures to be taken by the Parties shall include but not be limited to:</p> <p>(i) Reduce the use of mercury in terms of per unit production by 50 per cent by the year 2020 against 2010 use;</p> <p>(ii) Promoting measures to reduce the reliance on mercury from primary mining;</p> <p>(iii) Taking measures to reduce emissions and releases of mercury to the environment;</p> <p>(iv) Supporting research and development in respect of mercury-free catalysts and processes;</p> <p>(v) Not allowing the use of mercury five years after the Conference of the Parties has established that mercury-free catalysts based on existing processes have become technically and economically feasible;</p>

	(vi) Reporting to the Conference of the Parties on its efforts to develop and/or identify alternatives and phase out mercury use in accordance with Article 21.
Sodium or Potassium Methylate or Ethylate	<p>Measures to be taken by the Parties shall include but not be limited to:</p> <p>(i) Measures to reduce the use of mercury aiming at the phase out of this use as fast as possible and within 10 years of the entry into force of the Convention;</p> <p>(ii) Reduce emissions and releases in terms of per unit production by 50 per cent by 2020 compared to 2010;</p> <p>(iii) Prohibiting the use of fresh mercury from primary mining;</p> <p>(iv) Supporting research and development in respect of mercury-free processes;</p> <p>(v) Not allowing the use of mercury five years after the Conference of the Parties has established that mercury-free processes have become technically and economically feasible;</p> <p>(vi) Reporting to the Conference of the Parties on its efforts to develop and/or identify alternatives and phase out mercury use in accordance with Article 21.</p>
Production of polyurethane using mercury containing catalysts	<p>Measures to be taken by the Parties shall include but not be limited to:</p> <p>(i) Taking measures to reduce the use of mercury, aiming at the phase out of this use as fast as possible, within 10 years of the entry into force of the Convention;</p> <p>(ii) Taking measures to reduce the reliance on mercury from primary mercury mining;</p> <p>(iii) Taking measures to reduce emissions and releases of mercury to the environment;</p> <p>(iv) Encouraging research and development in respect of mercury-free catalysts and processes;</p> <p>(v) Reporting to the Conference of the Parties on its efforts to develop and/or identify alternatives and phase out mercury use in accordance with Article 21.</p> <p>Paragraph 6 of Article 5 shall not apply to this manufacturing process.</p>

ANNEX C

Artisanal and small-scale gold mining

National action plans

1. Each Party that is subject to the provisions of paragraph 3 of Article 7 shall include in its national action plan:

- (a) National objectives and reduction targets;
- (b) Actions to eliminate:
 - (i) Whole ore amalgamation;
 - (ii) Open burning of amalgam or processed amalgam;
 - (iii) Burning of amalgam in residential areas; and

(iv) Cyanide leaching in sediment, ore or tailings to which mercury has been added without first removing the mercury;

(c) Steps to facilitate the formalization or regulation of the artisanal and small-scale gold mining sector;

(d) Baseline estimates of the quantities of mercury used and the practices employed in artisanal and small-scale gold mining and processing within its territory;

(e) Strategies for promoting the reduction of emissions and releases of, and exposure to, mercury in artisanal and small-scale gold mining and processing, including mercury-free methods;

(f) Strategies for managing trade and preventing the diversion of mercury and mercury compounds from both foreign and domestic sources to use in artisanal and small scale gold mining and processing;

(g) Strategies for involving stakeholders in the implementation and continuing development of the national action plan;

(h) A public health strategy on the exposure of artisanal and small-scale gold miners and their communities to mercury. Such a strategy should include, inter alia, the gathering of health data, training for health-care workers and awareness-raising through health facilities;

(i) Strategies to prevent the exposure of vulnerable populations, particularly children and women of child-bearing age, especially pregnant women, to mercury used in artisanal and small-scale gold mining;

(j) Strategies for providing information to artisanal and small-scale gold miners and affected communities; and

(k) A schedule for the implementation of the national action plan.

2. Each Party may include in its national action plan additional strategies to achieve its objectives, including the use or introduction of standards for mercury-free artisanal and small-scale gold mining and market-based mechanisms or marketing tools.

ANNEX D

List of point sources of emissions of mercury and mercury compounds to the atmosphere

Point source category:

Coal-fired power plants;

Coal-fired industrial boilers;

Smelting and roasting processes used in the production of non-ferrous metals¹;

Waste incineration facilities;

¹ For the purpose of this Annex, «non-ferrous metals» refers to lead, zinc, copper and industrial gold

Cement clinker production facilities.

ANNEX E

Arbitration and conciliation procedures

Part I: Arbitration procedure

The arbitration procedure for purposes of paragraph 2 (a) of Article 25 of this Convention shall be as follows:

Article 1

1. A Party may initiate recourse to arbitration in accordance with Article 25 of this Convention by written notification addressed to the other party or parties to the dispute. The notification shall be accompanied by a statement of claim, together with any supporting documents. Such notification shall state the subject matter of arbitration and include, in particular, the Articles of this Convention the interpretation or application of which are at issue.

2. The claimant party shall notify the Secretariat that it is referring a dispute to arbitration pursuant to Article 25 of this Convention. The notification shall be accompanied by the written notification of the claimant party, the statement of claim, and the supporting documents referred to in paragraph 1 above. The Secretariat shall forward the information thus received to all Parties.

Article 2

1. If a dispute is referred to arbitration in accordance with Article 1 above, an arbitral tribunal shall be established. It shall consist of three members.

2. Each party to the dispute shall appoint an arbitrator, and the two arbitrators so appointed shall designate by agreement the third arbitrator, who shall be the President of the tribunal. In disputes between more than two parties, parties in the same interest shall appoint one arbitrator jointly by agreement. The President of the tribunal shall not be a national of any of the parties to the dispute, nor have his or her usual place of residence in the territory of any of these parties, nor be employed by any of them, nor have dealt with the case in any other capacity.

3. Any vacancy shall be filled in the manner prescribed for the initial appointment.

Article 3

1. If one of the parties to the dispute does not appoint an arbitrator within two months of the date on which the respondent party receives the notification of the arbitration, the other party may inform the Secretary-General of the United Nations, who shall make the designation within a further two-month period.

2. If the President of the arbitral tribunal has not been designated within two months of the date of the appointment of the second arbitrator, the Secretary-General of the United Nations shall, at the request of a party, designate the President within a further two-month period.

Article 4

The arbitral tribunal shall render its decisions in accordance with the provisions of this Convention and international law.

Article 5

Unless the parties to the dispute otherwise agree, the arbitral tribunal shall determine its own rules of procedure.

Article 6

The arbitral tribunal may, at the request of one of the parties to the dispute, recommend essential interim measures of protection.

Article 7

The parties to the dispute shall facilitate the work of the arbitral tribunal and, in particular, using all means at their disposal, shall:

- (a) Provide it with all relevant documents, information and facilities; and
- (b) Enable it, when necessary, to call witnesses or experts and receive their evidence.

Article 8

The parties to the dispute and the arbitrators are under an obligation to protect the confidentiality of any information or documents that they receive in confidence during the proceedings of the arbitral tribunal.

Article 9

Unless the arbitral tribunal determines otherwise because of the particular circumstances of the case, the costs of the tribunal shall be borne by the parties to the dispute in equal shares. The tribunal shall keep a record of all its costs and shall furnish a final statement thereof to the parties.

Article 10

A Party that has an interest of a legal nature in the subject matter of the dispute that may be affected by the decision may intervene in the proceedings with the consent of the arbitral tribunal.

Article 11

The arbitral tribunal may hear and determine counterclaims arising directly out of the subject matter of the dispute.

Article 12

Decisions of the arbitral tribunal on both procedure and substance shall be taken by a majority vote of its members.

Article 13

1. If one of the parties to the dispute does not appear before the arbitral tribunal or fails to defend its case, the other party may request the tribunal to continue the proceedings and to make its decision. Absence of a party or a failure of a party to defend its case shall not constitute a bar to the proceedings.
2. Before rendering its final decision, the arbitral tribunal must satisfy itself that the claim is well founded in fact and law.

Article 14

The arbitral tribunal shall render its final decision within five months of the date on which it is fully constituted, unless it finds it necessary to extend the time limit for a period that should not exceed five more months.

Article 15

The final decision of the arbitral tribunal shall be confined to the subject matter of the dispute and shall state the reasons on which it is based. It shall contain the names of the members who have participated and the date of the final decision. Any member of the tribunal may attach a separate or dissenting opinion to the final decision.

Article 16

The final decision shall be binding on the parties to the dispute. The interpretation of this Convention given by the final decision shall also be binding upon a Party intervening under Article 10 above insofar as it relates to matters in respect of which that Party intervened. The final decision shall be without appeal unless the parties to the dispute have agreed in advance to an appellate procedure.

Article 17

Any disagreement that may arise between those bound by the final decision in accordance with Article 16 above, as regards the interpretation or manner of implementation of that final decision, may be submitted by any of them for decision to the arbitral tribunal that rendered it.

Part II: Conciliation procedure

The conciliation procedure for purposes of paragraph 6 of Article 25 of this Convention shall be as follows:

Article 1

A request by a party to a dispute to establish a conciliation commission pursuant to paragraph 6 of Article 25 of this Convention shall be addressed in writing to the Secretariat, with a copy to the other party or parties to the dispute. The Secretariat shall forthwith inform all Parties accordingly.

Article 2

1. The conciliation commission shall, unless the parties to the dispute otherwise agree, comprise three members, one appointed by each party concerned and a President chosen jointly by those members.
2. In disputes between more than two parties, parties in the same interest shall appoint their member of the commission jointly by agreement.

Article 3

If any appointment by the parties to the dispute is not made within two months of the date of receipt by the Secretariat of the written request referred to in Article 1 above, the Secretary-General of the United Nations shall, upon request by any party, make such appointment within a further two-month period.

Article 4

If the President of the conciliation commission has not been chosen within two months of the appointment of the second member of the commission, the Secretary-General of the United Nations shall, upon request by any party to the dispute, designate the President within a further two-month period.

Article 5

The conciliation commission shall assist the parties to the dispute in an independent and impartial manner in their attempt to reach an amicable resolution.

Article 6

1. The conciliation commission may conduct the conciliation proceedings in such a manner as it considers appropriate, taking fully into account the circumstances of the case and the views the parties to the dispute may express, including any request for a swift resolution. It may adopt its own rules of procedure as necessary, unless the parties otherwise agree.

2. The conciliation commission may, at any time during the proceedings, make proposals or recommendations for a resolution of the dispute.

Article 7

The parties to the dispute shall cooperate with the conciliation commission. In particular, they shall endeavour to comply with requests by the commission to submit written materials, provide evidence and attend meetings. The parties and the members of the conciliation commission are under an obligation to protect the confidentiality of any information or documents they receive in confidence during the proceedings of the commission.

Article 8

The conciliation commission shall take its decisions by a majority vote of its members.

Article 9

Unless the dispute has already been resolved, the conciliation commission shall render a report with recommendations for resolution of the dispute no later than twelve months of being fully constituted, which the parties to the dispute shall consider in good faith.

Article 10

Any disagreement as to whether the conciliation commission has competence to consider a matter referred to it shall be decided by the commission.

Article 11

The costs of the conciliation commission shall be borne by the parties to the dispute in equal shares, unless they agree otherwise. The commission shall keep a record of all its costs and shall furnish a final statement thereof to the parties.

Минамата конвенција о живи

Стране уговорнице ове конвенције,

Препознајући да је жива хемикалија која изазива велику забринутост на глобалном нивоу због својства да се распростире кроз атмосферу на велике удаљености, да се дуготрајно задржава у животној средини када се у њу унесе услед деловања антропогеног фактора, те због својства биоакмулације у екосистемима и веома озбиљних негативних ефеката по здравље људи и животну средину,

Позивајући се на Одлуку Управног савета Програма Уједињених нација за животну средину 25/5 од 20. фебруара 2009. године да се покрене међународна акција која би за циљ имала управљање живом на један ефикасан, ефективан и кохерентан начин,

Позивајући се на став 221. завршног документа Конференције Уједињених нација о одрживом развоју „Будућност какву желимо”, који позива на успешан исход преговора о глобалном правнообавезујућем инструменту који би регулисао проблем живе и ризике које она изазива у смислу утицаја на здравље људи и животну средину,

Позивајући се на поновно потврђивање принципа Рио декларације о животној средини и развоју од стране Конференције Уједињених нација о одрживом развоју, укључујући између осталог, заједничку али подељену одговорност, признавањем могућности и специфичних околности сваке државе, као и потребу за глобалном акцијом,

Свесне забринутости за здравље људи, нарочито у земљама у развоју, излагањем угроженог дела популације, посебно жена и деце, штетном утицају живе, а преко њих и будућих генерација,

Имајући у виду посебну рањивост екосистема и домородачких заједница на Арктику, због биомагнизације живе и контаминације традиционалних намирница, те забринутост за домородачке заједнице у ширем смислу због изложности утицајима живе,

Схватајући узроке и последице „Минамата болести”, посебно озбиљних здравствених проблема и проблема у животној средини који су настали услед загађења живом и препознајући потребу да се обезбеди одговарајуће управљање живом у циљу спречавања оваквих и сличних догађаја у будућности,

Наглашавајући важност подршке подизању финансијских, техничких и технолошких капацитета, нарочито у земљама у развоју и земљама са економијама у транзицији, ради јачања националних капацитета за управљање живом, у циљу унапређења и обезбеђења ефективне имплементације Конвенције,

Уважавајући иактивности Светске здравствене организације у циљу заштите људског здравља од негативних утицаја живе, те улогу релевантних мултилатералних уговора из области животне средине, посебно Базелске конвенције о контроли прекограничног кретања опасних отпада и њиховом одлагању и Ротердамске конвенције о поступку давања сагласности на основу претходног обавештења за одређене опасне хемикалије и пестициде у међународној трговини,

Препознајући да се ова конвенција и други међународни споразуми из области животне средине и трговине међусобно допуњују,

Истичући да се ниједна одредба ове конвенције неће тумачити тако да на било који начин утиче на промену права и обавеза Стране уговорнице које проистичу из било којег постојећег међународног уговора,

Разумевајући да се горе наведеним уводним одредбама не намерава стварање хијерархије између ове конвенције и других међународних инструмената,

Имајући у виду да ништа у овој конвенцији не спречава Страну уговорницу да предузме додатне националне мере у складу са одредбама ове конвенције и у складу са другим међународно-правним обавезама Стране уговорнице у циљу заштите здравља људи и животне средине од изложености штетном утицају живе,

Споразумеле су се о следећем:

Члан 1.

Циљ

Циљ ове конвенције је заштита здравља људи и животне средине од загађења и последица насталих услед антропогених емисија и испуштања живе и њених једињења у животну средину.

Члан 2.

Дефиниције

У смислу ове конвенције:

(а) „Занатско рударство и добијања злата у малом обиму” означава добијање злата у малом обиму које предузимају физичка лица или мала предузећа са малим инвестиционим капиталом на располагању;

(б) „Најбоље доступне технике” означавају оне технике које су најефективније за спречавање, и где то није изводљиво, за смањење емисија и испуштања живе у ваздух, воду и земљиште, као и спречавање и смањење утицаја таквих емисија и испуштања на животну средину у целини, узимајући у обзир економске и техничке могућности конкретне Стране уговорнице или конкретног постројења на територији те државе. У овом смислу:

(i) „Најбоља” значи најделотворнија за постизање високог општег нивоа заштите животне средине као целине;

(ii) „Доступна” у смислу техничких решења значи, узимајући у обзир конкретну Страну уговорницу и конкретно постројење на њеној територији, технике које су развијене на одговарајућем нивоу који омогућава њихову примену у релевантном сектору индустрије под економски и технички одрживим условима, узимајући у обзир све трошкове и користи, независно од тога да ли се те технике користе или развијају на територији те Стране уговорнице или не, али под условом да су доступне оператеру конкретног постројења; и

(iii) „Технике” означава технологије које се користе, као и начине на које се неко постројење пројектује, гради, одржава, ради и затвара;

(в) „Најбоља пракса по животну средину” значи примену најпогодније комбинације стратегија и мера контроле заштите животне средине;

(г) „Жива” означава елементарну живу (Hg(0), CAS No. 7439-97-6);

(д) „Једињење живе” означава било коју супстанцу која садржи атоме живе и један или више атома неког другог хемијског елемента, а које се може разградити на различита једињења само хемијским реакцијама;

(ђ) „Производ који садржи живу” означава производ или компоненту производа, којима су жива или неко једињење живе намерно додати;

(е) „Страна уговорница” означава државу или организацију регионалне економске интеграције која се сагласила да се обавезе овом конвенцијом и на коју се ова Конвенција примењује;

(ж) „Стране уговорнице које су присутне и гласају” означава Стране уговорнице које су присутне на састанку Страна уговорница и учествују у процесу гласања, независно од тога да ли гласају „за” или „против”;

(з) „Примарна експлоатација живе” значи извођење рударских активности чији је главни циљ добијање живе;

(и) „Организација регионалне економске интеграције” означава организацију коју оснивају суверене државе одређеног региона, а на коју су њене државе чланице пренеле надлежности у вези са питањима која регулише ова конвенција и која је овлашћена, да у складу са својим унутрашњим процедурама, потпише, ратификује, прихвати, одобри ову конвенцију или истој приступи; и

(ј) „Дозвољена употреба” означава сваки начин коришћења живе или неког њеног једињења од стране Стране уговорнице у складу са овом конвенцијом, укључујући, али не ограничавајући се на начине коришћења који су дати у чл. 3, 4, 5, 6. и 7. ове конвенције.

Члан 3.

Извори снабдевања и трговина живом

1. За потребе овог члана:

(а) Термин „жива” односи се и на смеше елементарне живе са другим супстанцама, укључујући и легуре живе, које садрже најмање 95% масеног удела живе; и

(б) „Једињења живе” подразумевају следећа једињења живе: жива (I) хлорид (познат под називом „каломел”), жива (II) оксид, жива (II) сулфат, жива (II) нитрат, цинабарит и живин сулфид.

2. Одредбе овог члана не примењују се на:

(а) Количине живе или једињења живе која се користе у лабораторијским истраживањима или као референтни стандард; или

(б) Живу или једињења живе која се у траговима природно налазе у производима као што су метали који не садрже живу, руде, минерални производи, укључујући угаљ или производи који се добијају од ових материјала, као и хемијски производи који у траговима садрже ненамерно додату живу или њена једињења; или

(в) Производе који садрже живу.

3. Свака Страна уговорница не сме дозволити примарну експлоатацију живе, ако се она није обављала на њеној територији пре датума ступања на снагу ове конвенције за дату Страну уговорницу.

4. Свака Страна уговорница може дозволити само примарну експлоатацију живе која се обавља на њеној територији на дан ступања на снагу ове конвенције за ту Страну уговорницу, и то не дуже од петнаест година након поменутог датума. Током овог периода, жива добијена на овај начин користиће се само у процесима производње производа који садрже живу у складу са чланом 4. ове конвенције у процесима производње који су у складу са чланом 5, или у сврху

одлагања живе у складу са чланом 11, и то користећи процесе које немају за циљ регенерацију, рециклажу, рекламацију, директну поновну употребу живе или неку њену алтернативну употребу.

5. Свака Страна уговорница је дужна да:

(а) Предузме напоре у циљу идентификације појединачних залиха живе или њених једињења које су веће од 50 метричких тона, као и извора снабдевања живом којима настају залихе које прелазе количину од 10 метричких тона годишње, а налазе се унутар њене територије;

(б) Предузме мере у случају када утврди да постоје заостале количине живе након престанка рада хлор-алкалних постројења и осигура да та жива буде одложена у складу са смерницама за управљање, уз уважавање принципа заштите животне средине наведених у члану 11. став 3(а) ове конвенције, користећи при том процесе који немају за циљ регенерацију, рециклажу, рекламацију, директну поновну употребу живе или неку алтернативну употребу.

6. Ниједна Страна уговорница не сме дозволити извоз живе, изузев када:

(а) Друга Страна уговорница достави пристанак у писаној форми Страни уговорници која извози живу и то само у сврху:

- (i) дозвољене употребе Стране уговорнице која увози живу у складу са овом конвенцијом; или
- (ii) привременог складиштења на начин безбедан по животну средину као што је прописано чланом 10. ове конвенције; или

(б) Страна која није потписница ове конвенције, а која је доставила пристанак у писаној форми Страни уговорници која извози живу, укључујући и потврду која доказује да:

- (i) Страна која није потписница ове конвенције примењује мере којима се обезбеђује заштита здравља људи и животне средине, као и њихову усклађеност са одредбама чл. 10. и 11. ове конвенције; и
- (ii) Да ће се таква жива користити само за дозвољену употребу од стране Стране уговорнице у складу са овом конвенцијом или за привремено складиштење живе на начин безбедан по животну средину, у складу са одредбама члана 10. ове конвенције.

7. Страна уговорница која извози живу (у даљем тексту: Страна извозник) може сматрати опште обавештење упућено Секретаријату од стране која увози живу (у даљем тексту: Страна увозник), било да је потписница ове конвенције или не, писаним пристанком који се захтева у складу са ставом б. овог члана. Овакво опште обавештење мора да садржи све услове под којима Страна увозник, било да се ради о потписници ове конвенције или не, даје свој пристанак. Страна увозник, било да је потписница Конвенције или не, има право да у било ком тренутку повуче свој пристанак. Секретаријат је дужан да води јавни регистар о свим оваквим обавештењима.

8. Ниједна Страна уговорница не сме дозволити увоз живе из државе која није потписница ове конвенције, а којој је дала свој писани пристанак, ако дата Страна извозник није обезбедила потврду да жива која се извози не потиче из извора који су наведени као недозвољени у ставу 3. или у ставу 5 (б) овог члана.

9. Страна уговорница која изда опште обавештење о сагласности у складу са ставом 7. овог члана може одлучити да не примени одредбе из става 8. овог

члана, под условом да примењује строга ограничења на извоз живе, те да има установљене националне мере којима се обезбеђује да се са увезеном живом поступа на начин безбедан по животну средину. Страна уговорница је обавезна да о оваквој одлуци достави обавештење Секретаријату, као и информације којима се описују мере које се односе на ограничења која се примењују на извоз, као и националне регулаторне мере, као и информације о количинама живе и државама порекла у случају увоза из држава које нису потписнице ове конвенције. Секретаријат је дужан да води јавни регистар о свим овим обавештењима. Комитет за имплементацију и праћење усклађености ће разматрати и оцењивати свако обавештење и информације које су достављене уз њега у складу са чланом 15. ове конвенције, а такође може упућивати препоруке, када је то потребно, Конференцији Страна уговорница.

10. Процедура из става 9. овог члана може се користити закључно са завршетком другог састанка Конференције Страна уговорница. Након овога, она се више неће моћи користити, осим ако Конференција Страна уговорница другачије не изгласа простом већином Страна уговорница које су присутне и гласају, односно у случају Стране уговорнице која је предметно обавештење у складу са ставом 9. овог члана доставила пре краја другог састанка Конференције Страна уговорница.

11. Свака Страна уговорница која доставља извештаје у складу са чланом 21. ове конвенције, мора доставити у оквиру датих извештаја и информације које показују да су испуњени захтеви наведени у овом члану.

12. Конференција Страна уговорница ће на свом првом састанку пружити детаљнија упутства у смислу овог члана, посебно што се тиче ст. 5 (а), б. и 8. овог члана, и дефинисаће и усвојити садржај потврде из ст. 6 (б) и 8. овог члана.

13. Конференција Страна уговорница треба да процени да ли трговина специфичним једињењима живе доводи у питање циљеве ове конвенције и да размотри да ли иста треба да буду предмет примене одредаба из ст. 6. и 8. овог члана, а на основу листе ових једињења која ће бити садржана у додатном Анексу, који ће бити усвојен у складу са чланом 27. ове конвенције.

Члан 4.

Производи који садрже живу

1. Свака Страна уговорница предузимањем одговарајућих мера не сме дозволити производњу, увоз или извоз производа који садрже живу, наведених у Делу I Анекса А након датума наведеног за поступно изbacивање ових производа из употребе, осим за изузетке наведене у Анексу А или ако је Страна уговорница регистровала одобрење о оваквом изузетку у складу са чланом 6. ове конвенције.

2. Страна уговорница се може, за разлику од наведеног у ставу 1. овог члана изјаснити у периоду ратификације ове конвенције или након ступања на снагу амандмана на Анекс А, да ће спровести различите мере или стратегије за производе наведене у Делу I Анекса А. Страна уговорница може изабрати ову могућност једино ако докаже да је већ смањила на минимални ниво (*de minimis*) производњу, увоз и извоз највећег броја производа наведених у Делу I Анекса А и да је спровела мере или стратегије за смањење употребе живе у додатним производима који нису наведени у Делу I Анекса А, у периоду када она обавештава Секретаријат о својој одлуци да искористи ову могућност. Такође, Страна уговорница која је изабрала ову могућност:

(а) Поднеће првом приликом извештај Конференцији Страна уговорница о спроведеним мерама или стратегијама, укључујући и квантитативни опис постигнутог смањења;

(б) Спровешће мере или стратегије којима се смањује садржај живе у било ком од производа који су наведени у Делу I Анекса А, за које минимална (*de minimis*) вредност још није одређена;

(в) Размотриће додатне мере у циљу постизања даљег смањења; и

(г) Неће имати право да захтева изузетак у складу са чланом 6. ове конвенције за било коју категорију производа за коју је већ изабрала да примени одредбе става 2. овог члана.

Не касније од пет година након датума ступања на снагу ове конвенције, Конференција Страна уговорница ће, као део процеса ревизије у складу са ставом 8. овог члана, оценити напредак и ефективност предузетих мера у складу са овим ставом.

3. Свака Страна уговорница мора да предузме мере за производе који садрже живу а који су наведени у Делу II Анекса А, у складу са одредбама које су дате у наведеном Анексу.

4. Секретаријат има обавезу да на основу информација које су му доставиле Стране уговорнице, прикупља и чува информације о производима који садрже живу и њиховим алтернативним производима, те је дужан да ове информације учини јавно доступним. Секретаријат је такође дужан да учини јавно доступним и све друге релевантне информације које су му доставиле Стране уговорнице.

5. Свака Страна уговорница дужна је да предузме мере у циљу спречавања производње, увоза и извоза производа у које се уграђују производи који садрже живу а за које то није дозвољено у складу са одредбама овог члана.

6. Свака Страна уговорница дужна је да не подржи производњу и дистрибуцију у трговини производа који садрже живу, чији начин коришћења није обухваћен већ познатим начинима коришћења ових производа пре ступања на снагу ове конвенције за дату Страну уговорницу, изузев када се проценом ризика и проценом користи ових производа, докаже да они имају одређену корист по здравље људи или животну средину. Страна уговорница дужна је да достави Секретаријату информације о сваком таквом производу, укључујући и информације о ризицима, односно користима, оваквог производа по здрављељуди и животну средину. Секретаријат је дужан да ове информације учини јавно доступним.

7. Свака Страна уговорница може да упути предлог Секретаријату да се неки производ који садржи живу стави на листу Анекса А; овакав предлог мора да садржи информације које се односе на доступност, техничку и економску изводљивост, и информације о ризицима и користима по здравље људи и животну средину алтернативних производа које не садрже живу, узимајући у обзир информације у складу са ставом 4.

8. Не касније од пет година након датума ступања на снагу ове конвенције, Конференција Страна уговорница ће ревидирати Анекс А и сходно томе моћи да разматра амандмане на овај Анекс у складу са чланом 27. ове конвенције.

9. Приликом ревидирања Анекса А у складу са ставом 8. овог члана, Конференција Страна уговорница узеће у обзир следеће:

(а) Сваки предлог који је поднет у складу са ставом 7. овог члана;

(б) Информације достављене у складу са ставом 4. овог члана; и

(в) Распоживост алтернативних прозвода који не садрже живу, а који су технички и економски изводљиви, узевши у обзир и ризике и користи по здравље људи и животну средину и то за сваку Страну уговорницу.

Члан 5.

Производни процеси у којима се користи жива или једињења живе

1. За потребе овог члана и Анекса Б, производни процеси у којима се користи жива или једињења живе не укључују процесе у којима се користе производи који садрже живу, процесе за производњу производа који садрже живу или процесе у којима се прерађује отпад који садржи живу.

2. Свака Страна уговорница ће предузети одговарајуће мере да не дозволи коришћење живе или једињења живе у процесима производње који су наведени у Делу I Анекса Б, након датума наведеног у предметном Анексу од када почиње постепено избацавање из употребе појединачних процеса, осим у случајевима када је Страна уговорница регистровала изузетак у складу са чланом 6.

3. Свака Страна уговорница ће предузети мере да ограничи употребу живе или једињења живе у процесима наведеним у Делу II Анекса Б, у складу са одредбама наведеним у овом Анексу.

4. Секретаријат је дужан да на основу информација које му достављају Стране уговорнице прикупља и чува информације о процесима у којима се користи жива или једињења живе, као и њиховим алтернативама, те је дужан да овакве информације учини јавно доступним. Стране уговорнице могу, такође, доставити и друге релевантне информације које је Секретаријат такође у обавези да учини јавно доступним.

5. Свака Страна уговорница која поседује једно или више постројења у којима се користи жива или једињења живе у процесу производње, а која се налазе на листи наведеној у Анексу Б, дужна је да:

(а) Предузме мере којима ће регулисати емисије и испуштање живе или једињења живе из ових постројења;

(б) У садржај извештаја које доставља у складу са чланом 21. ове конвенције укључи информације о мерама које су предузете у складу са овим ставом; и

(в) Настоји да идентификује постројења на својој територији која користе живу или једињења живе за процесе наведене у Анексу Б и податке о њима достави Секретаријату не касније од три године од датума ступања на снагу ове конвенције за дату Страну уговорницу, као и информације о броју и врсти оваквих постројења, процењене количине живе или једињења живе које се користе у овим постројењима на годишњем нивоу. Секретаријат је у обавези да ове информације учини јавно доступним.

6. Свака Страна уговорница не сме дозволити коришћење живе или једињења живе у постројењима са производним процесима наведеним у Анексу Б, а која нису постојала пре датума ступања на снагу ове конвенције за ту Страну уговорницу. На оваква постројења не примењују се никакви изузеци.

7. Свака Страна уговорница неће подржати развој било каквог постројења које користи било који други процес производње у ком се наменски користи жива или једињења живе, а које није постојало пре датума ступања на снагу

ове конвенције за ту Страну уговорницу, изузев у случајевима када Страна уговорница може да докаже Конференцији Страна уговорница да такав производни процес пружа значајне користи по здравље људи и животну средину, као и да не постоје технички и економски изводљиви алтернативни процеси у којима се не користи жива, а који би имали једнаке користи.

8. Стране уговорнице се охрабрују да размењују информације о развоју нових релевантних технологија, економски и технички изводљивим алтернативним процесима у којима се не користи жива и могућим мерама и техникама којима се смањује, а где је то изводљиво и елиминише употреба живе и једињења живе у процесима наведеним у Анексу Б, и смањују или елиминишу емисије и испуштање живе и једињења живе из ових процеса.

9. Свака Страна уговорница има право да достави предлог амандмана на Анекс Б, у циљу стављања на листу неког производног процеса у којем се користи жива или једињења живе. Овај предлог мора да садржи информације које се односе на доступност, техничку и економску изводљивост, ризике и користи по здравље људи и животну средину алтернативних процеса у којима се не користи жива и једињења живе.

10. Не касније од пет година након датума ступања на снагу ове конвенције, Конференција Страна уговорница ће ревидирати Анекс Б и размотрити предлоге амандмана на овај анекс у складу са чланом 27. ове конвенције.

11. При сваком ревидирању Анекса Б у складу са ставом 10. овог члана, Конференција Страна уговорница узеће у обзир:

- (а) Сваки предлог који је достављен у складу са ставом 9. овог члана;
- (б) Информације које су учињене доступним у складу са ставом 4. овог члана; и
- (в) Доступност алтернативних процеса у којима се не користи жива Страна уговорница, а који су технички и економски изводљиви, узимајући у обзир ризике и користи по здравље људи и животну средину.

Члан 6.

Изузеци који су доступни на захтев Стране уговорнице

1. Било која држава или организација регионалне економске интеграције може се регистровати за један или више изузетака у вези са датумима постепеног изbacивања из употребе производа и процеса наведених у анексима А и Б, у даљем тексту: „изузеци”, тако што ће у писаној форми обавестити Секретаријат:

- (а) Да је постала Страна уговорница ове конвенције; или
- (б) У случају када је амандманом на Анекс А, у исти увршћен неки производ који садржи живу или када је амандманом на Анекс Б, на његову листу увршћен неки производни процес у ком се користи жива, и то не касније од датума ступања на снагу предметног амандмана за ову Страну уговорницу.

Сваки захтев за регистрацију изузетка ове врсте мора бити пропраћен изјавом која образлаже потребу ове Стране уговорнице за конкретним изузетком.

2. Изузетак се може регистровати и за категорију наведену у Анексу А или Анексу Б као и за подкатеорију коју је идентификовала било која држава или организација регионалне економске интеграције.

3. Свака Страна уговорница која је остварила право на један или више изузетака биће уписана у регистар. Секретаријат је дужан да успостави и води регистар и да исти учини доступним јавности.

4. Регистар мора да садржи:

(а) Списак Страна уговорница које су оствариле право на један или више изузетака;

(б) Сваки изузетак за који се регистровала дата Страна уговорница; и

(в) Датум истицања важења сваког изузетка.

5. Сви изузеци на основу члана 1. престају да важе пет година након релевантног датума за престанак употребе производа или процеса наведених у Анексу А или Анексу Б, изузев ако сама Страна уговорнице у регистру није навела краћи период.

6. Конференција Страна уговорница може да одлучи на захтев Стране уговорнице да продужи рок трајања изузетка на још пет година, осим у случају када Страна уговорница захтева краћи период. При доношењу овакве одлуке, Конференција Страна уговорница узеће у обзир:

(а) Извештај који јој је доставила Страна уговорница у коме се оправдава потреба за продужетком рока трајања изузетка, наводе се активности које су предузете, као и планиране активности у циљу отклањања потребе за оваквим изузетком што је пре могуће;

(б) Доступне информације које се односе на доступност алтернативних производа и процеса који не садрже живу или који подразумевају потрошњу мање количине живе од процеса или производа за које се тражи изузетак; и

(в) Планиране или текуће активности којима се обезбеђује по животну срединубезбедно складиштење живе, као и одлагање отпада који садржи живу.

Изузетак се може продужити само једном за производ по фази његовог постепеног избацивања.

7. Страна уговорница може у било ком тренутку опозвати изузетак тако што ће о томе упутити писано обавештење Секретаријату. Опозивање изузетка ступа на снагу датумом који је наведен у обавештењу.

8. Изузетно од става 1. овог члана, ниједна држава или организација регионалне економске интеграције не може регистровати изузетак после пет година након истека датума за избацивање из употребе релевантног производа или процеса са листи Анекса А или Анекса Б, изузев ако су једна или више Страна уговорница остале регистроване за изузетак за дати производ или процес и да је добијено продужење рока изузетка у складу са ставом 6. овог члана. У том случају држава или организација регионалне економске интеграције може у временским терминима одређеним у ставу 1 (а) и (б) овог члана, да региструје изузетак за тај производ или процес, које истиче десет година након релевантног датума за избацивање истог из употребе.

9. Регистровани изузетак не сме да буде на снази у било ком тренутку након 10 година од датума избацивања из употребе неког производа или процеса који је наведен на листи Анекса А или Анекса Б. Ово важи за сваку Страну уговорницу.

Члан 7.

Занатско рударство и добијање злата у малом обиму

1. Мере наведене у овом члану и Анексу Ц примењују се на занатско рударство и добијање злата у малом обиму, као и на прераду злата при чему се за екстракцију злата из руде примењује поступак са живом (амалгамација).
2. Свака Страна уговорница на чијој територији се врши прерада и добијање злата у малом обиму у складу са овим чланом, дужна је да предузме кораке како би смањила, а где је то могуће и отклонила, употребу живе и једињења живе у овим процесима, као и пратеће емисије и испуштање живе у животну средину која настају услед експлоатације и прераде руде.
3. Свака Страна уговорница дужна је да обавести Секретаријат ако утврди да је прерада и добијање злата у малом обиму на њеној територији постало значајније. У случају да дата Страна уговорница ово утврди, дужна је да:
 - (а) Изради и спроведе национални акциони план у складу са Анексом Ц;
 - (б) Достави свој национални акциони план Секретаријату, не касније од три године након ступања на снагу ове конвенције за ту Страну уговорницу или три године након упућивања обавештења Секретаријату, при чему је релевантнија каснија од поменуте две активности; и
 - (в) Обезбеди ревизију напретка у смислу испуњења својих обавеза прописаних овим чланом и то сваке три године и да резултате ових ревизија уврсти у извештаје које је дужна да доставља на основу члана 21. ове конвенције.
4. Стране уговорнице, по потреби, могу да сарађују једна са другом као и са одговарајућим међувладиним организацијама и другим телима у сврху постизања циљева овог члана. Оваква сарадња може да укључује:
 - (а) Развој стратегија за спречавање употребе живе или њених једињења при преради и добијању злата у малом обиму;
 - (б) Иницијативе у вези са образовањем, обавештавањем јавности и изградњом капацитета;
 - (в) Подршку истраживањима која се одвијају у смеру проналажења одрживих алтернативних процеса у којима се не користи жива;
 - (г) Обезбеђивање техничке и финансијске помоћи;
 - (д) Партнерства којима се потпомаже имплементација одговарајућих обавеза које прописује овај члан; и
 - (ђ) Коришћење постојећих механизма за размену информација у циљу унапређења знања, најбољих пракси по животну средину и алтернативних технологија које су у еколошком, техничком, социјалном и економском смислу одрживе.

Члан 8.

Емисије

1. Овај члан се односи на контролу, и где је то изводљиво, смањење емисија живе и њених једињења, за које се често користи израз „укупна жива”, у атмосферу, мерама којима се контролишу емисије из тачкастих извора загађења који спадају у категорије извора емисија датих у листи Анекса Д.
2. За потребе овог члана:
 - (а) „Емисије” означавају емисије живе или једињења живе у атмосферу;

(б) „Релевантан извор” означава извор који спада у једну од категорија извора емисија који су наведени у листи Анекса Д. Страна уговорница може, према сопственом избору да утврди критеријуме за одређивање извора емисија који спадају у једну од категорија наведених у листи Анекса Д, све док дати критеријуми за сваку категорију укључују најмање 75% емисија из те категорије;

(в) „Нови извор” означава сваки одговарајући извор који спада у једну од категорија наведених у Анексу Д, чија изградња или значајна модификација почиње најмање једну годину након датума:

- (i) Ступања на снагу ове конвенције за дату Страну уговорницу; или
- (ii) Ступања на снагу амандмана Анекса Д за дату Страну уговорницу у случају када извор емисије постаје предмет одредби ове конвенције само на основу предметног амандмана;

(г) „Значајна модификација” означава такву модификацију одговарајућег извора емисије која за резултат има значајан пораст емисија искључујући било какве промене у емисијама које настају као резултат регенерације споредних производа. Одговарајућа Страна уговорница одлучиваће о томе да ли је модификација значајна или не ;

(д) „Постојећи извор” означава било који релевантан извор који се не сматра новим;

(ђ) „Гранична вредност емисије” означава граничну вредност концентрације, масе или степена емисије живе или једињења живе, што се често назива „укупна жива”, која је емитована из тачкастог извора.

3. Страна уговорница на чијој се територији налазе релевантни извори предузеће мере за контролу емисија и може израдити национални план у коме ће навести мере које је потребно спровести да би се контролисале емисије, као и предмете, циљеве и очекиване резултате таквих мера. Сваки овакав план мора бити достављен Конференцији Страна уговорница у року од четири године након ступања на снагу Конвенције за дату Страну уговорницу. Ако Страна уговорница изради план имплементације у складу са чланом 20. ове конвенције, она такође може план израђен у складу са овим ставом, укључити у план имплементације.

4. За нове изворе, свака Страна уговорница дужна је да захтева употребу најбољих расположивих техника и најбољих пракси по животну средину у циљу контроле, и где је то могуће, смањење емисија што је пре могуће али не касније од пет година након датума ступања на снагу ове конвенције за ту Страну уговорницу. Страна уговорница може да користи граничне вредности емисија које су у складу са применом најбољих доступних техника.

5. За постојеће изворе, свака Страна уговорница је дужна да укључи у сваки национални план и спроведе једну или више од наведених мера, узимајући у обзир националне околности, економску и техничку изводљивост и доступност мера, и то што је пре могуће, али не касније од десет година након ступања на снагу ове конвенције:

(а) Квантификован циљ за контролу и где је изводљиво смањење емисија из релевантних извора;

(б) Граничне вредности емисија у циљу контроле и где је то могуће смањења емисија из релевантних извора;

(в) Коришћење најбољих доступних техника и најбоље праксе по животну средину у циљу контроле емисија из релевантних извора;

(г) Стратегију контроле вишеструких загађивача којом би се уједно оствариле користи за контролу емисија живе;

(д) Алтернативне мере којима би се смањиле емисије из релевантних извора.

6. Стране уговорнице могу да примене исте мере на све релевантне постојеће изворе или могу да усвоје различите мере у зависности од различитих категорија извора емисија. Циљ сваке од мера коју примени Страна уговорница је да се током времена постигне разуман напредак у смањењу емисија.

7. Свака Страна уговорница дужна је да, што је пре могуће, и не касније од пет година након ступања на снагу ове конвенције, успостави и води инвентар емисија из релевантних извора.

8. Конференција Страна уговорница ће на свом првом састанку донети смернице о:

(а) Најбољим доступним техникама и најбољој пракси по животну средину, узимајући у обзир све разлике између нових и постојећих извора, као и потребу да се на најмању могућу меру сведу утицаји на различите медијуме животне средине; и

(б) Подршци Странама уговорницама у имплементацији мера прописаних ставом 5. овог члана, а посебно за дефинисање циљева и одређивање граничних вредности емисија.

9. Конференција Страна уговорница ће, што је пре могуће, донети смернице о:

(а) Критеријумима које Стране уговорнице могу да дефинишу у складу са ставом 2 (б) овог члана;

(б) Методологији за израду инвентара емисија.

10. Конференција Страна уговорница ће стално разматрати и по потреби ажурирати смернице развијене у складу са ст. 8. и 9. овог члана. Стране уговорнице су дужне да при имплементацији релевантних одредби овог члана узму у обзир ове смернице.

11. Свака Страна уговорница је дужна да у своје извештаје које је обавезна да достави у складу са чланом 21. ове конвенције, уврсти и информације о имплементацији овог члана (тј. члана 8. ове конвенције), а посебно информације у вези са мерама предузетим у складу са ст. 4-7. овог члана као и о њиховој ефикасности.

Члан 9.

Испуштања

1. Овај члан се односи на контролу, и где је то изводљиво, смањење испуштања живе и њених једињења, за које се често користи израз „укупна жива”, у земљиште и воду из релевантних тачкастих извора загађења који нису обухваћени другим одредбама ове конвенције.

2. За потребе овог члана:

(а) „Испуштање” означава испуштање живе и њених једињења у земљиште и воду;

(б) „Релевантан извор” означава било који значајан појединачан антропогени тачкасти извор испуштања који је одредила Страна уговорница, а који није обухваћен другим одредбама ове конвенције;

(в) „Нови извор” означава сваки извор, чија је изградња или значајна модификација отпочела најмање једну годину након ступања на снагу ове конвенције за предметну Страну уговорницу;

(г) „Значајна модификација” означава такву модификацију релевантног извора која за резултат има значајан пораст испуштања искључујући било какве промене у испуштањима које настају као резултат регенерације споредних производа. Одлука о томе да ли је модификација значајна или не у искључивој је надлежности релевантне Стране уговорнице;

(д) „Постојећи извор” означава сваки релевантан извор који не представља нови извор;

(ђ) „Гранична вредност испуштања” означава граничну вредност концентрације или масе живе или њених једињења, што се често назива „укупна жива”, а испушта се из тачкастог извора.

3. Свака Страна уговорница дужна је да, најкасније у року од три (3) године од дана ступања на снагу Конвенције за њу, а након тога редовно, идентификује категорије релевантних тачкастих извора испуштања.

4. Страна уговорница која на својој територији има релевантне изворе дужна је да предузме мере у циљу контроле испуштања и сходно томе може израдити национални план у коме ће навести мере које је потребно спровести да би се контролисала испуштања, као и предмете, циљеве и резултате таквих мера. Сваки план мора бити достављен Конференцији Страна уговорница у року од четири (4) године након ступања на снагу Конвенције за дату Страну уговорницу. Ако Страна уговорница изради план имплементације у складу са чланом 20. ове конвенције, она такође може план израђен у складу са овим ставом укључити у план имплементације.

5. Предметне мере морају да садрже једну или више мера које су доле наведене, у зависности од околности:

(а) Граничне вредности испуштања у циљу контроле, а где је то могуће, смањења испуштања из релевантних извора;

(б) Коришћење најбољих доступних техника и најбоље праксе по животну средину у циљу контроле испуштања из релевантних извора;

(в) Стратегију контроле вишеструких загађивача којом би се посредно оствариле користи за контролу испуштања живе;

(г) Алтернативне мере којима би се смањила испуштања из релевантних извора.

6. Свака Страна уговорница дужна је да, што је пре могуће, и не касније од пет година након ступања на снагу ове конвенције за дату Страну уговорницу, успостави и води инвентар испуштања из релевантних извора.

7. Конференција Страна уговорница ће, што је пре могуће, донети смернице о:

(а) Најбољим доступним техникама и најбољој пракси по животну средину, узимајући у обзир све разлике између нових и постојећих извора, као и потребу да се на најмању могућу меру сведу утицаји на различите медијуме животне средине;

(б) Методологији за вођење инвентара испуштања.

8. Свака Страна уговорница дужна је да у своје извештаје, које је обавезна да достави у складу са чланом 21. ове конвенције, уврсти и информације о имплементацији овог члана, а посебно информације у вези са мерама предузетим у складу са ст. 3-6. овог члана, као и о њиховој ефикасности.

Члан 10.

По животну средину безбедно привремено складиштење живе која не спада у отпадну живу

1. Овај члан примењује се на привремено складиштење живе и једињења живе као што је дефинисано у члану 3. ове конвенције, а која не спада у отпад који садржи живу у смислу дефиниције која је дата у члану 11. ове конвенције.

2. Свака Страна уговорница дужна је да предузме мере у циљу обезбеђивања да привремено складиштење живе и једињења живе намењених за употребу која је одобрена предметној Страни уговорници према овој конвенцији, буде предузето на начин безбедан по животну средину узимајући у обзир све релевантне смернице, те у складу са свим захтевима који су усвојени на основу става 3. овог члана.

3. Конференција Страна уговорница ће усвојити смернице о по животну средину безбедном складиштењу живе и једињења живе, узимајући у обзир све релевантне смернице које су прописане Безелском конвенцијом о контроли прекограничног кретања опасног отпада и њиховом одлагању, као и друге релевантне смернице. Конференција Страна уговорница може усвојити захтеве за привремено складиштење, доношењем додатног Анекса ове конвенције, а у складу са чланом 27. ове конвенције.

4. Стране уговорнице се обавезују да ће, колико је то могуће, сарађивати међусобно, као и са релевантним међувладиним организацијама и другим телима у циљу унапређења изградње капацитета за еколошки безбедно привремено складиштење живе и једињења живе која су предмет овог члана.

Члан 11.

Отпад који садржи живу

1. Релевантне дефиниције Базелске конвенције о контроли прекограничног кретања опасних отпада и њиховом одлагању (у даљем тексту: Базелска конвенција) примењују се на све врсте отпада који су регулисани овом конвенцијом, за Стране које су потписнице Базелске конвенције. Стране уговорнице ове конвенције које нису потписнице Базелске конвенције користеће дефиниције дате у Базелској конвенцији као смернице које се примењују на врсте отпада регулисане овом конвенцијом.

2. За потребе ове конвенције, отпад који садржи живу подразумева супстанце или предмете:

- (а) Који се састоје од живе или једињења живе;
- (б) Који садрже живу или једињења живе; или
- (в) Који су контаминирани живом или једињењима живе,

у количинама изнад релевантних дозвољених вредности које је на усаглашен начин прописала Конференција Страна уговорница у сарадњи са релевантним телима Базелске конвенције, а који се одлаже или је намера да се одложи, или се захтева да буде одложен на основу одредби националног прописа или ове конвенције. У ову дефиницију не спадају раскривка и јаловина, осим ако ове врсте отпада нису настале у процесу примарног вађења живе у рудницима, односно ако исти не садрже живу или једињења живе у вредностима које превазилазе

дозвољене граничне вредности које је прописала Конференција Страна уговорница.

3. Свака Страна уговорница предузеће одговарајуће мере тако:

(а) Да се отпадом који садржи живу управља на начин безбедан по животну средину узимајући у обзир смернице прописане Базелском конвенцијом и у складу са захтевима које ће усвојити Конференција Страна уговорница кроз додатни Анекс у складу са чланом 27. ове конвенције. При изради ових захтева Конференција Страна уговорница узеће у обзир прописе и програме који се односе на управљање отпадом, а који су на снази у земљама потписницама ове конвенције;

(б) Да се отпад који садржи живу прерађује, рециклира, регенерише или директно поновно употребљава само за одобрену употребу Страни уговорници у складу са овом конвенцијом или за безбедно одлагање по животну средину а у складу са ставом 3(а) овог члана;

(в) Да Стране потписнице Базелске конвенције воде рачуна да се са отпадом који садржи живу не врши прекогранични транспорт, изузев у сврху по животну средину безбедног одлагања истог у складу са одредбама овог члана и Базелске конвенције. У случајевима када се Базелска конвенција не примењује на прекогранични транспорт, Страна уговорница може дозволити овакав транспорт само након разматрања релевантних међународних прописа, стандарда и смерница.

4. Конференција Страна уговорница настојаће да оствари блиску сарадњу са релевантним телима Базелске конвенције у смислу ревидирања и ажурирања смерница поменутих у ставу 3 (а) овог члана, када је потребно.

5. Охрабрују се Стране уговорнице да, колико је то могуће, остваре међусобну сарадњу, као и сарадњу са релевантним међувладиним организацијама и њиховим телима у циљу развоја и очувања глобалних, регионалних и националних капацитета за управљање отпадом који садржи живу на начин безбедан по животну средину.

Члан 12.

Контаминирани локације

1. Свака Страна уговорница ће настојати да изради одговарајуће стратегије за идентификацију и процену локација које су контаминирани живом или једињењима живе.

2. Све активности предузете у циљу смањења ризика који представљају овакве локације биће спроведене на начин безбедан по животну средину и садржаће, где је то могуће, процену ризика по здравље људи и животну средину насталог услед контаминације релевантне локације живом или једињењима живе.

3. Конференција Страна уговорница усвојиће смернице о управљању контаминираним локацијама које могу да садрже методе и приступе за:

- (а) идентификацију и карактеризацију локације;
- (б) укључивања јавности;
- (в) процене ризика по здравље људи и животну средину;
- (г) опције за управљање ризицима који настају услед контаминације локација;
- (д) процену трошкова и користи; и

(ђ) валидацију (проверу) резултата.

4. Стране уговорнице се охрабрују да сарађују на изради стратегија и спровођења активности у циљу идентификације, процене, одређивања приоритета, управљања, и по потреби ремедијације контаминираних локација.

Члан 13.

Финансијски извори и механизми

1. Свака Страна уговорница преузима на себе обавезу да обезбеди, у складу са својим могућностима, ресурсе за спровођење оних националних активности чија је сврха имплементација ове конвенције, а у складу са својом националном политиком, приоритетима, плановима и програмима. У овакве ресурсе може спадати државно финансирање кроз релевантне политике, израда стратегија и националног буџета, билатерално и мултилатерално финансирање, као и укључивање приватног сектора.

2. Целокупна ефикасност примене ове конвенције у земљама у развоју које су Стране уговорнице ове конвенције зависиће од ефективне примене овог члана.

3. Подстичу се хитни мултилатерални, регионални и билатерални извори финансијске и техничке помоћи, као и изградња капацитета и преноса технологија у циљу унапређивања активности за решавање проблема са живом, а који ће пружити подршку земљама у развоју које су Стране уговорнице ове конвенције да на основу обезбеђених финансијских извора, техничке помоћи и технолошког преноса у примени ове конвенције.

4. Стране уговорнице, у смислу својих активности које се тичу финансирања, обавезне су да обрате посебну пажњу на специфичне потребе и посебне околности у којима се налазе оне Стране уговорнице које спадају у мале острвске државе у развоју или у најмање развијене државе.

5. Овим се дефинише механизам за пружање адекватних предвидивих и благовремених финансијских ресурса. Овај механизам служи као подршка оним Странама уговорницама које спадају у земље у развоју и земље са економијом у транзицији у примени њихових обавеза прописаних овом конвенцијом.

6. Механизам укључује:

(а) Поверилачки фонд (*Trust Fund*) глобалног фонда за животну средину, и

(б) Посебни међународни Програм за пружање подршке изградњи капацитета и пружање техничке помоћи.

7. Поверилачки фонд глобалног фонда за животну средину ће обезбедити нове предвидиве, адекватне и благовремене финансијске ресурсе којима ће се покрити трошкови као подршка у примени ове конвенције као што је договорено од стране Конференције Страна уговорница. У сврху ове конвенције Поверилачки фонд глобалног фонда за животну средину биће одговоран Конференцији Страна уговорница која ће такође усмеравати његово функционисање и пратити његов рад. Конференција Страна уговорница ће пружати смернице у вези са свим стратегијама, политикама, програмским приоритетима и критеријумима за испуњеност услова за приступ и коришћење финансијских ресурса. Такође, Конференција Страна уговорница пружаће смернице у смислу индикативне листе категорија активности за које се може добити подршка од Поверилачког фонда глобалног фонда за животну средину.

Поверилачки фонд глобалног фонда за животну средину обезбеђује средства за финансирање договорених додатних трошкова глобалних користи за животну средину и договорених пуних трошкова неких активности које омогућавају постизање одређених циљева.

8. Приликом давања средстава за неку активност, Поверилачки фонд глобалног фонда за животну средину треба да узме у обзир потенцијално смањење живе као резултат предложене активности и цене ове активности.

9. За сврхе Конвенције, Програм из става 6 (б) овог члана биће вођен у складу са смерницама и у надлежности Конференције Страна уговорница. Конференција Страна уговорница ће на свом првом заседању одлучити о институцији домаћину за овај Програм, а која мора бити већ постојеће тело које ће обезбедити смернице за функционисање Програма, укључујући и његово трајање. Све Стране уговорнице као и друге релевантне интересне стране позивају се да на добровољној бази обезбеде финансијске ресурсе за овај Програм.

10. Конференција Страна уговорница и тела које чине механизам договориће се о поступцима којима ће горе наведени ставови ступити на снагу, и то на првом састанку Конференције Уговорних страна.

11. Конференција Страна уговорница извршиће прву ревизију, не касније од свог трећег састанка, а затим ће редовно вршити ревизије нивоа финансирања, смерница које Конференција Страна уговорница пружа телима којима је поверено да обезбеде функционисање механизма који је установљен на основу овог члана, њихову ефикасност и њихову способност да одговоре на потребе земаља у развоју и земаља са економијом у транзицији које су потписнице ове конвенције, а у којима се потребе стално мењају у зависности од околности. Конференција Страна уговорница ће на основу ових ревизија предузимати одговарајуће активности којима ће се унапредити ефикасност овог механизма.

12. Све Стране уговорнице, у оквиру својих могућности, позивају се да дају свој допринос овом механизму. Механизам ће подржавати обезбеђивање средстава и из других извора, укључујући и приватни сектор, и тежиће томе да изврши оптимизацију ових извора средстава са активностима за које се дата средства обезбеђују.

Члан 14.

Изградња капацитета, техничка помоћ и пренос технологија

1. Стране уговорнице се обавезују да у складу са својим могућностима сарађују у циљу обезбеђивања благовремене и одговарајуће помоћи за подршку изградњи капацитета и пружање техничке помоћи земљама у развоју, а посебно најмање развијеним земљама, малим острвским државама у развоју и земљама са економијом у транзицији које су потписнице ове конвенције, како би им помогле да имплементирају своје обавезе које проистичу из ове конвенције.

2. Изградња капацитета и техничка помоћ у складу са ставом 1. овог члана и чланом 13. ове конвенције могу се давати кроз регионалне, подрегионалне и националне споразуме, укључујући постојеће регионалне и подрегионалне центре, кроз остале мултилатералне и билателарне споразуме, у виду партнерстава, укључујући и партнерства са приватним сектором. Препоручује се да се тежи сарадњи и координацији са другим мултилатералним споразумима у области животне средине који се тичу хемикалија и отпада у циљу подизања нивоа ефикасности техничке помоћи и њених резултата.

3. Развијене земље које су потписнице ове конвенције, као и друге Стране уговорнице, обавезују се да ће у оквиру својих могућности промовисати и омогућавати, уз подршку приватног сектора и других релевантних заинтересованих страна, развој, пренос и ширење, као и приступ најмодернијим безбедним алтернативним технологијама по животну средину земљама које су потписнице ове конвенције, а које спадају у категорију земаља у развоју и земаља са економијом у транзицији, а посебно оних које садају у најмање развијене земље и мале острвске државе у развоју, у циљу јачања њихових капацитета да ефективно имплементирају ову конвенцију.

4. Конференција Страна уговорница ће закључно са својим другим састанком, а потом редовно, узимати у разматрање све поднеске и извештаје које су доставиле Стране уговорнице, укључујући и оне који су прописани чланом 21. ове конвенције, као и информације које су доставиле друге заинтересоване стране. Ово укључује:

(а) разматрање информација о постојећим иницијативама и напретку који је начињен у вези алтернативних технологија;

(б) разматрање потреба Страна уговорница за алтернативним технологијама, посебно земаља у развоју; и

(в) идентификацију изазова са којима се срећу Стране уговорнице, посебно земље у развоју, у вези са преносом технологија.

5. Конференција Страна уговорница даје препоруке о томе како даље унапредити изградњу капацитета, пружање техничке помоћи и пренос технологија, у складу са одредбама овог члана.

Члан 15.

Комитет за имплементацију и праћење усклађености

1. Овим се оснива Механизам који укључује овај Комитет као помоћно тело Конференције Страна уговорница у циљу промоције имплементације и праћења усклађености са свим одредбама ове конвенције. Механизам, укључујући и Комитет, имаће улогу да омогућава и олакшава поменуте процесе, а посебно ће обраћати пажњу на специфичне националне околности и могућности сваке Стране уговорнице.

2. Комитет ће промовисати имплементацију свих одредби ове конвенције, као и проверавати усклађеност са истим. Комитет ће испитивати како појединачне тако и системске проблеме у вези са имплементацијом и усклађивањем и давати препоруке где је то потребно Конференцији Страна уговорница.

3. Комитет ће се састојати од 15 чланова које кандидују Стране уговорнице, а које бира Конференција Страна уговорница, уз посебно узимање у обзир поштовања равномерне географске заступљености у складу са поделом Уједињених нација (УН) на пет географских светских региона. Први чланови биће изабрани на првом састанку Конференције Страна уговорница, а затим у складу са правилима процедуре која одобрава Конференција Страна уговорница у складу са ставом 5. овог члана; чланови Комитета поседоваће квалификације које су релевантне за област коју регулише ова конвенција. Све релевантне области биће равномерно заступљене.

4. Комитет може да разматра проблеме и питања на основу:

(а) Писаних поднесака које је доставила свака Страна уговорница у смислу сопствене усаглашености;

(б) Националних извештаја који се достављају у складу са чланом 21. ове конвенције; и

(в) Захтева које је упутила Конференција Страна уговорница.

5. Комитет ће донети Пословник о раду који ће доставити Конференцији Страна уговорница на одобрење, и то до другог састанка Конференције Страна уговорница; Конференција Страна уговорница може усвојити и шири оквир делатности Комитета.

6. Комитет ће учинити сваки покушај да Пословник о раду буде усвојен консензусом. У случају да сви покушаји да се постигне консензус не успеју, предметни Пословник о раду ће бити усвојен на гласању у коме учествују чланови који су присутни и гласају, уколико за његово усвајање постоји трочетвртинска већина, под условом да је постигнут кворум који чине две трећине чланова.

Члан 16.

Здравствени аспекти

1. Стране уговорнице се подстичу да:

(а) Промовишу развој и имплементацију стратегија и програма којима би се идентификовале и заштитиле популације изложене ризику, посебно угрожене популације, а који могу укључити усвајање научно заснованих смерница о здрављу у вези са изложеношћу живи и једињењима живе, дефинисање циљева за смањење изложености живи, а где је то потребно и образовање јавности уз учешће сектора за јавну заштиту здравља, као и других релевантних сектора;

(б) Промовишу развој и имплементацију научно заснованих програма образовања и превенције који се тичу заштите здравља на раду од изложености живи и једињењима живе;

(в) Промовишу одговарајуће службе за заштиту јавног здравља, лечење и бригу о популацијама које су угрожене услед изложености живи и једињењима живе; и

(г) Оснивају и јачају, где је то потребно, институционалне капацитете и капацитете здравствених радника у циљу превенције, дијагностиковања, лечења и праћења здравствених ризика који су везани за изложеност живи и једињењима живе.

2. При разматрању активности или проблема везаних за здравље људи Конференција Страна уговорница требало би да:

(а) Консултује и сарађује са Светском здравственом организацијом, Међународном организацијом рада и другим релевантним међувладиним организацијама, у зависности од потреба; и

(б) Подстиче сарадњу и размену информација са Светском здравственом организацијом, Међународном организацијом рада и другим релевантним међувладиним организацијама, у зависности од потреба.

Члан 17.

Размена информација

1. Свака Страна уговорница ће олакшати размену:

(а) Научних, техничких, економских и регулаторних информација које се тичу живе и једињења живе, укључујући токсиколошке, екотоксиколошке и информације о безбедности;

(б) Информација о смањењу или престанку производње, употребе, трговине, емисија и испуштања живе и једињења живе;

(в) Информација о технички и економски одрживим алтернативама за:

- (i) производе који садрже живу;
- (ii) производне процесе у којима се користи жива или једињења живе; и
- (iii) активности и процесе услед којих долази до емисија или испуштања живе или једињења живе;

укључујући информације о ризицима по здравље људи и животну средину, као и о економским и социјалним трошковима и користима оваквих алтернатива; и

(г) Епидемиолошких информација које се тичу утицаја на здравље људи услед изложености живи и једињењима живе, у блиској сарадњи са Светском здравственом организацијом и другим релевантним организацијама, у складу са предметним случајевима.

2. Стране уговорнице могу да размењују информације наведене у ставу 1. овог члана директно, посредством Секретаријата или у сарадњи са другим релевантним организацијама, укључујући Секретаријате оних конвенција које регулишу питања хемикалија и отпада, у зависности од ситуације.

3. Секретаријат ће олакшати сарадњу при размени информација које су наведене у овом члану, као и помоћи сарадњу са релевантним организацијама, укључујући Секретаријате мултилатералних споразума у области животне средине, као и друге међународне иницијативе. Поред информација које пружају Стране уговорнице, у релевантне информације спадају и оне које пружају међувладине и невладине организације, у виду стручних мишљења у области живе, као и информације које пружају националне и међународне организације у виду стручних мишљења и података.

4. Свака Страна уговорница дужна је да одреди националну контакт особу (*focal point*) за размену информација које су обухваћене овом конвенцијом, укључујући и оне које се тичу сагласности Страна уговорница које увозе живу или њена једињења у складу са чланом 3. ове конвенције.

5. За потребе ове конвенције, информације о здрављу и безбедности људи и животне средине неће се сматрати поверљивим. Стране уговорнице које размењују друге врсте информација у складу са овом конвенцијом, дужне су да заштите све поверљиве информације на основу међусобно постигнутог договора.

Члан 18.

Јавне информације, јавна свест и образовање

1. Свака Страна уговорница дужна је да у оквиру својих могућности подстиче и олакшава:

(а) Пружање доступних информација јавности у вези са:

- (i) утицајем живе и њених једињења на здравље људи и животну средину;
- (ii) алтернативама које замењују живу и једињења живе;

- (iii) темама наведеним у члану 17. став 1. ове конвенције;
- (iv) резултатима истраживања, развојних активности и активности праћења у складу са чланом 19. ове конвенције; и
- (v) активностима у циљу испуњења обавеза прописаних овом конвенцијом;

(б) Образовање, обуке и активности усмерене на подизање свести јавности које се тичу утицаја изложености живи и њеним једињењима на здравље људи и животну средину, у сарадњи са релевантним међувладиним и невладиним организацијама и угроженим популацијама, у складу са ситуацијом.

2. Свака Страна уговорница дужна је да употреби постојеће механизме, односно размотри развој механизма као што су регистар испуштања и преноса загађења, где је примењиво, у циљу прикупљања и ширења информација о процењеним годишњим количинама живе и једињења живе која се емитују, испуштају или одлажу услед људских активности.

Члан 19.

Истраживање, развој и мониторинг

1. Стране уговорнице ће настојати да сарађују, узимајући у обзир сопствене специфичне околности и могућности, да би развиле и унапредиле:

(а) Инвентаре везане за употребу, потрошњу и антропогене емисије у ваздух и испуштања у воду и земљиште живе и њених једињења;

(б) Израду модела и географски репрезентативног мониторинга нивоа живе и њених једињења код угрожених популација и у медијумима животне средине, укључујући и биотички медијум, као што су рибе, морски сисари, морске корњаче и птице, као и сарадњу на прикупљању и размени релевантних и одговарајућих узорака;

(в) Процену утицаја живе и једињења живе на здравље људи и животну средину, поред социјалних, економских и културолошких утицаја, нарочито у односу на угрожене популације;

(г) Усклађивање методологија за реализацију активности обухваћених у тач. (а), (б) и (в) овог члана;

(д) Информације о кружењу у животној средини (биогеохемијском циклусу), транспорту (укључујући транспорт на велике удаљености и депозицију), трансформацији и судбини живе и њених једињења у великом броју различитих екосистема, посебно обраћајући пажњу на разлику између антропогенних и природних емисија и испуштања живе, као и ремобилизацију живе из историјских депозиција;

(ђ) Информације о трговини и продаји живе и њених једињења, као и производа који садрже живу; и

(е) Информације и истраживања о техничкој и економској доступности производа и процеса који не користе живу, као и о најбољим доступним техникама и најбољим праксама по животну средину које се примењују у циљу смањења и мониторинга емисија и испуштања живе и њених једињења.

2. Стране уговорнице требало би, где је то могуће, да унапреде постојеће мреже мониторинга, као и истраживачке програме, како би се реализовале активности наведене у ставу 1. овог члана.

Члан 20.

Имплементациони планови

1. Свака Страна уговорница може, након иницијалне процене, да развије и реализује Имплементациони план у складу са националним околностима у циљу испуњења обавеза прописаних овом конвенцијом. Сваки овакав план након што је урађен треба доставити Секретаријату.
2. Свака Страна уговорница може да изврши ревизију и ажурира свој Имплементациони план, узимајући у обзир своје специфичне националне околности и позивајући се на смерницу које је прописала Конференција Страна уговорница, као и друге релевантне смернице.
3. Стране уговорнице требало би да приликом реализације активности наведених у ст. 1. и 2. овог члана консултују националне заинтересоване стране како би се олакшао развој, имплементација, ревизија и ажурирање њихових имплементационих планова.
4. Стране уговорнице, такође, могу да приступе координирању регионалних планова у циљу олакшавања имплементације ове конвенције.

Члан 21.

Извештавање

1. Свака Страна уговорница дужна је да извештава Конференцију Страна уговорница посредством Секретаријата о мерама које је предузела у циљу имплементације одредби ове конвенције и о ефикасности таквих мера, као и о могућим изазовима који се могу јавити приликом испуњавања циљева ове конвенције.
2. Свака Страна уговорница дужна је да у своје извештаје уврсти информације како је прописано у чл. 3, 5, 7, 8. и 9. ове конвенције.
3. Конференција Страна уговорница одлучиће на првом састанку о временским роковима и формату извештавања које су Стране уговорнице дужне да следе, узимајући у обзир да би било пожељно да извештавање буде координирано са другим релевантним конвенцијама које регулишу области хемикалија и отпада.

Члан 22.

Процена ефективности

1. Конференција Страна уговорница ће извршити процену ефективности ове конвенције не касније од шест година након датума ступања на снагу ове конвенције, а потом периодично у интервалима који ће бити одређени.
2. Да би се олакшала процена, Конференција Страна уговорница ће на првом састанку започети формирање процедура којима би се обезбедило добијање упоредних података о праћењу присуства и кретања живе и једињења живе у животној средини, као и о праћењу трендова нивоа живе и једињења живе који су уочени у биотичком медијуму и код угрожених популација.
3. Процена ће се вршити на бази доступних научних, еколошких, техничких, финансијских и економских информација, укључујући:
 - (а) Извештаје и друге информације о праћењу који су достављени Конференцији Страна уговорница у складу са ставом 2. овог члана;
 - (б) Извештаје достављене у складу са чланом 21. ове конвенције;

(в) Информације и препоруке достављене у складу са чланом 15. ове конвенције; и

(г) Извештаје и друге релевантне информације о функционисању процедура за обезбеђивање финансијске помоћи, преноса технологија и изградње капацитета који су установљени у оквиру ове конвенције.

Члан 23.

Конференција Страна уговорница

1. Овим се оснива Конференција Страна уговорница.
2. Прво заседање Конференције Страна уговорница сазваће извршни директор Програма Уједињених Нација за животну средину, најкасније, годину дана од ступању на снагу ове конвенције. Након тога, редовна заседања Конференције Страна уговорница одржаваће се у редовним интервалима о којима ће одлучити Конференција.
3. Ванредна заседања Конференције Страна уговорница одржаваће се у неким другим терминима када то Конференција сматра неопходним, или на писмени захтев било које Стране уговорнице, под условом да се у року од шест месеци по достављању захтева Страна уговорница од стране Секретаријата том захтеву придружи најмање једна трећина Страна уговорница.
4. Конференција Страна уговорница ће на свом првом заседању консензусом дати сагласност и усвојити Пословник о раду и финансијска правила за себе и свако помоћно тело, као и финансијске одредбе које се односе на управљање пословима Секретаријата.
5. Конференција Страна уговорница ће стално разматрати и оцењивати имплементацију ове конвенције. Конференција Страна уговорница обавља послове који су јој овом конвенцијом поверени, и у том циљу ће:
 - (а) Основати помоћна тела која сматра неопходним за имплементацију ове конвенције;
 - (б) Сарађивати, када је потребно, са надлежним међународним организацијама и међувладиним и невладиним организацијама;
 - (в) Редовно разматрати све информације које су јој стављене на располагање као и информације које су достављене Секретаријату у складу са чланом 21. ове конвенције;
 - (г) Разматрати све препоруке које су јој достављене од стране Комитета за имплементацију и праћење усклађености;
 - (д) Разматрати и предузимати сваку додатну акцију која може бити потребна за постизање циљева ове конвенције; и
 - (ђ) Разматра Анекс А и Анекс Б у складу са чл. 4. и 5. ове конвенције.
6. Уједињене нације, специјализоване агенције Уједињених нација, Међународна организација за атомску енергију, као и свака држава која није Страна уговорница ове конвенције, могу присуствовати заседањима Конференције Страна уговорница као посматрачи. Свако тело или агенција, било национална или међународна, владина или невладина, квалификована за питања којима се бави ова конвенција, а која је обавестила Секретаријат о жељи да учествује као посматрач на заседању Конференције Страна уговорница, може бити прихваћена, осим уколико најмање једна трећина присутних Страна уговорница не уложи приговор. Пријем и учешће посматрача уређује се Пословником о раду који усвоји Конференција Страна уговорница.

Члан 24.

Секретаријат

1. Овим се оснива Секретаријат.
2. Секретаријат врши следеће функције:
 - (а) Припрема заседања Конференције Страна уговорница и њених помоћних тела, и пружа услуге Странама уговорницама, када се за тим укаже потреба;
 - (б) Пружа помоћ у имплементацији ове конвенције, на захтев Страна уговорница, посебно оних у које спадају земље у развоју и земље са економијом у транзицији;
 - (в) Обезбеђује неопходну координацију са секретаријатима релевантних међународних тела, посебно другим конвенцијама које регулишу област хемикалија и отпада;
 - (г) Пружа помоћ Странама уговорницама при размени информација које се односе на имплементацију ове конвенције;
 - (д) Припрема и ставља на располагање Странама уговорницама периодичне извештаје на основу информација добијених у складу са чл. 15. и 21. ове конвенције и друге расположиве информације;
 - (ђ) У складу са смерницама Конференције Страна уговорница, успоставља такве административне и уговорне споразуме који могу бити потребни за ефикасно испуњавање његових функција; и
 - (е) Извршава остале секретарске функције које су утврђене у овој конвенцији, као и друге функције које може одредити Конференција Страна уговорница.
3. Функције Секретаријата у вези са овом конвенцијом вршиће Извршни директор Програма Уједињених нација за животну средину, изузев уколико Конференција Страна уговорница не одлучи трочетвртинском већином присутних Страна уговорница које гласају да функцију Секретаријата повери једној или већем броју међународних организација.
4. Конференција Страна уговорница у консултацији са одговарајућим међународним телима може обезбедити унапређење сарадње и координације између Секретаријата ове конвенције и секретаријата других конвенција из области хемикалија и управљања отпадом. Конференција Страна уговорница у консултацији са одговарајућим међународним телима може пружити даље смернице по овом питању.

Члан 25.

Решавање спорова

1. Стране уговорнице ће преговорима или другим мирним средствима по сопственом избору решавати све међусобне спорове који се односе на тумачење или примену ове конвенције.
2. При потврђивању, прихватању, одобравању или приступању овој конвенцији, или било када након тога, Страна уговорница која није регионална организација за економске интеграције може да изјави у писаном инструменту који се подноси Депозитару да везано за сваки спор који се тиче тумачења или примене Конвенције, признаје један или оба од следећих начина за решавање спорова у односу на сваку Страну уговорницу која прихвата исту обавезу:
 - (а) арбитражу у складу са процедурама наведеним у Делу I Анекса Е;

- (б) изношења спора пред Међународни суд правде.
3. Страна уговорница која је организација регионалне економске интеграције може да поднесе изјаву са истим дејством у вези са арбитражом у складу са ставом 2. овог члана.
 4. Изјава поднета у складу са ст. 2. или 3. овог члана остаје на снази док не истекне под прописаним условима, или у року од три месеца од писменог обавештења о опозиву који се подноси Депозитару.
 5. Истицање важности изјаве, обавештење о повлачењу или нова изјаванеће, ни на који начин, утицати на поступак пред арбитражним судом или Међународним судом правде, осим ако се Стране уговорнице у спору не договоре другачије.
 6. Ако Стране уговорнице у спору не прихвате исте поступке решавања спорова у складу са ст. 2. или 3. овог члана, и ако нису у могућности да разреше спор средствима наведеним у ставу 1. овог члана у року од дванаест месеци након што једна Страна уговорница обавести другу Страну уговорницу о постојању спора између њих, спор се предаје Мировној комисији на захтев било које Стране уговорнице у спору. Процедура прописана у Делу II Анекса Е примењује се на поступак мирења у складу са овим чланом.

Члан 26.

Амандмани на Конвенцију

1. Свака Страна уговорница може да предложи амандмане на ову конвенцију.
2. Амандмани на ову конвенцију усвајају се на заседању Конференције Страна уговорница. Текст било ког предложеног амандмана Секретаријат ће доставити Странама уговорницама најмање шест месеци пре заседања на коме се дати амандман предлаже на усвајање. Секретаријат ће, такође, доставити предложене амандмане потписницама ове конвенције и Депозитару, у циљу информисања.
3. Стране уговорнице ће учинити сваки покушај да консензусом постигну споразум по сваком предложеном амандману на ову конвенцију. У случају да сви покушаји да се постигне консензус не успеју и не постигне се споразум, последња могућност је да се амандман усвоји трочетвртинском већином гласова Страна уговорница које су присутне и гласају.
4. Усвојени амандман се доставља од стране Депозитара свим Странама уговорницама на потврђивање, прихватање или одобрење.
5. Документ о потврђивању, прихватању или одобрењу амандмана доставља се Депозитару писаним путем. Амандман који је усвојен у складу са ставом 3. овог члана ступиће на снагу за Стране уговорнице које су га прихватиле деведесетог дана од датума депоновања инструмента о потврђивању, одобрењу или прихватању од стране најмање три четвртине Страна уговорница које су биле чланице Конвенције у време када је амандман усвојен. У складу са претходним, амандман ступа на снагу за било коју другу Страну уговорницу деведесетог дана од датума када је та Страна уговорница депоновала свој инструмент о потврђивању, прихватању или одобрењу наведеног амандмана.

Члан 27.

Усвајање и измена анекса

1. Анекси на ову конвенцију представљају саставни део исте и, уколико није изричито утврђено другачије, позивање на ову конвенцију представља истовремено позивање на било који од анекса.

2. Сви додатни анекси усвојени након ступања на снагу ове конвенције биће ограничени на процедурална, научна, техничка или административна питања.

3. Следећа процедура примењује се за предлагање, усвајање и ступање на снагу додатних анекса на ову конвенцију:

(а) Додатни анекси предлажу се и усвајају у складу са процедуром која је прописана чланом 26. ст. 1, 2. и 3. ове конвенције;

(б) Свака Страна уговорница која није у могућности да прихвати додатни анекс на ову конвенцију, обавестиће о томе Депозитара писаним путем, у року од годину дана од датума када је Депозитар доставио обавештење о усвајању додатног анекса. Депозитар ће без одлагања обавестити све Стране уговорнице о сваком таквом примљеном обавештењу. Страна уговорница може, у било ком тренутку, обавестити Депозитара у писаној форми да повлачи претходно обавештење о неприхватању неког додатног анекса, чиме предметни анекс ступа на снагу за ту Страну уговорницу у складу са тачком (в) овог члана; и

(в) По истеку годину дана од датума обавештења Депозитара о усвајању додатног анекса, овај Анекс ступа на снагу за све Уговорне стране које нису поднеле обавештење о неприхватању у складу са одредбама тачке (б) овог члана.

4. Предлагање, усвајање и ступање на снагу измена анекса ове конвенције подлеже истим процедурама као и за предлагање, усвајање и ступање на снагу додатних анекса на ову конвенцију, изузев када нека измена анекса неће ступити на снагу за Страну уговорницу која је доставила изјаву о неприхватању анекса у складу са чланом 30. став 5. ове конвенције у том случају ће свака таква измена ступити на снагу за дату Страну уговорницу деведесетог дана од датума депоновања њеног инструмента о потврђивању, одобрењу, прихватању, или приступању датомј измени код Депозитара.

5. Ако је додатни анекс или измена анекса везана за амандман на ову конвенцију, додатни анекс или измена не ступа на снагу док амандман на Конвенцију не ступи на снагу.

Члан 28.

Право гласа

1. Свака Страна уговорница ове конвенције има један глас, осим у случају из става 2. овог члана.

2. Организација регионалне економске интеграције, о питањима у оквиру своје надлежности, користи своје право гласа са бројем гласова који је једнак броју њених држава чланица које су Стране уговорнице ове конвенције. Таква организација неће користити своје право гласа ако нека од њених држава чланица користи своје право гласа и обратно.

Члан 29.

Потписивање

Ова конвенција биће отворена за потписивање свим државама и организацијама регионалним економске интеграције у граду Кумамото у Јапану

10. и 11. октобра 2013. године, а у Седишту Уједињених нација у Њујорку до 9. октобра 2014. године.

Члан 30.

Потврђивање, прихватање, одобрење или приступање

1. Ова конвенција подлеже потврђивању, прихватању или одобравању од стране држава и организација регионалне економске интеграције. Отворена је за приступање од стране држава и организација регионалне економске интеграције од дана након датума затварања потписивања ове конвенције. Инструменти потврђивања, прихватања, одобрења или усвајања депонују се код Депозитара.
2. Свака организација регионалне економске интеграције која постане Страна уговорница ове конвенције, а да ни једна од њених држава чланица није Страна уговорница, подлеже свим обавезама ове конвенције. У случају таквих организација чије су једна или више држава чланица и Стране уговорнице Конвенције, организација и њене државе чланице одлучују о одговорностима сваке од њих за извршење обавеза у складу са Конвенцијом. У таквим случајевима, организације и државе чланице нису овлашћене да истовремено користе права која проистичу из Конвенције.
3. У свом инструменту о потврђивању, прихватању, одобравању или приступању, организација регионалне економске интеграције ће навести степен своје надлежности у односу на питања која регулише ова конвенција. Свака таква организација ће такође информисати Депозитара, који затим обавештава Стране уговорнице о свим значајним изменама из оквира њихове надлежности.
4. Свака Држава или организација регионалне економске интеграције се подстиче да поднесе Секретаријату информације о мерама за спровођење Конвенције од тренутка потврђивања, прихватања, одобравања или приступања Конвенције.
5. У својим инструментима о потврђивању, прихватању, одобравању или приступању, свака Страна уговорница може изјавити да, у односу на њу, свака измена анекса ступа на снагу тек након депоновања њеног инструмента о потврђивању, прихватању, одобравању или приступању у односу на дато.

Члан 31.

Ступање на снагу

1. Конвенција ступа на снагу деведесетог дана од дана депоновања педесетог инструмента о потврђивању, прихватању, одобравању или приступању.
2. За сваку државу или организацију регионалне економске интеграције која потврди, прихвати или одобри ову конвенцију или јој приступи након депоновања педесетог инструмента о потврђивању, прихватању, одобравању или приступању, Конвенција ступа на снагу деведесетог дана од датума депоновања инструмента о потврђивању, прихватању, одобравању или приступању, дате државе или организације регионалне економске интеграције.
3. За потребе ст. 1. и 2. овог члана, сваки инструмент депонован од стране организације регионалне економске интеграције не рачуна се као додатно депонован инструмент држава чланица дате организације.

Члан 32.

Ограничења

У односу на ову конвенцију не може бити никаквих ограничења.

Члан 33.**Опозив**

1. У било ком тренутку, у периоду од три године од ступања на снагу ове конвенције за Страну уговорницу, свака Страна уговорница може да се повуче из Конвенције достављањем писменог обавештења Депозитару.
2. Сваки такав опозив ступа на снагу по истеку рока од једне године од датума пријема обавештења о опозиву од стране Депозитара, или након тог рока датумом који се може прецизирати у обавештењу о опозиву.

Члан 34.**Депозитар**

Генерални Секретар Уједињених нација је Депозитар ове конвенције.

Члан 35.**Аутентични текстови**

Оригинал ове конвенције, при чему су текстови на арапском, кинеском, енглеском, француском, руском и шпанском језику подједнако веродостојни, биће депонован код Депозитара.

ПОТВРЂУЈУЋИ НАВЕДЕНО доле потписани, на основу правноваљаних овлашћења, потписали су ову конвенцију.

Сачињено у Кумамотоу, Јапан, 10. октобра 2013. године.

Анекс А**Производи који садрже живу**

Следећи производи нису регулисани овим анексом:

- (а) Производи који су неопходни за употребу у војне сврхе и цивилну заштиту;
- (б) Производи који се користе у сврху истраживања, за калибрацију инструмената или као референтни стандард;
- (в) Уколико не постоје могући алтернативни производи који не садрже живу: прекидачи и релеји, флуоресцентне лампе са хладном катодом (CCFL) и флуоресцентне лампе са екстерном електродом (EEFL) које се користе у електронским дисплејима и мерним уређајима;
- (г) Производи који се користе у традиционалним или религијским обредима; и
- (д) Вакцине код којих се као конзерванс користи тиомерсал.

Део I: Производи који су обухваћени чланом 4. став 1. ове конвенције

Производи који садрже живу	Датум након ког производња, увоз и извоз производа нису дозвољени (датум избацавања из употребе)
Батерије, изузев дугмастих цинк-сребро оксидних батерија код којих је садржај живе мањи од 2%, и дугмастих цинк-ваздух батерија са садржајем живе мањим од 2%	2020. година
Прекидачи и релеји, изузев веома прецизних мостова за мерење капацитивности и губитака и високофреквентних радиофреквентних прекидача и релеја у инструментима за праћење и контролу код којих максималан садржај живе износи 20 mg по мосту, прекидачу или релеју	2020. година
Компактне флуоресцентне сијалице (CFLs) које се користе за освету, снаге мање или једнаке 30W у којима је садржај живе већи од 5 mg по сијалици	2020. година
Халогене сијалице (LFLs) које се користе за освету: (а) Са три слоја фосфора, снаге мање од 60 W, у којима је садржај живе већи од 5 mg по сијалици; (б) Флуоресцентне цеви са халофосфат фосфор технологијом, снаге мање или једнаке 40 W, у којима је садржај живе већи од 10 mg по сијалици	2020. година
Живине сијалице високог притиска (HPMV) које се	2020. године

користе за освету	
Жива у флуоресцентним лампама са хладном катодом (CCFL) и флуоресцентним лампама са екстерном електродом (EEFL) за електронске дисплеје: (а) кратког домета (мањи или једнаки 500 mm) у којима је садржај живе већи од 3.5mg по лампи (б) средњег домета (већи од 500 mm и мањи или једнаки 1 500 mm) у којима је садржај живе већи од 5 mg по лампи (в) дугог домета (већи од 1 500 mm) у којима је садржај живе већи од 13 mg по лампи	2020. година
Козметички препарати (у којима је садржај живе већи од 1ppm), укључујући сапуне и креме за избелјивање лица, не укључујући препарате за негу коже око очију у којима се жива користи као конзерванс, а нису доступне ефикасне и безбедне замене конзерванаса. ^{1/}	2020. године
Пестициди, биоциди и антисептици за топикалну примену	2020. годину
Следећи мерни инструменти који нису електронски, осим не-електронских мерних инструмената који се уграђују у комплексну опрему или који се користе за веома прецизна мерења, за које не постоји алтернативни прозводи који не садрже живу: (а) барометри; (б) хигрометри; (в) манометри; (г) термометри; (д) сфигмоманометри	2020. године

^{1/} Ово се не односи на козметичке препарате, сапуне или креме који су контаминирани живом траговима.

Део II: Производи регулисани чланом 4. став 3. ове конвенције

Производи који садрже живу	Одредбе
Зубни амалгам	<p>Стране уговорнице дужне су да предузму мере за постепено смањење коришћења амалгамских пломби, узимајући у обзир националне околности дате Стране уговорнице и релевантне међународне смернице. У ове мере морају бити укључене најмање две или више мера са следеће листе:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) Дефинисање националних циљева у вези са превенцијом каријеса и побољшањем денталног здравља у циљу смањења потребе за пломбирањем зуба на овај начин; (ii) Дефинисање националних циљева у вези са смањењем употребе амалгамских пломби; (iii) Промовисање коришћења исплативих и клинички ефикасних алтернативних производа који не садрже живу за пломбирање зуба; (iv) Подршка истраживању и развоју квалитетних материјала који се користе за пломбирање зуба, а који не садрже живу; (v) Подстицање одговарајућих професионалних организација и стоматолошких школа и факултета у циљу обучавања и образовања стоматолога и студената стоматологије о коришћењу алтернативних пломби које не садрже живу, као и промовисању најбољих управљачких пракси; (vi) Не подржавање здравствених осигурања и програма који дају предност употреби амалгамских пломби у односу на пломбе које не садрже живу; (vii) Пружање подршке здравственим осигурањима и програмима који дају предност коришћењу пломби које не садрже живу; (viii) Ограничење употребе денталног амалгама само на инкапсулирани облик; (ix) Унапређивање коришћења најбоље праксе по животну средину у стоматолошким установама у циљу смањења испуштања живе и њених једињења у воде и земљиште.

Анекс Б**Процеси производње у којима се користи жива или једињења живе****Део I: Процеси регулисани чланом 5. став 2. ове конвенције**

Производни процес у којем се користи жива или једињења живе	Датум избацивања из употребе
Хлор-алкална електролиза	2025. година
Процес производње ацеталдехида у коме се жива или једињења живе користе као катализатор	2018. година

Део II: Процеси регулисани чланом 5. став 3. ове конвенције

Процеси у којима се користи жива	Одредбе
Производња мономера винил хлорида	<p>Стране уговорнице су дужне да предузму мере које укључују, али се не ограничавају само на:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) Смањено коришћење живе за 50% по јединици производње до 2020. године у односу на употребу у 2010. години; (ii) Промовисање мера којима се смањује употреба живе добијене из примарне експлоатације живе; (iii) Предузимање мера у циљу смањења емисије и испуштања живе у животну средину; (iv) Подржавање истраживања и развоја процеса у којима се не користи жива и катализатора који не садрже живу (v) Забране коришћења живе након пет година од како је Конференција Страна уговорница установила да су процеси у којима се користе катализатори који не садрже живу постали технички и економски изводљиви; (vi) Извештавање Конференције Страна уговорница у складу са чланом 21. ове конвенције о напорима да се развију и/или идентификују алтернативе и избади жива из употребе.
Натријум-метоксид, натријум-етоксид, калијум-метоксид и калијум-етоксид	<p>Стране уговорнице су дужне да предузму мере које укључују, али се не ограничавају само на:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) Смањење употребе живе у циљу постепеног избацивања живе из употребе, у најкраћем року, а најкасније 10 година од ступања на снагу ове конвенције; (ii) Смањење емисија и испуштања живе по јединици производње за 50% до 2020. године у поређењу са емисијама и испуштањима живе из 2010. године; (iii) Забрану употребе сирове живе добијене примарном експлоатацијом; (iv) Подржавање истраживања и развој у циљу развоја процеса у којима се не користи жива; (v) Забрану коришћења живе пет година након што Конференција Страна уговорница установи да су процеси у којима се не користи жива постали технички и економски изводљиви; (vi) Извештавање Конференције Страна

	<p>уговорница о покушајима да се развију и/или идентификују алтернативе и избаци жива из употребе у складу са чланом 21. ове конвенције.</p>
<p>Производња полиуретана коришћењем катализатора који садрже живу</p>	<p>Стране уговорнице су дужне да предузму мере које укључују, али се не ограничавају само на:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) Смањење употребе живе у циљу постепеног избацивања живе из употребе, у најкраћем року, а најкасније 10 година од ступања на снагу ове конвенције; (ii) Смањење употребе живе добијене примарном експлоатацијом исте; (iii) Смањење емисија и испуштања живе у животну средину; (iv) Подржавање истраживања и развоја у циљу развоја процеса у којима се не користи жива и катализатора који не садрже живу; (v) Извештавање Конференције Страна уговорница о покушајима да се развију и/или идентификују алтернативе и избаци жива из употребе у складу са чланом 21. ове конвенције; Члан 5. став 6. ове конвенције не примењује се на овај производни процес.

Анекс Ц

Занатско рударство и добијања злата у малом обиму

Национални акциони планови

1. Свака Страна уговорница у складу са одредбама члана 7. став 3. ове конвенције обавезна је да у свој национални план укључи:

(а) Националне циљеве и циљеве који се односе на смањење употребе, емисија и испуштања живе или њених једињења;

(б) Активности у циљу елиминисања:

(i) амалгамације руде злата;

(ii) спаљивање амалгама на отвореном пламену или прерада амалгама;

(iii) спаљивање амалгама у стамбеним насељима; и

(iv) цијанидно лужење седимента, руде или јаловине којима је додата жива, без претходног уклањања живе;

(в) Мере којима би се омогућила формализација или законско регулисање сектора занатског рударства и добијања злата у малом обиму;

(г) Основне процене количине живе која се користи, као и основну процену поступака који се користе у занатском рударству и добијању злата у малом обиму и обрада на датој територији;

(д) Стратегије којима се предвиђа смањење емисија и испуштања живе, као и изложеност живи у занатском рударству и добијању злата у малом обиму и прерада исте, укључујући и методе у којима се не користи жива;

(ђ) Стратегије за управљање трговином и спречавање неадекватне употребе живе и њених једињења из страних и домаћих извора у занатском рударству и добијању злата у малом обиму као и прерада исте.

(е) Стратегије које се односе на заинтересоване стране у имплементацији и континуирани развој националног акционог плана;

(ж) Стратегију која се односи на јавно здравље у вези са излагањем живи лица у занатском рударству и добијању злата у малом обиму као и њихових заједница. Ова стратегија би требало да се односи, између осталог, на прикупљање података о здрављу људи, обуку здравствених радника и програме за подизање нивоа свести у здравственим установама;

(з) Стратегије којима се спречава излагање угрожених популација, посебно деце и жена у репродуктивном добу – посебно трудница, живи која се користи у занатском рударству и добијању злата у малом обиму;

(и) Стратегије за пружање информација рударима који се баве занатским рударством и добијањем злата у малом обиму као и погођеним заједницама; и

(j) Распоред имплементације националног акционог плана.

2. Свака Страна уговорница може да унесе у свој национални акциони план и додатне стратегије у циљу постизања националних циљева, укључујући коришћење или увођење стандарда без употребе живе који се односе на занатско рударство и добијања злата у малом обиму као и тржишне механизме и маркетиншке инструменте.

Анекс Д**Листа тачкастих извора емисија живе и једињења живе у атмосфери****Категорија тачкастог извора:**

Термоелектране које за производњу енергије користе угаљ;

Индустријски котлови на угаљ;

Процеси топљења и печења руде који се користе за производњу обојених метала ^{1/};

Инсертатори отпада;

Постројења за производњу цементног клинкера.

^{1/}У смислу овог анекса термин „обојени метали” односи се на олово, цинк, бакар и индустријско злато.

Анекс Е**Арбитража и мирно решавање спорова****Део I: Арбитражни поступак**

У случајевима наведеним у члану 25. став 2 (а) ове конвенције примениће се следећи арбитражни поступак:

Члан 1.

1. Страна уговорница може покренути арбитражни поступак у складу са чланом 25. ове конвенције упућивањем писменог обавештења другој Страни уговорници или странама у спору. Уз обавештење се прилаже захтев заједно са пратећим документима. У обавештењу се наводи предмет спора, укључујући и чланове ове конвенције чије је тумачење или примена предмет спора.

2. Подносилац захтева обавештава Секретаријат да ће стране у спору на основу члана 25. ове конвенције, изнети предмет спора пред арбитражу. У прилогу овог обавештења доставља се писмени захтев Стране уговорнице која покреће поступак арбитраже, обавештење о арбитражи, и захтев заједно са пратећим документима, из става 1. овог члана. Секретаријат прослеђује примљене информације свим Странама уговорницама.

Члан 2.

1. Уколико је у вези са спором покренут арбитражни поступак у складу са чланом 1, оформиће се арбитражно веће. Ово веће се састоји од три члана.

2. Свака од страна у спору именује свог арбитра, а два овако изабрана арбитра договором одређују трећег арбитра који ће бити председник већа. У споровима у којима учествују више од две Стране уговорнице, стране које имају заједнички интерес договором именују заједничког арбитра. Председник већа не може имати држављанство и пребивалиште на територији једне од страна у спору, не може бити запослен код било које од страна нити укључен у спор у било ком другом својству.

3. Свако упражњено место попуњава се на начин који је прописан за прво именованье.

Члан 3.

1. Уколико једна од страна у спору не именује арбитра у року од два месеца од дана када је тужена страна примила обавештење о арбитражи, друга страна може обавестити Генералног Секретара Уједињених нација, који ће у том случају именовати арбитра у додатном року од два месеца.

2. Уколико председник арбитражног већа није именован у року од два месеца од дана именовања другог арбитра, Генерални секретар Уједињених нација ће, на захтев било које стране у спору именовати председника већа у додатном року од два месеца.

Члан 4.

Арбитражно веће доноси своје одлуке у складу са одредбама ове конвенције и међународним правом.

Члан 5.

Арбитражно веће ће утврдити правила поступка, изузев уколико се стране у спору не договоре другачије.

Члан 6.

Арбитражно веће може, на захтев једне од страна у спору, предложити примену привремених заштитних мера.

Члан 7.

Стране у спору дужне су да олакшају рад арбитражног већа, користећи сва расположива средства и да:

(а) Доставе већу сва релевантна документа, информације и остала средства; и

(б) Омогуће, према потреби, позивање сведока и вештака и извођење доказа.

Члан 8.

Стране у спору и арбитражи имају обавезу да штите поверљивост свих информација или докумената које су добили у поверењу у току рада арбитражног већа.

Члан 9.

Трошкове рада арбитражног већа сnose обе стране у спору подједнако, осим ако арбитражно веће због одређених околности спора не одлучи другачије. Арбитражно веће води евиденцију о својим трошковима и доставља коначни обрачун странама у спору.

Члан 10.

Страна уговорница која има правни интерес у вези са предметом спора и која може бити оштећена одређеном одлуком може да учествује у спору уз сагласност арбитражног већа.

Члан 11.

Арбитражно веће може да саслуша и одлучује о противзахтевима који директно произилазе из предмета спора.

Члан 12.

Одлуке арбитражног већа о поступку и предмету спора доносе се већином гласова његових чланова.

Члан 13.

1. Уколико се једна од страна у спору не појави пред арбитражним већем, или не успе да одбрани свој случај, друга страна у поступку може захтевати од већа да настави са радом и да донесе одлуку. Неодазивање једне стране у спору или њена неспособност да одбрани свој случај неће представљати препреку за вођење поступка.

2. Коначна одлука се не може донети пре него што арбитражно веће утврди да је захтев правно и чињенично основан.

Члан 14.

Арбитражно веће ће донети коначну одлуку у року од пет месеци од дана када је потпуно конституисан, осим уколико сматра да је неопходно да се наведени рок продужи за период не дужи од додатних пет месеци.

Члан 15.

Коначна одлука арбитражног већа се односи на предмет спора и мора бити образложена. Коначна одлука, такође, садржи и имена чланова већа који су учествовали у доношењу одлуке и датум доношења коначне одлуке. Сваки члан већа може додати своје издвојено и другачије мишљење у оквиру коначне одлуке.

Члан 16.

Коначна одлука је обавезујућа за стране у спору. Тумачење ове конвенције на основу коначне одлуке је обавезујуће и за Страну уговорницу која је учествовала у арбитражном поступку на основу члана 10, у оном делу у коме се на њу односи. На коначну одлуку се не може изјавити жалба, изузев уколико су се стране у спору унапред договориле о жалбеном поступку.

Члан 17.

Свако неслагање између страна које су обавезане коначном одлуком у складу са чланом 16, а које се односи на тумачење или начин спровођења наведене коначне одлуке, може се изнети пред арбитражно веће које је донело предметну одлуку.

Део II: Поступак мирења

Поступак мирења за случајеве из члана 25. став 6. ове конвенције регулисан је на следећи начин:

Члан 1.

Захтев стране у спору за оснивање мировне комисије у складу са чланом 25. став 6. ове конвенције упућује се у писаној форми Секретаријату, док се другој страни или странама у спору доставља копија захтева. Секретаријат ће о захтеву обавестити све Стране уговорнице.

Члан 2.

1. Мировна комисија ће бити састављена од три члана, уколико се стране у спору не договоре другачије, од којих по једног члана именује свака заинтересована страна, док председника комисије бирају већ именовани чланови.
2. У случају да у спору учествује више од две стране, оне стране које имају заједнички интерес, споразумно именују њиховог члана мировне комисије.

Члан 3.

Уколико се у року од два месеца по пријему захтева за оснивање мировне комисије од стране Секретаријата не изврши именовање ни једног члана у складу са чланом 1. Генерални Секретар Уједињених нација ће на захтев једне од страна извршити ова именовања у додатном року од два месеца.

Члан 4.

Уколико председник мировне комисије не буде изабран у року од два месеца од именовања другог члана комисије, Генерални секретар Уједињених нација ће на предлог стране у спору, именовати председника у додатном року од два месеца.

Члан 5.

Мировна комисија ће помоћи странама у спору на независан и непристрасан начин у циљу постизања решења које ће бити прихватљиво за обе стране у спору.

Члан 6.

1. Мировна комисија може да спроведе мировни поступак на начин који сматра одговарајућим, узимајући у потпуности у обзир околности случаја и ставове које стране у спору могу да изразе, укључујући сваки захтев за брзим доношењем решења. Мировна комисија може усвојити сопствена правила процедуре уколико је потребно, осим уколико се стране у спору не договоре другачије.

2. Мировна комисија може, у било ком тренутку у току поступка, дати предлоге или препоруке за решавање спора.

Члан 7.

Стране у спору дужне су да сарађују са мировном комисијом. Стране морају настојати да у складу са захтевима комисије доставе писане материјале, доказе и присуствују састанцима. Стране у спору и чланови мировне комисије имају обавезу да штите поверљивост свих информација или докумената које добијају у поверењу у току поступка који води комисија.

Члан 8.

Мировна комисија доноси одлуке већином гласова.

Члан 9.

Мировна комисија подноси извештај са препорукама за решавање спора у року од дванаест месеци од оснивања, који стране у спору добронамерно разматрају, уколико спор није већ решен.

Члан 10.

Свако неслагање које се односи на надлежност мировне комисије у вези са разматрањем спора одлучује сама комисија

Члан 11.

Трошкове рада мировне комисије сносиће стране у спору, у једнаким уделитема, изузев уколико се не договоре другачије. Комисија је дужна да води евиденцију свих трошкова и доставља коначан обрачун трошкова странама.

Члан 3.

За спровођење овог закона надлежно је министарство надлежно за послове заштите животне средине.

Члан 4.

У складу са одредбама члана 25. став 2. Минамата конвенције о живи, Република Србија се определила да призна оба начина решавања спорова који се тичу тумачења или примене те конвенције.

Члан 5.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије – Међународни уговори”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење овог Закона садржан је у члану 99. став 1. тачка 4. Устава Републике Србије, којим је прописано да Народна скупштина потврђује међународне уговоре када је законом предвиђена обавеза њиховог потврђивања и чланом 97. став 1. тачка 9. Устава Републике Србије, којим је прописано да Република Србија уређује и обезбеђује, између осталог, систем заштите и унапређења животне средине.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

У основи међународних уговора у области заштите животне средине су бројни међународни документи, међу којима се посебан значај даје одређеним релевантним међународно-правним инструментима о праву на здраву животну средину у оквиру Програма Уједињених нација за животну средину (UNEP).

Безбедно управљање хемикалијама једно је од назначајнијих питања у области заштите животне средине и здравља људи, како на нивоу држава, тако и на међународном, глобалном плану. Хемикалије уопште, а посебно њихово прекогранично кретање представљају озбиљан проблем и за развијене земље, а истовремено и за земље у развоју. Управљање хемикалијама, међу које спада и жива, подразумева обавезу држава да предузму ефикасне мере у циљу минимизирања и спречавања њиховог утицаја на здравље људи и животну средину.

Минамата конвенција представља први међународни акт којим се регулише појединачна супстанца штетна по животну средину и здравље људи. Ова Конвенција ступила је на снагу 16. августа. 2017. године. До јуна 2024. године 148 земаља ратификовало је ову конвенцију.

Извршни директор UNEP Аким Штајнер упутио је 1. августа 2014. године писмо свим чланицама UNEP којим је позвао на учешће на састанку на високом нивоу који је био одржан на маргинама отварања генералне дебате на 69. заседању ГС УН 24. септембра 2014. године. Састанак је био посвећен Минамата конвенцији о живи. Република Србија потписала је Минамата конвенцију о живи 9. октобра 2014. године и тиме исказала спремност за решавање проблема у вези са живом како на националном тако и на глобалном нивоу. Решавање проблема са живом у Републици Србији представља подршку испуњавања друштвене бриге за здравље људи и животну средину, као и обезбеђивању услова за минимизацију штетних ефеката од живе.

Жива спада у групу тешких метала, једини течан на собној температури, распрострањен и перзистентан у животној средини. Као елементарна жива, ретко се налази у природи, тако да је њено добијање пре свега везано за руду цинабарит. Жива и њена једињења су веома токсична по здравље људи и животну средину. Жива је перзистентна, веома биоакумулативана и може изазвати различите токсичне ефекте укључујући нефротоксичност, тератогеност и оштећење кардиоваскуларног система. Поремећај ендокриног система и имунотоксиколошка својства предмет су научних истраживања. Клинички симптоми изложености различитим облицима живе варирају од мучнине, болова у стомаку до тремора, парализе, губитка памћења и оштећења бубрега.

Један од најдраматичнијих примера штетног дејства живе је неуролошки синдром изазван тешким тровањем метил-живом (алкилмеркуратом) - Минамата болест. Ово обољење забележено је у Минамата заливу у Јапану педесетих година прошлог века, а последица је вишедеценијског загађивања

поменутог залива и мора Јацуширо отпадним водама из индустријског постројења хемијске компаније „Chisso“ која се бавила производњом ацеталдехида где се жива користила као катализатор. Кашњење у примени одговарајућих мера заштите и третмана отпадних вода довело је до продубљивања негативних ефеката метил-живе по становништво и животну средину у толикој мери да је било без преседана у људској историји (преко 3000 смтрних случајева и више хиљада трајног инвалидитета). Овај случај означио је прекретницу за међународну заједницу када је у питању важност превенције загађења, те развијање технологија и политика у ту сврху.

Ослобађање живе у животну средину настаје као последица распадања живиних руда или антропогених извора (индустријски процеси, рударство, крчење шума, спаљивање отпада и фосилних горива). Жива се може ослободити из производа који садрже живу, укључујући живине амалгаме, електричне апарате, лабораторијске и медицинске инструменте, батерије итд.

Јединствено својство овог тешког метала је да нема метаболичку функцију у живим организмима, тако да је њено присуство у живим организмима у било којој концентрацији последица искључиво контаминације.

Сви облици живе су токсични за људе и животну средину, али образац токсичности и утицај на здравље варира у зависности од њеног хемијског облика (метална, неорганска, органска), затим начина излагања (удисање, гутање), количине (и ниске концентрације имају штетан утицај), трајање (акутно и хронично), временски / животни стадијум излагања (изложеност у пренаталном и неонаталном периоду је најопаснији) и др. Пренатални и неонатални период развоја представља најосетљивији/најризичнији период за излагање штетним ефектима живе. У току трајања трудноће, уколико је организам жене изложен једињењима живе, с обзиром да има својство да прелази плацентарну баријеру може омести развој фетуса. Идентификована последица излагања деце живиним једињењима је недостатак пажње и развојна кашњења током детињства. На пример, у Европској унији роди се више од 1,8 милиона деце годишње која су била изложена метил живи изнад препоручене безбедносне концентрације од 0,58 $\mu\text{g/g}$ у коси. Жива је такође од стране Светске здравствене организације препозната у првих 10 хемикалија које изазивају глобалну забринутост по јавно здравље и животну средину.

Сва горе наведена опасна својства и изузетно штетни ефекти по здравље људи и животну средину, као и драстичне последице по здравље и морталитет људи, довели су до тога да се на нивоу УН предузму активности за решавање проблема који настају од изложености овој супстанци и њеним једињењима. Колика је важност смањења употребе живе и њене потпуне елиминације указује и чињеница, да се на нивоу УН разматрала као појединачна супстанца.

На 25. заседању Управног савета Програма уједињених нација за животну средину (UNEP) (2009. године) током председавања Републике Србије овим саветом, усвојена је Одлука 25/5 став 36. о изради правно обавезујућег инструмента у сврху смањења ризика од живе и оснивању Међувладиног преговарачког одбора (Intergovernmental Negotiating Committee-INC) у периоду од 2010. до 2013. године. Финални текст усвојен је 10. октобра 2013. године у Минамати (Кумамото префектура) у оквиру Дипломатске конференције опуномоћеника (одржана у складу са Одлуком 27/12 о управљању хемикалијама и отпадом Управног савета Програма Уједињених нација за животну средину - Governing Council of the United Nations Environment Programme - UNEP) и Припремног састанка Конференције (7-11. октобар 2013. године) и представља круну вишедеценијског рада научне и стручне јавности и подизања свести по питању токсичности живе и њених једињења.

Република Србија суочава се са великим изазовима у погледу унапређења система заштите животне средине, истовремено са структурним и

економским реформама у смеру тржишно оријентисане привреде. Органи надлежни за заштиту животне средине у Србији препознају велику потребу да се заштита животне средине одвија кроз припрему низа стратегија, националних програма, концепата политике и то у блиској сарадњи са другим органима државне управе и представницима цивилног друштва. Политички и правни оквир у области животне средине формира се у складу са процесом приступања ЕУ и глобалној међународној политици усмереној за очување и унапређење животне средине. Минамата конвенција о живи тежи решавању питања везаних за испуштање и коришћење живе у трговини и индустријским процесима.

Циљ Минамата конвенције о живи (у даљем тексту: Минамата конвенција) је заштита здравља људи и животне средине од загађења и последица насталих услед антропогених емисија и испуштања живе и њених једињења у животну средину.

Имплементацијом ове конвенције постиже се смањење и престанак снабдевања и трговине живом, фазно искључивање или фазно смањивање одређених производа и процеса у којима се налази или користи жива, као и смањење емисија живе и њеног испуштања у животну средину.

Основне области чијом имплементацијом се постиже дефинисани циљ су: Извори снабдевања и трговина живом (члан 3.); Производи који садрже живу, Производни процеси у којима се користи жива или једињења живе (чл. 4, 5. и 6.); Занатско рударство и добијање злата у малом обиму (члан 7); Емисије у атмосферу и испуштање у земљиште и воду (чл. 8 и 9); Привремено складиштење, безбедно по животну средину, живе која не спада у отпадну живу, отпадна жива (чл.10, 11) и Контаминирани локације (члан 12.).

Иако је у питању правно-обавезујући документ, имплементација неких важних одредби заснива се на добровољном принципу и зависи од одлуке на националном нивоу, као што су Контаминирани локације (члан 12.), Здравствени аспекти (члан 16.), Истраживање, развој и мониторинг (члан 19.), као и План имплементације (члан 20).

Међутим имплементација одредби које се заснивају на добровољном приступу су од изузетног значаја за минимизацију штетних ефеката које жива има на здравље људи и животну средину.

Кључни циљеви Конвенције односе се пре свега на забрану отварања нових рудника живе, постепено затварање постојећих, мере за контролу емисија у ваздух, као и регулисање, на међународном нивоу, неформалног сектора који се бави занатским рударством и добијањем злата у малом обиму и безбедном управљању отпадом који садржи живу, отпадном елементарном живом и деконтаминацијом контаминираних локација.

У складу са Законом о потврђивању Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС“ број 83/08), Република Србија предузела је одговарајуће кораке за усаглашавање националних прописа из области безбедног управљања живом са релевантним правним актима ЕУ из ове области.

Европска комисија затражила је израду „Студије о спровођењу Минамата конвенције о живи на нивоу ЕУ и додатној процени забране извоза живе (2015)“ која је објављена крајем 2015. године и на основу које је Европска комисија припремила предлог за нову Уредбу ЕУ о живи која уводи одредбе Минамата конвенције у правни систем ЕУ.

Нова Уредба ЕУ бр. 852/2017 о живи, којом се ставља ван снаге претходна Уредба 1102/2008 и која је замењује, ускладила је законодавство ЕУ са Минамата конвенцијом о живи, њеним одредбама додатно се забрањује извоз живе, обезбеђује безбедно складиштење живе и живиног отпада и

ограничава коришћење живе у многим производима. Ова уредба примењује се од 1. јануара 2018. године у свим државама чланицама ЕУ.

Такође, укључивање одредби о емисији живе у законодавство ЕУ, посебно у закључке о најбољим доступним техникама (БАТ) усвојене су у складу са Директивом (ЕУ) бр. 75/2010 о индустријским емисијама и обухватају и постројења за хлор-алкалну електролизу.

Ефикасно и безбедно решавање проблема са живом, могуће је постићи ратификацијом Минамата конвенције о живи као и усвајањем појединачних националних програма са акционим плановима за сваку приоритетну област идентификовану на основу података датих у документу Прелиминарна процена стања живе у Републици Србији. Овај документ резултат је UNDP/GEF пројекта „Прелиминарна процена стања за имплементацију Минамата конвенције о живи у Републици Србији“, који је Министарство заштите животне средине спровело у сарадњи са UNDP као имплементационом агенцијом.

Република Србија у складу са својим могућностима предузима мере за смањење ризика од штетног ефекта живе по здравље људи и животну средину. Одговарајућом националном легислативом и преузимањем обавеза из различитих међународних споразума створена је основа за почетак решавања проблема у вези са живом.

Законом о хемикалијама („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 92/11, 93/12 и 25/15) прописана су ограничења и забране производње, стављања у промет и коришћења хемикалија које представљају неприхватљив ризик по здравље људи и животну средину. На основу овлашћења датог у овом закону донет је Правилник о ограничењима и забранама производње, стављања у промет и коришћења хемикалија (“Сл. гласник РС”, бр. 90/13, 25/15, 2/16, 44/17, 36/18, 9/20, 57/22 и 29/24) којим је прописана забрана стављања у промет и коришћења живе и једињења живе. Листа хемикалија на које се примењују забране и ограничења коришћења и стављања у промет, а која је саставни део овог правилника, преузета је из Прилога XVII Уредбе 1907/2006 ЕУ (REACH) и садржи предвиђене забране и ограничења за живу, производе који садрже живу и њена једињења. Извоз елементарне живе и легура које садрже више од 95% живе забрањен је одредбама Правилника о извозу и увозу одређених опасних хемикалија („Службени гласник РС”, број 93/23). Одредбе овог правилника које се односе на извоз живе усаглашене су са Уредбом (ЕЗ) 2017/852 о забрани извоза металне живе и одређених једињења живе и безбедном складиштењу металне живе.

Законом о управљању отпадом („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 14/16 и 95/18 - др. закон и 35/23) уређено је управљање отпадом који садржи живу и то одредбама чланова који се односе на управљање истрошеним батеријама и акумулаторима (члан 47.), управљање отпадом од електричних и електронских производа (члан 50.), и управљање отпадним флуоресцентним цевима које садрже живу (члан 51.) и управљање отпадном живом, живиним једињењима и отпадом који садржи живу (члан 51.а). Овим законом прописују се мере које је неопходно предузети током складиштења и/или одлагања отпада који садржи живу или живина једињења, врсте објеката у којима се може складиштити отпад од живе или живиних једињења, као и друге мере за безбедно управљање отпадом који садржи живу и живина једињења.

Поред поменутих закона формално-правни оквир за праћење и регулацију нивоа емисије живе у ваздух, воду и земљиште чине и Закон о заштити животне средине („Сл. гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 - др. закон, 72/09 - др. закон, 43/11 - одлука УС, 14/16, 76/18, 95/18 - др. закон и 95/18 - др. закон), Закон о заштити ваздуха („Сл. гласник РС”, бр. 36/09, 10/13 и 26/21 - др. закон), Закон о водама („Сл. гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18 - др. закон) и подзаконски акти донети на основу ових закона и усклађени са

циљевима постављеним у националним стратешким и програмским документима.

У Републици Србији стање живе прати се у оквиру мониторинга и контроле тешких метала у животној средини. Национални регистар извора загађивања води Агенција за заштиту животне средине у складу са Законом о заштити животне средине, док локални регистар извора загађивања води јединица локалне самоуправе у складу са поменутиим законом. Агенција за заштиту животне средине спроводи и мониторинг статуса површинских и подземних вода и објављује резултате испитивања квалитета вода, као и годишњи Извештај о стању животне средине.

На основу података Управе царине из 2017/2018. године, увоз елементарне живе у просеку износи око 1 тоне годишње. Највећи увозник је фармацеутска индустрија – за производњу живиног амалгама за употребу у стоматологији. Соли живе увозе се у Републику Србију за потребе лабораторијских анализа и њихова укупна количина износи око 200 kg/год.

Република Србија потврдила је Протокол о тешким металима уз CLRTAP конвенцију („Службени гласник РС – Међународни уговори”, број 01/12) којим је обухваћена и жива. Протокол за Републику Србију ступио је на снагу 24. јуна 2012. године. Једна од основних обавеза дефинисана овим протоколом је смањење укупних годишњих емисија тешких метала (кадмијума, олова и живе) у односу на ниво емисија из утврђене референтне године (1990. година). Овим је Република Србија прихватила обавезу да редукује своје укупне годишње емисије ових тешких метала у атмосферу, међу којима је и жива на ниво емисија из референтне године. Протокол о тешким металима има за циљ да смањи емисије тешких метала из индустријских извора, процеса сагоревања и спаљивања отпада. Успостављене су строге граничне вредности за емисије живе из стационираних извора (хлор-алкална постројења, процес сагоревања отпада) и предложене су „најбоље доступне технике” за те изворе. Протоколом су прописане мере за смањење тешких метала у одређеним производима, као што је жива у батеријама. Циљ Протокола о тешким металима је да се смање и контролишу емисије тешких метала, међу којима и живе, изазване антропогеним активностима које су предмет прекограничног преноса ваздухом на велике удаљености и за које је познато да могу изазвати знатан неповољни утицај на људско здравље и животну средину.

Мере усвојене од стране Владе Републике Србије предвиђене Стратегијом нискоугљеничног развоја у периоду од 2023 до 2030 године са пројекцијама до 2050. године допринеће смањењу емисије PM_{2.5} за 7% у 2030. години. После 2030. године, долази до значајнијег смањења емисије PM_{2.5}, које ће достићи 28,7% у сценарију M2 и 39,7% у сценарију M4 до 2050. године, а уједно и допринети смањењу емисија живе из термоенергетског сектора и сукцесивном заменом удела обновљивих извора енергије.

Спровођење већ усвојених владиних мера за смањење загађења из сектора термоелектрана на углавн имаће синергијске користи у смањењу емисије живе из истих извора. Глобални механизми финансирања биће доступни за допринос и финансирање неких пројеката који се односе на смањење емисије живе из енергетског сектора.

У складу са одредбама Минамата конвенције о дефинисаним индустријским процесима који представљају могуће изворе емисије живе у атмосферу, у Републици Србији постоје термоелектране и топлане на чврста горива, постројења за производњу цементног клинкера и производњу обојених метала.

Хлор - алкална електролиза, као процес у коме се користи жива, одређена је од стране UNEP као један од највећих могућих извора загађења овим металом. Из тог разлога, део Минамата конвенције уређује област хлор-

алкалне електролизе и тим одредбама уведена је обавеза за земље потписнице да до 2025. године пређу на технологију без употребе живе.

Најважнији индустријски процеси у којима се употребљавала жива у Републици Србији су хлор-алкална електролиза и производња винил хлорид мономера. Производња винилхлорид мономера престала је, након уништавања производног погона током НАТО бомбардовања 1999. године, док је 2014. године потпуно престао са радом и последњи погон хлор-алкалне електролизе.

Још увек је актуелна употреба живиних амалгама у стоматологији али Република Србија већ припрема Национални програм за постепено укидање истих.

Две хемијске компаније у Републици Србији имале су постројења за хлор-алкалну електролизу: „Петрохемија” - погон „Електролиза” у Панчеву и „Жупа” – фабрика калијум хлорида у Крушевцу. Оба домаћа постројења за хлор-алкалну електролизу била су базирана на застарелој технологији са живиним ћелијама (око 15 тона елементарне живе у погону „Електролиза” и 12 тона елементарне живе у ћелијама „Жупе”)

На основу података надлежног министарства и Геолошког института Србије, у поступцима производње племенитих метала у Републици Србији не користи се поступак екстракције елементарном живом, јер се добијање злата и сребра врши из анодног муља. На основу прикупљених података и контаката са индустријом, утврђено је да у Републици Србији не постоје предузећа која се баве производњом апарата и мерних инструмената који у себи садрже живу. Мерни инструменти који садрже живу потичу из увоза.

Такође, отпадни пестициди на бази живиних једињења су извезени и уништени. У вези са контаминацијом животне средине која потиче из постројења „Електролиза” (Панчево) (сама зграда, присутне ћелије које садрже заостале мање количине живе, отпад који садржи живу, отпадна жива, отпадни муљ итд), која је идентификована као приоритет за решавање проблема, у 2022. години, закључком Владе одобрен је „План санације ХИП Петрохемија“ којим су детаљно испланирани начин и методе за деконтаминацију свих врста отпада контаминираних живом:

- ex-citu стабилизација/солидификација земљишта контаминираним живом, ископ, уклањање и одлагање земљишта загађеног живом на сталној депонији опасног отпада
- ex-situ стабилизација/солидификација отпадног муља који садржи живу и одлагање на депонији опасног отпада
- in-situ стабилизација/солидификација отпадног муља који садржи живу, ископ и одлагање на депонији опасног отпада.
- демонтажа опреме и рушење објекта.

Овим планом и преузимањем одговорности власника за санацију ове локације, решиће се огроман проблем који Република Србија има са контаминираним локацијом.

Отпад који садржи живу, а потиче из „Жупе” – фабрика калијум хлорида, складишти се у саркофазима и чува унутар фабричког круга на локацијама које су за то предвиђене.

У Републици Србији никада се није вршила примарна експлоатација живе, тако да одредбе конвенције које се односе на ову област не представљају проблем за извршење обавеза према конвенцији.

Такође, у Републици Србији никада се није користила жива за екстракцију племенитих метала, па ни злата, тако да ни ова област Конвенције не представља изазов за имплементацију.

У циљу припреме за ратификацију ове конвенције којом ће Република Србија преузети прописане обавезе из конвенције, Министарство заштите животне средине је, у сарадњи са Програмом УН за развој (UNDP) реализовало

пројекат „Прелиминарна процена стања за имплементацију Минамата конвенције о живи у Републици Србији“.

Циљ пројекта био је свеобухватно сагледавање стања управљања живом у Републици Србији, као и процена спремности Републике Србије да имплементира све међународне обавезе прописане одредбама Минамата конвенције, који се завршио израдом Извештаја о процени капацитета Републике Србије за пуну имплементацију Минамата конвенције (MIA Report).

Прелиминарна процена стања живе у Републици Србији урађена је у складу са водичем и програмским пакетом за израду инвентара живе („Алат за идентификацију и квантификацију испуштања живе“), Уједињених нација за животну средину (UNEP). Прорачуни су засновани на масеним билансима за сваки тип извора испуштања живе, узимајући у обзир унапред утврђене факторе који се користе при израчунавању уноса живе у окружење и њеног испуштања, тзв. подразумевани улазни фактори и фактори дистрибуције излазних вредности. Фактори су изведени из података о уносима и испуштањима живе за релевантне врсте извора живе из доступне литературе и других релевантних извора података.

За следеће поткатогеорије извора живе процене су израђене на много детаљнијем нивоу, тј. унос и испуштање живе су процењени на основу много детаљнијег нивоа 2 инвентара:

1. Сагоревање угља у електранама;
2. Сагоревање угља у индустријским котловима на угалј;
3. Остало сагоревање угља;
4. Сагоревање/употреба нафтног кокса и тешког угља;
5. Коришћење бензина, дизел горива, лаживог угља, керозина, ТНГ и других лаких до средње лаких дестилата;
6. Природни гас – коришћење гасовода;
7. Производња енергије и топлоте из биомасе;
8. Сагоревање дрвеног угља;
9. Екстракција минералних угља;
10. Рафинација минералног угља;
11. Екстракција и прерада природног гаса;
12. Производња бакра из концентрата;
13. Примарна производња ферозних метала;
14. Производња цемента;
15. Производња рециклираних ферозних метала (гвожђе и челик);
16. Спаљивање опасног отпада;
17. Недозвољено паљење отпада (отворено паљење на депонијама и сметлиштима);
18. Контролисане депоније;
19. Недозвољено одлагање отпада на сметлиштима;
20. Систем за третман отпадних вода;
21. Крематоријуми и гробља.

Свесна да је за коначно решење овог проблема неопходно ангажовање многих ресурса, Република Србија очекује помоћ међународних институција у циљу предузимања потребних активности за решавање глобалног проблема који представља жива. Приоритети за међународне донације су мере за спречавање загађења ваздуха, загађења воде и одлагање отпада.

На националном нивоу постоје проблеми који се односе на повећане концентрације живе у животној средини. Такође, не постоји довољан број података и мерења концентрације живе у животној средини, посебно у појединим секторима и производним делатностима.

Потписивање међународног правно-обавезујућег инструмента о живи (Минамата конвенција), омогућиће бољи приступ средствима за изградњу

капацитета и финансирање активности на националном нивоу за решавање проблема живе у животној средини. Представници Републике Србије су, у досадашњем периоду, активно учествовали у дефинисању садржаја Минамата конвенције која својим одредбама изражава интерес свих држава са економијом у транзицији.

Узимајући горе наведено, у дугогодишњем раду Министарства заштите животне средине, предузети су многи кораци у циљу смањења ефеката живе на животну средину и здравље људи.

У складу са наведеним, Република Србија већ испуњава велики део обавеза прописаних Минамата конвенцијом. Рок за испуњење обавеза дефинисаних овом конвенцијом у просеку је од три до пет година од дана потврђивања Минамата конвенције, односно у складу са посвећеностима и спремностима Владе Републике Србије, при чему посебно треба истаћи процес ЕУ интеграција. Такође, Минамата конвенција омогућава да се предузму мере које ће кроз аспект животног циклуса омогућити безбедност од живе у животној средини, не само на националном већ и на глобалном нивоу.

Имајући у виду горе наведени интерес за унапређење стања животне средине и примену принципа одрживости, усаглашеност Минамата конвенције са већ ратификованим инструментима међународног права од стране Републике Србије (Базелском конвенцијом о контроли прекограничног кретања опасних отпада и њиховом одлагању- Одлуком ВС-12/4 и ВС-14/8 за усаглашавање Одлуке ВС-12/4 државе чланице Базелске конвенције су усвојиле Техничко упутство о управљању отпадном живом и живиним једињењима и отпадом који садржи живу, Ротердамском конвенцијом о поступку давања сагласности на основу претходног обавештења за одређене опасне хемикалије и пестициде у међународној трговини и Стокхолмском конвенцијом о дуготрајним органским загађујућим супстанцама), те допринос укупним спољним и унутрашњим односима земље, као и напорима Републике Србије и тежњама на европском путу, ратификација Минамата конвенције је логичан наставак напорног рада и свим областима управљања животном средином. Самом ратификацијом омогућиће бољи приступ средствима за изградњу капацитета и финансирање активности на националном нивоу за решавање проблема живе у животној средини.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

III.1. Објашњење основних правних института и појединачних решења закона о потврђивању Минамата конвенције о живи

Одредбом члана 1. закона предвиђа се потврђивање Минамата конвенције о живи која је сачињена у Кумамотоу, Јапан, 10. октобра 2013. године.

Одредба члана 2. закона садржи текст Минамата конвенције о живи у оригиналу на енглеском језику и преводу на српски језик.

У одредби члана 3. закона утврђује се надлежни државни орган за његово спровођење

У одредби члана 4. закона утврђује се опредељеност Републике Србије да признаје оба начина решавања спорова око тумачења или примене Конвенције у складу са одредбама члана 25. став 2. Минамата конвенција о живи.

У одредби члана 5. закона уређује се ступање на снагу овог закона.

III.2. Објашњење основних правних института и појединачних решења Минамата конвенције о живи

Преамбула конвенције даје основе за конвенцију, успоставља претходне релевантне одлуке и заједничке акције по питању живе.

Члан 1. дефинише циљеве конвенције, а то су заштита здравља људи и животне средине, од антропогених емисија и испуштања живе.

Чланом 2. дефинисани су основни појмови који се користе у тексту Конвенције. Такође у одређеним захтевима Конвенције дефинисани су специфични појмови за дату област.

Члан 3: Извори снабдевања и трговина живом

Нова примарна експлоатација живе забрањена је од дана ступања на снагу Конвенције у држави у којој је ратификована. Постојећа примарна експлоатација живе постаје забрањена 15 година након ступања на снагу Конвенције за земљу чланицу. Након ратификације, жива из примарне експлоатација може се користити само за прављење дозвољених производа или користити у дозвољеним процесима (као што су производња винилхлорид мономера, итд. описаних у члановима 4. и 5.), или се одлаже у складу са захтевима из споразума. То подразумева да жива из примарне експлоатације неће бити доступна за коришћење за занатско рударство и добијање злата у малом обиму када држава ратификује споразум. Идентификација залиха живе већих од 50 тона је опциона, али земље "ће настојати" да то ураде. Овај став је заправо и повезан са чланом 10. који се односи на привремено складиштење.

Стране уговорнице су обавезне да "предузму мере" како би се осигурало да, када се затвори хлор-алкално постројење, вишак живе одложи у складу са захтевима из Конвенције, а не поново обнови, рециклира или директно поновно употреби. Ова одредба треба да спречи да се жива из ових постројења не ставља у промет. Међутим, добри механизми контроле су и даље потребни да би се ово постигло.

Трговина живом, укључујући рециклирану живу насталу топљењем обојених метала, као и садржај живе у производима, дозвољена је, ако се користи за "дозвољену употребу" по Конвенцији. Конвенција садржи "поступак сагласности на основу претходног обавештења" за трговину живом који захтева од земље која извози да обезбеди од извозне стране писмену сагласност за увоз, а затим да се осигура да се жива користи само за дозвољене сврхе по Конвенцији или за привремено складиштење. Јавни регистар који води Секретаријат садржаће обавештења о сагласностима.

Ако држава која није Страна уговорница Конвенције извози живу страни уговорници, она мора да докаже да она не потиче из забрањених извора.

Овај члан не односи се на трговину „нечистоћама живе или живих једињења која се природно јављају“ у рудама угља, или на „ненамерном испуштање“ у хемијским производима или производима који садрже живу.

Свака Страна уговорница мора да извести Секретаријат (члан 21.), да је поступила у складу са захтевима овог члана.

Члан 4: Производи који садрже живу

Забрана производа односи се на „предузимање одговарајућих мера“ да се „не дозволи“ производња, увоз или извоз нових производа који садрже живу. Споразум користи такозвани приступ „позитивне листе“. То значи да су производи који се постепено напуштају наведени у тексту Конвенције.

Стране уговорнице треба да обесхрабре производњу и дистрибуцију односно трговину нових производа који садрже живу, осим ако сматрају да анализа ризика и користи за животну средину и људско здравље показује већу корист при употреби тих производа. Под овим „изговором“ производи морају бити пријављени Секретаријату, који ће приказивати јавности ове информације. Дат је списак производа који су укинута 2020. године. Међутим (према члану 6.), земље могу да се пријаве за петогодишње продужење рокова и тај рок се може још продужити на укупно 10 година, чинећи да датум ступања на снагу за производе буде 2030. година.

Производи на које се односи забрана произвођење и коришћења са роком 2020. године су:

1. батерије (осим дугмастих цинк-среброоксидних батерија са садржајем живе < 2%, дугмастих цинк-ваздух батерија са садржајем живе < 2%);
2. већина прекидача и релеја;
3. компактне флуоресцентне сијалице (CFLc) једнаке или мање од 30 W које садрже више од 5 mg живе по сијалици;
4. халогене сијалице (LFLc) које се користе за расвету:
 - (а) Са три слоја фосфора, снаге мање од 60 W, у којима је садржај живе већи од 5 mg по сијалици;
 - (б) Флуоресцентне цеви са халофосфат фосфор технологијом, снаге мање или једнаке 40 W, у којима је садржај живе већи од 10 mg по сијалици;
5. Живине сијалице високог притиска (HPMV) које се користе за расвету;
6. Жива у флуоресцентним лампама са хладном катодом (CCFL) и флуоресцентним лампама са екстерном електродом (ЕЕФЛ) за електронске дисплеје:
 - (а) кратког домета (мањи или једнаки 500 mm) у којима је садржај живе већи од 3,5 mg по лампи;
 - (б) средњег домета (већи од 500 mm и мањи или једнаки 1 500 mm) у којима је садржај живе већи од 5 mg по лампи;
 - (в) дугог домета (већи од 1 500 mm) у којима је садржај живе већи од 13 mg по лампи;
7. Козметички препарати (у којима је садржај живе већи од 1ppm), укључују сапуне и креме за избељивање лица, не укључујући препарате за негу коже око очију у којима се жива користи као конзерванс, а где нису доступне ефикасне и безбедне замене за конзерванс;
8. Пестициди, биоциди и антисептици за топикалну примену;
9. Мерни инструменти који нису електронски (барометри, хигрометри, манометри, термометри, сфигмоманометри), осим неелектронских мерних инструмената који се уграђују у комплексну опрему или који се користе за веома прецизна мерења, за које не постоји алтернативни производи који не садрже живу.

Производ који треба да буде „постепено избачен“ је зубни амалгам и државе треба да примене две мере са листе од девет могућности, узимајући у обзир „домаће прилике Стране уговорнице и релевантна међународна упутства“ нпр. успостављање програма превенције да би се минимизовала потреба за зубним пломбама и промовисала употреба економичних и клинички ефикасних алтернатива без живе, као и програме осигурања који подстичу алтернативе без живе у односу на живин амалгам и ограничавање употребе амалгама у инкапсулираној форми.

Производи који нису регулисани Конвенцијом су производи неопходни за цивилну заштиту и војне потребе; производи за истраживање и баждарење инструмената за употребу као референтни стандард; уколико не постоје могући алтернативни производи који не садрже живу.

Стране уговорнице могу предложити додатне производе за фазно укидање достављајући и информације о техничко-економској изводљивости и ризику по животну средину и здравље, као и користима тог начина употребе.

Члан 5: Производни процеси у којима се користи жива или једињења живе

Процеси који ће се бити фазно укинати и који користе живу су хлоралкална производња (до 2025. године) и производња ацеталдехида где се користе жива или живина једињења као катализатори (2018. године). Овим чланом утврђено је да земље могу да конкуришу за петогодишње изузеће, и после да продуже то одлагање за укупно 10 година, померајући ефективне датуме за престанак ове производње до 2035. односно 2028. године.

Одређени процеси омогућавају трајно коришћење живе и за њих није прописан датум фазног укидања. Ово укључује производњу винилхлорид мономера (VCM), натријум- или калијум- метилата или етилата и полиуретана. Производња винилхлорид мономера се не појављује у UNEP статистикама емисија у ваздух због недостатка података.

За полиуретане, стране уговорнице су као циљ поставиле „фазно стављање ван употребе, што је пре могуће, у року од 10 година од дана ступања на снагу Конвенције“. Ипак, конвенција изузима тај процес из става 6. којим се забрањује странама уговорницама да користе живу у објекту који није постојао пре датума ступања на снагу конвенције. То подразумева да нови објекти за производњу полиуретана где се користи жива могу да буду оперативни након ступања на снагу Конвенције за страну уговорницу.

Изузети процеси који нису обухваћени овим чланом су процеси где се користе производи који садрже живу, процеси за производњу производа који садрже живу или процеси где се прерађује отпад који садржи живу.

Странама уговорницама забрањено је да дозволе коришћење живе у новим хлор-алакалним погонима и објектима за производњу ацеталдехида након ступања на снагу Конвенције. Регулисани процеси су они који су наведени у Делу I Анекса Б. Међутим, стране уговорнице треба да „обесхрабре“ развој нових процеса где се користи жива.

Стране уговорнице могу предложити додатне процесе за постепено искључење из употребе, укључујући информације о техничко-економској изводљивости, као и ризике и користи за животну средину и здравље људи.

Члан 6: Изузеци који су доступни на захтев стране уговорнице

Стране уговорнице се могу регистровати за петогодишње продужење рокова за постепено искључење коришћења живе за производе или у процесима (из Анекса А и Б) када постану Страна уговорница или када се нови производи или процеси додају Конвенцији. Стране уговорнице не морају да објасне зашто им је потребно изузеће. Као и Стокхолмска конвенција, Конвенција о живи успоставиће јавно доступан регистар изузетака који ће обухватити листу земља које су тражиле изузеће и датуме када истичу рокови за та изузећа.

Период петогодишњег изузећа може да се продужи за још пет година, ако Конференција Страна уговорница пристане на захтев стране уговорнице. Да би донела ову одлуку Конференција Страна уговорница требало би да узме у обзир извештај са молбом који оправдава продужетак, информације о доступности алтернатива, околности развоја и транзиције те земље и активности да се обезбеди еколошки безбедно складиштење и уништавање. Изузеће се може продужити једном по производу/процесу. Изузеће није дозвољено након што истека периода од 10 година.

Члан 7: Занатско рударство и добијање злата у малом обиму (ASGM)

Циљ је да се „предузму кораци за смањење, а где је то изводљиво елиминацију, употребе живе и живиних једињења, као и испуштања живе у животну средину из рударства и прераде“. Занатско рударство и добијање злата у малом обиму је активност која се дефинише као „рударство и прерада у којој се живина једињења користе за издвајање злата из руде“.

Према одредбама о трговини (члан 3.) жива из примарне експлоатације живе и хлоралкалних објеката не може да се користи за занатско рударство и добијање злата у малом обиму, после ступања на снагу Конвенције.

Члан 8: Емисије (Ваздух)

Циљ одредби овог члана је „контрола и где је то изводљиво смањење емисије живе и живиних једињења“. За постојеће изворе, циљ овог члана су „мере које примењују стране уговорнице да би се постигао одговарајући напредак у смањењу емисије током времена“. Извори емисије у ваздух укључени у Конвенцију су термоелектране које за производњу енергије користе угаљ; индустријски котлови на угаљ, процеси топљења и печења руде који се користе за производњу обојених метала (само олово, цинк, бакар, индустријско злато), инсинератори отпада, постројења за производњу цементног клинкера. Извори емисија које су избрисане из Конвенције током преговора су нафта и гас; објекти у којима се производи који садрже живу производу; објекти које користе живу у производним процесима који су идентификовани у Анексу Д; производња гвожђа и челика укључујући секундарни челик и спаљивање у отвореном пламену.

Припрема националног плана за контролу емисија је опциона. Ако је план направљен, подноси се Конференцији Страна уговорница у року од четири године од ступања на снагу за страну уговорницу. За нове изворе постоје јаче мере контроле од постојећих извора. За нове изворе потребна је примена најбољих доступних техника односно најбољих пракси по животну средину (ВАТ/ВЕР) за „контролу и где је то изводљиво смањење“ емисија. (ВАТ/ВЕР) је потребно спровести најкасније пет година након ступања на снагу Конвенције за ту страну уговорницу. Граничне вредности емисије могу бити замена за (ВАТ/ВЕР), ако су у складу са његовом применом. (ВАТ/ВЕР) Упутство усвојено је на Првој Конференцији Страна уговорница. Нови извор може бити или нова изградња објекта годину дана након ступања на снагу за ту земљу или значајна измена објекта из категорија наведених у Анексу Д. Прецизира се да би се постојећи извор „сматрао“ новим извором, модификација мора бити „извор емисије која за резултат има значајан пораст емисија, искључујући било какве промене у емисијама које настају као резултат регенерације споредних производа. Страна уговорница одлучиваће о томе да ли је модификација значајна или не“. Не постоји обавеза за постојећи објекат да се примени ВАТ/ВЕР. За постојеће изворе, Страна уговорница треба да предвиди и реализује једну или више мера са списка, који укључује квантификовани циљ за контролу и, где је могуће, смањење емисија из одређеног извора, граничне вредности емисија, ВАТ/ВЕР стратегију за управљање више загађивача и алтернативне мере, узимајући при томе у обзир „националне околности, и економску и техничку изводљивост и приступачност мера“..

Сва смањења се односе на смањење „по објекту“, тако да ће повећан број објеката повећати укупну емисију живе.

Стране уговорнице морају да успоставе инвентар емисија из релевантних извора (Анекс Д) што је пре могуће, а најкасније пет година након

ступања на снагу за ту земљу. Стране уговорнице морају да извештавају о својим поступцима у вези овог члана у складу са захтевима из члана 21.

Члан 9: Испуштања (земљиште и вода)

Циљ одредби овог члана је „контрола и где је то изводљиво смањење испуштања живе“. На држави је дискреционо право да одлучује шта је изводљиво. Извори на које се односи Конвенција одређују земље чланице. Као извори испуштања могу се сматрати: објекти у којима се производе производи који садрже живу; објекти које користе живу или живина једињења у производним процесима наведеним у Анексу Д и објекти у којима се производи жива као споредни производ код обојених метала у рударству и при топљењу. У овом члану прописана је контрола „релевантних извора“-оних које су као појединачан извор идентификовале земље које испуштају „значајну“ количину живе. Припрема националног плана за контролу испуштања је опциона. Ако је направљен, подноси се Конференцији Страна уговорница у року од четири године од дана ступања на снагу за страну уговорницу. У вези мера контроле, стране уговорнице би требало да „по потреби“ спроведу: граничне вредности испуштања, ВАТ/ВЕР, стратегију контроле више загађивача којом би се посредно оствариле користи за контролу испуштања живе или друге алтернативне мере.

Стране уговорнице треба да идентификују изворе испуштања живе у земљиште и у воду најкасније три године након ступања на снагу за ту државу и редовно након тога. Стране уговорнице треба да успоставе инвентар испуштања из релевантних извора у најкраћем могућем року, а најкасније пет година након ступања на снагу за ту државу. Конференција Страна уговорница развиће „што је пре могуће“ смернице о ВАТ/ВЕР и поступак за израду инвентара емисија.

Стране уговорнице морају да извештавају о својим поступцима на основу овог члана у складу са захтевима из члана 21.

Члан 10: Привремено складиштење безбедно по животну средину за живу, а која не спада у отпадну живу

Привремено складиштење живе може бити само за употребу која је дозвољена Конвенцијом. Привремено складиштење има сличну функцију као складиштење залиха живе. Стране уговорнице морају „предузети мере“ како би се осигурало да се жива привремено складишти на еколошки прихватљив начин и да осигурају да ти објекти не постану живом контаминирани локације.

Члан 11: Отпад који садржи живу

У Конвенцији су примењене дефиниције Базелске конвенције за отпад: отпад који се састоји од или садржи или је контаминиран живом или живиним једињењима. Конференција Страна уговорница ће у сарадњи са Базелском конвенцијом одлучити око релевантних граничних концентрација за одређивање количине живе у отпаду које га чине опасним.

Конвенција посебно искључује раскривке и јаловину, осим ако ове врсте отпада нису настале у процесу примарног вађења живе у рудницима, односно ако исти не садрже живу или једињења живе у вредностима које превазилазе дозвољене граничне вредности које је прописала Конференција Страна уговорница. Ово обухвата јаловину која садржи живу из свих врста рударских радова. Стране уговорнице треба да „предузму мере“ како би управљање отпадом живе на еколошки прихватљив начин у складу са смерницама

Базелске Конвенције и будућим смерницама које ће бити додате Конвенцији. Владе Стране уговорнице могу да искористе економске инструменте ако желе.

Живин отпад може бити обновљен, рециклиран или директно коришћен на начин који је дозвољен Конвенцијом. Жива из расходованих хлор-алкалних постројења регулисана је одвојено по члану 3. (понуда и трговина). Странама уговорницама Базелске Конвенције није дозвољен прекогранични превоз отпада, осим у сврху еколошки безбедног одлагања.

Члан 12: Контаминирани локације

Активности у вези са контаминираним локацијама су добровољне: стране уговорица „ће настојати...“

Клаузула која захтева финансирање уклоњена је током преговора из текста конвенције. Могуће добровољне активности укључују развијање стратегије за идентификацију и процену контаминираних локација и смањење ризика, укључујући „где је то потребно“, процену ризика по здравље људи и животну средину. Не помиње се улога загађивача да финансијски допринесу чишћењу локација или било којег услова за обештећење жртвама. Конференција Страна уговорница треба да развије упутства о управљању контаминираним локацијама, али Конвенција за то не предвиђа рок.

Упутства о управљању контаминираним подручјима обухватају идентификацију локација и карактеризацију; укључивање јавности; процену ризика по здравље људи и животну средину; опције за управљање ризиком контаминираних локација; евалуацију користи и трошкова и оцењивање резултата.

Члан 13: Финансијски извори и механизми

Члан потврђује да је укупна ефикасност спровођења Конвенције за земље у развоју у вези са ефикасним финансијским механизмом. Члан обавезује сваку страну уговорницу да расподели средства за реализацију Конвенције, узимајући у обзир националне политике, приоритете, планове и програме.

Различити извори финансирања су назначени, укључујући мултилатералне, регионалне и билатералне.

„Механизам ће подржавати обезбеђивање средстава и из других извора, укључујући и приватни сектор, и тежиће томе да изврши оптимизацију извора средстава са активностима за које се дата средства обезбеђују.“

Активности за финансирање морају у потпуности узети у обзир специфичне потребе и посебне околности малих острвских држава у развоју или најмање развијених држава. Карактеристике механизма за подршку имплементацији конвенције код земаља у развоју и транзицији је приступ „предвидивим, адекватним и благовременим финансијским ресурсима“.

Финансијски механизми укључују Поверилачки фонд (TrustFund) Глобалног фонда за животну средину (GEF) и „специјални међународни програм“ који ће обезбедити изградњу капацитета и техничку помоћ.

Обавезе GEF поверилачког фонда су пружање „...предвидивих, адекватних и благовремених финансијских ресурса којима ће се покрити трошкови као подршка у примени ове конвенције...“.

GEF поверилачки фонд ради у складу са упутством Конференције Страна уговорница. Овај фонд обезбеђује средства за финансирање договорених активности за које постоји корист за животну средину на нивоу целокупне светске заједнице и договорених почетних активности које омогућавају постизање одређених циљева. GEF узима у обзир смањење

емисије/испуштања живе код предложених активности у односу на прорачунате трошкове тих активности.

Упутства Конференције Страна уговорница ка GEF Поверилачком фонду су стратегије, политике, приоритети, и критеријуми за испуњеност услова за приступ и коришћење финансијских ресурса. Такође, Конференција Страна уговорница пружа смернице у смислу индикативне листе категорија активности за које се може добити подршка од Поверилачког фонда GEF.

Међународни програм ради под вођством и смерницама Конференције Страна уговорница. Програм ће бити финансиран на добровољној основи.

Члан 14: Изградња капацитета, техничка помоћ и пренос технологија

Овај члан обавезује стране уговорнице да „сарађују“ и да обезбеде благовремену и одговарајућу изградњу капацитета и техничку помоћ „у оквиру својих могућности“. Најмање развијене земље и мале острвске државе, као и земље у развоју и транзицији су назначени као примаоци трансфера технологије. Различити аранжмани за помоћ се помињу као могући: регионални, подрегионални и национални.

Синергије са другим споразумима се охрабрују. „Развијене земље које су потписнице ове конвенције, као и друге стране уговорнице, обавезују се да ће у оквиру својих могућности промовисати и омогућавати, уз подршку приватног сектора и других релевантних заинтересованих страна, развој, пренос и ширење, као и приступ најмодернијим безбедним алтернативним технологијама по животну средину“. Приватни сектор и друге заинтересоване стране треба да их подрже у овом настојању.

Члан 15: Комитет за имплементацију и праћење усклађености

Циљ комитета је „промоција имплементације и праћења усклађености са свим одредбама ове конвенције“. Комитет треба да испита и појединачна и системска питања спровођења, као и да даје препоруке Конференцији Страна уговорница. Комитет је дужан да има „улогу која омогућава и олакшава поменуте процесе, а посебно ће обраћати пажњу на специфичне националне околности и могућности сваке стране уговорнице“. Комитет ће бити помоћно тело Конференције Страна уговорница.

Комитет има 15 чланова (три из сваког региона УН) и радиће према Пословнику о раду. Чланови морају имати „квалификације које су релевантне за област коју регулише ова конвенција. Све релевантне области биће равномерно заступљене.“

У свом раду, Комитет може да разматра писане поднеске Страна уговорница о усклађености те стране уговорнице; националне извештаје и захтеве Конференције Страна уговорница.

Члан 16: Здравствени аспекти

У овом члану се указује на добровољност у вези са активностима које се односе на здравствени аспект и садржи низ изборних активности. Опционе активности промовишу развој и имплементацију стратегија и програма којима би се идентификовале и заштитиле популације изложене ризику, посебно угрожене популације. Ово укључује усвајање научно заснованих смерница о здрављу у вези са изложеношћу живи и једињењима живе, дефинисање циљева за смањење изложености живи, а где је то потребно и образовање јавности уз учешће сектора за јавно здравље, као и других релевантних сектора, као и успостављање и јачање институционалних и професионалних

капацитета здравствене превенције, дијагностике, лечења и праћења здравствених ризика везаних за изложеност живи.

Конференција Страна уговорница уз консултацију, промовише сарадњу и размену информација са Светском здравственом организацијом- WHO, Међународном организацијом рада- ILO и другим релевантним међудржавним организацијама према потреби.

Члан 17: Размена информација

У овом члану Стране уговорнице се обавезују да олакшају размену различитих типова информација, укључујући научне, техничке, економске, правне, екотоксиколошке, и безбедносне информације; податке о смањењу или укидању производње, коришћењу, трговини, емисијама, и испуштању живе; информације о техничким и економски одрживим алтернативама за производе који садрже живу, о производним процесима који користе живу, и активностима и процесима који испуштају живу; подацима о алтернативама, укључујући здравствене и еколошке ризике, и економске и социјалне трошкове и користи таквих алтернатива; као и епидемиолошке информације.

Стране уговорнице могу размењивати информације директно, преко Секретаријата или преко других организација који се баве питањима хемикалија или отпада.

Секретаријат је дужан да омогући сарадњу у размени информација. Стране уговорнице морају да успоставе националну контакт особу за размену информација. Делегати су се сложили да „за потребе ове конвенције, информације о здрављу и безбедности људи и животне средине се не сматрају поверљивим“. „Стране уговорнице које размењују друге врсте информација у складу са овом конвенцијом, дужне су да заштите све поверљиве информације на основу међусобно постигнутог договора „.

Члан 18: Јавне информације, јавна свест и образовање

Овај члан обавезује стране уговорнице да промовишу и олакшају пружање информација јавности „у оквиру својих могућности“. Информације садрже здравствене и ефекте на животну средину, алтернативе за живу, резултате истраживања и мониторинга, активности око испуњавања обавеза из овог споразума, и активности из чланова 17. и 19. Конвенције. Стране уговорнице би такође требало да промовишу и олакшају „Образовање, обуке и активности усмерене на подизање свести јавности које се тичу утицаја изложености живи и њеним једињењима на здравље људи и животну средину, у сарадњи са релевантним међувладиним и невладиним организацијама и угроженим популацијама“. Стране уговорнице би требало да користе постојеће механизме или да размотре развој механизма као што су Регистри испуштања и преноса загађујућих материја (PRTR), „у циљу прикупљања и ширења информација о процењеним годишњим количинама живе и једињења живе која се емитују, испуштају или одлажу услед људских активности“.

Члан 19: Истраживање, развој и мониторинг

Обавезе из овог члана су добровољне и садрже низ изборних активности. У тексту Споразума наводи се да „ће стране уговорнице настојати да сарађују, узимајући у обзир сопствене специфичне околности и могућности... „. Изборне активности за развој и побољшање укључују пописе, моделовање, процене утицаја на здравље људи и животну средину, развој метода, информације о судбини и транспорту у животној средини, информације о трговини, информације о алтернативама и информације о ВАТ/ВЕР. Стране

уговорнице подстичу се да користе постојеће мреже сарадње за мониторинг и истраживачке програме по потреби.

Члан 20: Имплементациони планови- НИП

Развој и извршење плана имплементације је опционо. Ако је развијен план, требало би да се заснива на иницијалној процени и да се достави Секретаријату. У развоју плана имплементације, Стране уговорнице треба да „консултују националне заинтересоване стране како би се олакшао развој, имплементација, ревизија и ажурирање њихових имплементационих планова“. Стране уговорнице такође могу координирати регионалне планове како би омогућиле примену Конвенције.

Члан 21: Извештавање

Свака Страна уговорница мора да обавести Конференцију Страна уговорница преко Секретаријата о мерама које је предузела на спровођењу Конвенције и о ефикасности њених мера у испуњавању циљева Конвенције.

Члан 22: Процена ефикасности

Конференција Страна уговорница извршиће процену ефикасности ове Конвенције најкасније шест година након ступања на снагу ове конвенције, а потом периодично у интервалима који ће бити одређени.

Евалуација ће бити спроведена користећи доступне научне, еколошке, техничке, финансијске и економске информације, укључујући извештаје и праћење информација које има Конференција Страна уговорница, националне извештаје, информације и препоруке Комитета за спровођење и усаглашеност, као и друге извештаје о раду механизма финансијске и техничке помоћи.

Члан 23: Конференција Страна уговорница

Конференција Страна уговорница редовно ће се састајати према утврђеном распореду. Конференција Страна уговорница може имати ванредне састанке по одлуци Конференције Страна уговорница или на писани захтев једне Стране уговорнице, ако барем једна трећина Страна уговорница подржи предлог у року од шест месеци.

Члан 24: Секретаријат

Функције Секретаријата врши извршни директор UNEP, осим ако Конференција Страна уговорница не одлучи гласањем трочетвртинском већином да повери секретаријат другој међународној организацији. Функције Секретаријата укључују припреме седница Конференције Страна уговорница и пратећих тела; помоћ Странама уговорницама, посебно земљама у развоју и транзицији; координацију са секретаријатима релевантних међународних организација, попут конвенција о хемикалијама и отпаду; помоћ у размени информација; припрему периодичних извештаја; и друге послове који су му додељени од стране Конференције Страна уговорница.

Члан 25. Решавање спорова

Стране уговорнице дужне су да све евентуалне спорове у вези тумачења или примене Конвенције решавају путем преговора или мирним путем. Када ратификује, прихвати, одобри, или приступи овој Конвенцији, свака Страна уговорница може да достави писмено обавештење да признаје један

или оба начина за решавање спора: Арбитражни поступак у складу са процедурама наведеним у Делу I Анекса Е или изношења спора пред Међународни суд правде. Ако стране уговорнице нису прихватиле решавање спора на посебан начин, како је наведено, и ако нису решиле спор у року од 12 месеци, онда ће спор бити достављен Мировној комисији на захтев било које стране уговорнице у спору и решен према Анексу Е.

Члан 26: Амандмани на Конвенцију

Свака Страна уговорница може предложити амандман. Измене се усвајају на састанку Конференције Страна уговорница консензусом. Ако консензус не може да се постигне, онда, као последње средство, амандман може бити усвојен трочетвртинском већином гласова Страна уговорница које су присутне и гласају.

Члан 27: Усвајање и измена анекса

Анекси су званични део споразума. Додатни анекси могу да буду само у вези процедуралних, научних, техничких или административних питања. Анекси се предлажу у складу са чланом 26. Након годину дана, Анекс ступа на снагу за већину Страна уговорница. Ако Страна уговорница не може да прихвати Анекс, она мора да обавести Депозитара у року од годину дана. Страна уговорница може да поништи ту одлуку. Са амандманима се поступа као са прилозима укључујући поступак који је описан у члану 30.

Члан 28: Право гласа

Свака Страна уговорница има један глас. ЕУ има број гласова једнак броју њених чланова (тренутно 28). ЕУ не може да гласа ако нека од њених држава чланица одлучи да гласа у своје име и обрнуто.

Члан 29: Потпис

Конвенција о живи отворена је за потписивање у Кумамотоу, Јапан, од 10. октобра 2013. на годину дана. Напомена: потпис значи да земља даје прелиминарно и опште одобрење Конвенције. Потпис није правно обавезујући и не обавезује државу да настави са ратификацијом. Међутим, земље које потпишу Конвенцију не би требало да предузму акције против Конвенције на било који начин.

Члан 30: Потврђивање, прихватање, одобрење или приступање

Ратификација ствара правно обавезујући оквир и често као последицу има измене националног законодавства да би се поштовале одредбе Конвенције. Конвенција је отворена за приступање од дана након затварања потписивања.

Када је ратификују, земље се подстичу да пружају информације Секретаријату о својим мера за спровођење споразума. Земља у свом инструменту за ратификацију може изјавити да измена конвенције ступа на снагу тек када депонује свој инструмент ратификације за ту измену. Као резултат, нови амандман није аутоматски на снази за земље које дају ову изјаву, већ ако у писаној форми прихвати амандман. Ово је процедура коју такође користи 20 земаља Стокхолмске конвенције.

Члан 31: Ступање на снагу

Конвенција ступа на снагу 90 дана након што је 50 земаља ратификује. За земље које ратификују после тих 50 земаља, споразум ступа на снагу 90 дана након депоновања инструмента ратификације.

Члан 32: Ограничења

У односу на ову конвенцију не може бити никаквих ограничења.

Напомена: „ограничење“ је изјава једне земље приликом ратификације која искључује или модификује одређене делове споразума који се примењују на њу. Стокхолмска конвенција такође не дозвољава ова ограничења.

Члан 33: Оповив

Три године (или касније) после ступања на снагу Конвенције за владу, она може да одустане од Конвенције писаним обавештењем. Повлачење ступа на снагу годину дана након што је дато званично обавештење или касније ако је наведено од стране државе.

Члан 34: Депозитар

Генерални секретар УН је депозитар Конвенције. Депозитар је институција којој је поверен мултилатерални споразум и његове функције су наведене у члану 77. Бечке конвенције о уговорном праву. То укључује старатељство над оригиналним текстом, припрему даљег текста споразума, примања инструмента о ратификацији, информисање влада о питањима везаним за споразум и давање обавештења када споразум ступа на снагу.

Члан 35: Аутентични текстови

Текст Конвенције је веродостојан на сваком од шест УН језика: арапском, кинеском, енглеском, француском, руском и шпанском језику.

IV ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

Извршавањем Минамата конвенције о живи финансијске обавезе које настају за Републику Србију односе се на плаћање годишњих контрибуција. Министарство надлежно за послове заштите животне средине у циљу спровођења ове Конвенције има обавезу годишњег плаћања контрибуција, у складу са одлукама Конференције Страна уговорница Минамата конвенције, која ступа на снагу од наредне године од године у којој се депозитару доставља инструмент о ратификацији конвенције.

Имајућу у виду економске параметре на основу којих се доноси одлука о висини контрибуција за земље уговорнице Минамата конвенције, процењује се да ће годишња контрибуција за Републику Србију бити у износу од хиљаду и шест стотина америчких долара (1.600,00 УСД) односно 173.520,00 динара (обрачунато по средњем курсу Народне банке Србије). За 2024. годину нису потребна финансијска средства из буџета Републике Србије, имајући у виду да обавеза годишњег плаћања контрибуције, ступа на снагу од наредне године од године у којој се депозитару доставља инструмент о ратификацији конвенције. Финансијска средства потребна за спровођење овог закона односно за извршавање обавезе годишњег плаћања доприноса (контрибуција) у 2025. и у 2026. години обезбедиће се у оквиру лимита планираних на разделу 25 - Министарство заштите животне средине, глава 25.0 – Министарство заштите животне средине, програм 0404 - Управљање заштитом животне средине, функција 560 - Заштита животне средине неklasификована на другом месту,

програмска активност/пројекат 0004 – администрација и управљање, економска класификација 462 - дотације међународним организацијама, у складу са билансним могућностима буџета.